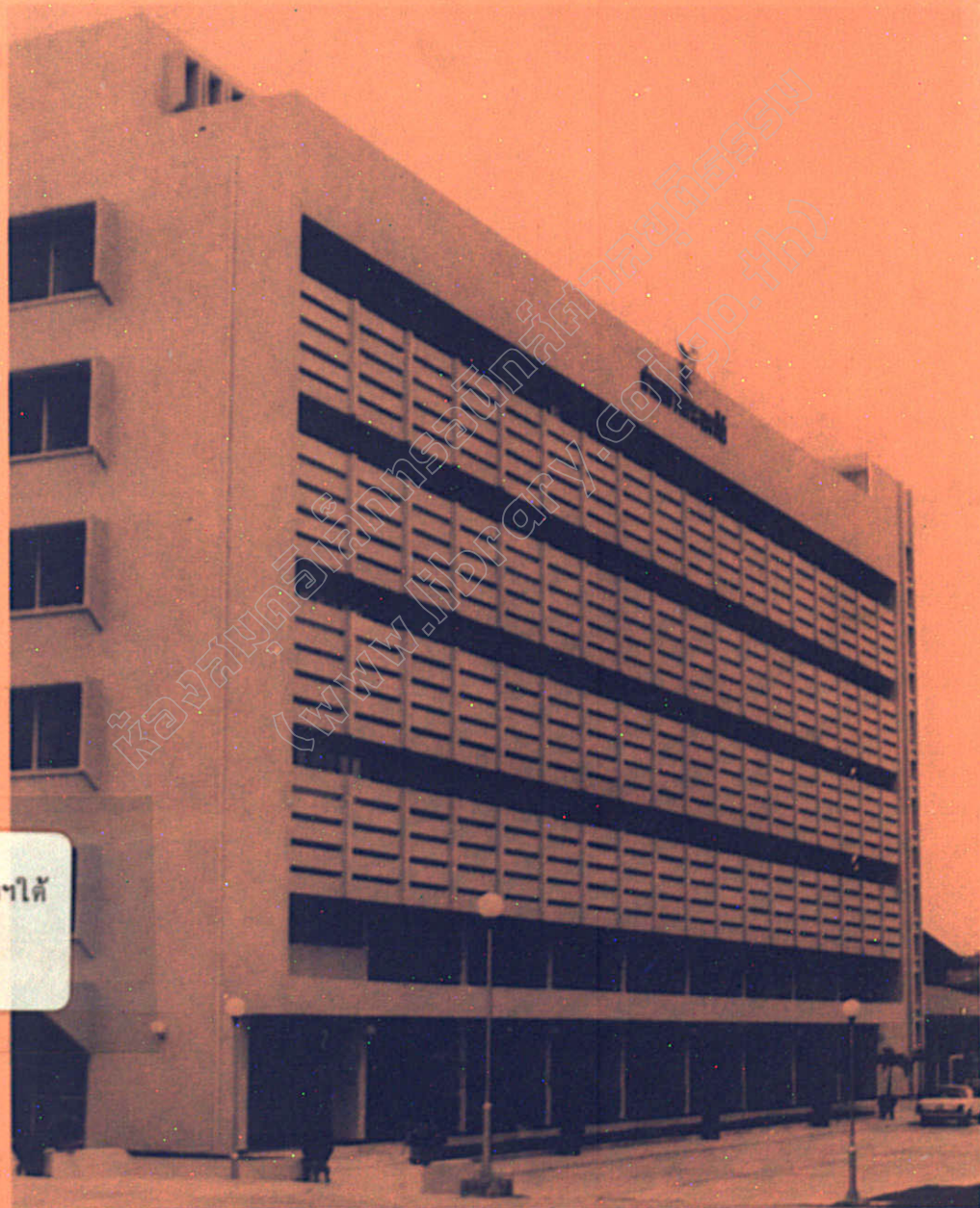

กท
ศาลแขวงฯใต้
2528
ฉ.4

ที่ระลึก

พิธีเปิดอาคารศาลแขวงพระนครใต้

วันจันทร์ที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๒๘

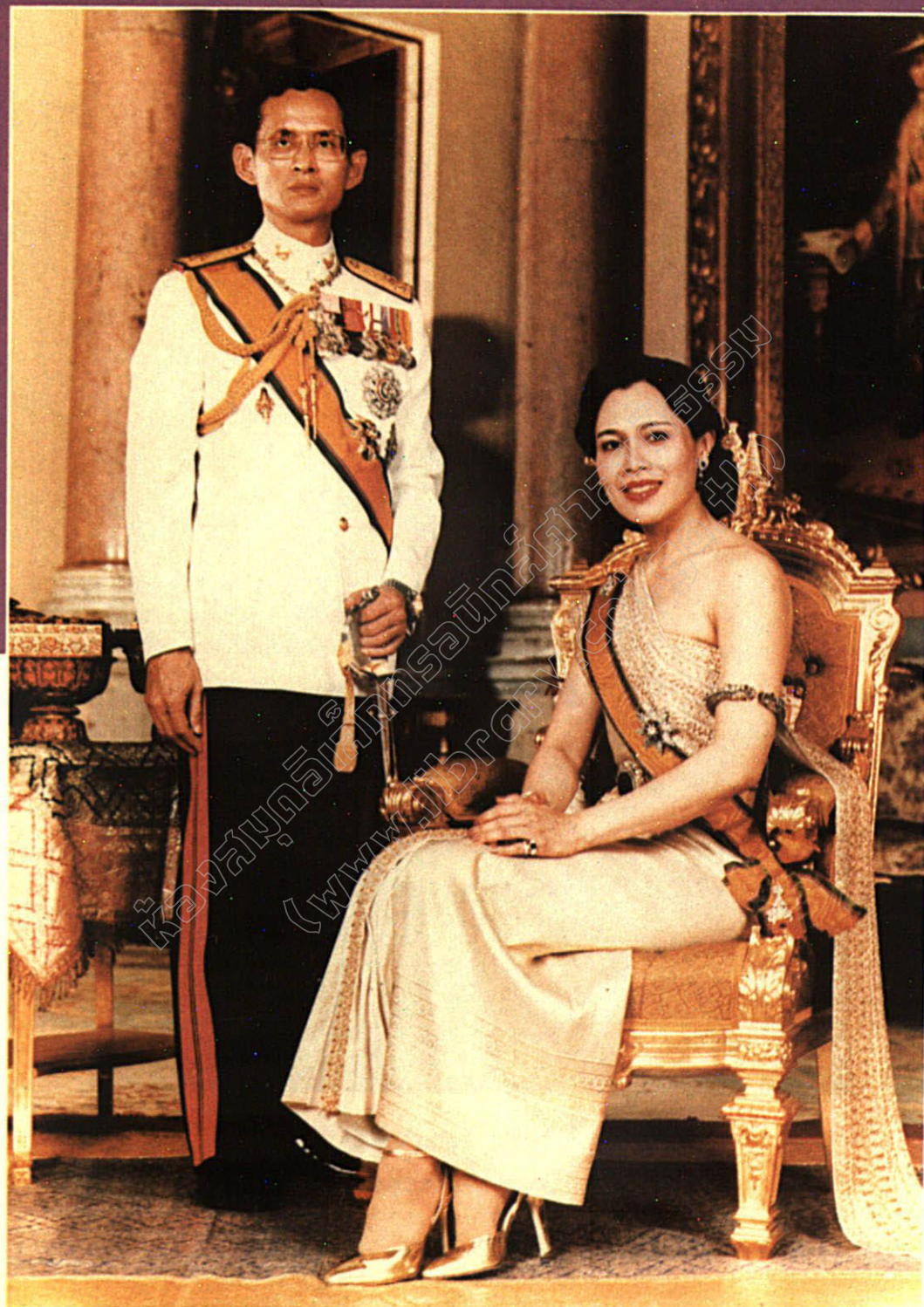

กท
ศาลแขวงฯใต้
2528
ฉ.4

ห้องสมุดอิเล็กทรอนิกส์ศาลยุติธรรม
(www.library.coj.go.th)

เลขทะเบียน.....	๒๕๖
	กก
	๓๙๐/๑๑๐๙
ราคา.....	๒๕๒๕
	๐.๕

คำยินดี

ผมขอแสดงความยินดีและอวยพรในโอกาสที่ศาลแขวงพระนครใต้ เปิดทำการใหม่ ขอให้คุณงามความดีของท่านผู้พิพากษา ตุลาการในศาลนี้ ทั้งในอดีต ปัจจุบัน และอนาคต ได้บำเพ็ญมาแล้ว กำลังบำเพ็ญอยู่ และจะบำเพ็ญต่อไป จงเป็นปัจจัยให้ศาลสถิตย์ยุติธรรมแห่งนี้ มีความมั่นคงสถิตย์สถาพร เป็นแหล่งประสาทความยุติธรรมให้แก่อาณาประชาราษฎร์ได้โดยบริสุทธิ์ถูกต้อง สืบไปตลอดกาลนาน

ผมเชื่อเสมอว่า การที่ศาลยุติธรรมจะมีความสำคัญเป็นที่เคารพเชื่อถือและเป็นที่พึ่งของประชาชนโดยแท้จริงนั้น มิใช่ด้วยความโอโง่งของสถานที่ทำงานอย่างเดียวนั้น แต่ต้องมีวิญญาณอันบริสุทธิ์ภายในด้วยเป็นสำคัญ

ขอให้วิญญาณอันบริสุทธิ์ภายในจงบังเกิด และจงสถิตย์อยู่ในดวงใจของท่านผู้พิพากษา ตุลาการ และพนักงานของศาลแขวงพระนครใต้ทุกท่านตลอดไปและเสมอไป

เมื่อนั้นความยุติธรรมอันต้องแท้จะบังเกิดขึ้น และบรรดาสิริมงคลทั้งหลายทั้งปวงจะมีขึ้นแก่อาณาประชาราษฎร์ กับทั้งท่านผู้พิพากษาศาลาการและพนักงานศาลทุกคนด้วย

(นายสัญญา ธรรมศักดิ์)

ประธานองคมนตรี

๓๐ สิงหาคม ๒๕๒๔

นายสัญญา ธรรมศักดิ์
ประธานองคมนตรี

คำสนทนากับประธานรัฐสภา

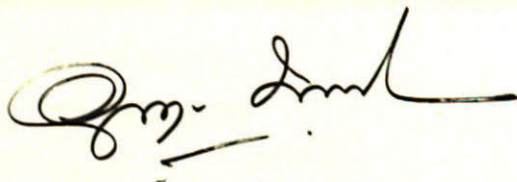
เนื่องในโอกาสเปิดอาคารที่ทำการศาลแขวงพระนครใต้หลังใหม่

๓๐ กันยายน ๒๕๒๘

ความสำคัญของอำนาจนิติบัญญัติ อำนาจบริหาร และอำนาจตุลาการ นั้น มีไม่เพียงแต่เพียงองค์กรประกอบของอำนาจอธิปไตย ซึ่งถือว่าเป็นอำนาจสูงสุดในการปกครองประเทศเท่านั้น แต่อำนาจทั้งสามต้องดำเนินการเพื่อปกป้องรักษาวิถีเสรีภาพของประชาชน อันเป็นสิ่งสำคัญประการหนึ่งของการปกครองระบอบประชาธิปไตย และในฐานะที่อำนาจตุลาการรับผิดชอบด้านการพิจารณาพิพากษารองคดี ศาลจึงมีบทบาทสำคัญในการทรงไว้ซึ่งความยุติธรรม และความเจริญก้าวหน้าเพื่อประสิทธิภาพและความเที่ยงธรรมของศาลยุติธรรมจึงมีผลโดยตรงกับความสงบเรียบร้อยและศีลธรรมอันดีของประชาชน

การที่กระทรวงยุติธรรมได้ทำพิธีเปิดอาคารที่ทำการศาลแขวงพระนครใต้หลังใหม่ เป็นความเจริญก้าวหน้าที่ทำให้ประชาชนได้รับความสะดวก และได้รับความเห็นธรรมรวดเร็วยิ่งขึ้น อันเป็นการปลดปล่อยความทุกข์ยากของประชาชนอีกประการหนึ่ง เพราะการดำเนินคดีในศาลนั้นไม่ว่า โจทก์หรือจำเลยย่อมจะต้องมีความกังวลใจอยู่ตลอดเวลา จนกว่าคดีจะได้รับการพิจารณาพิพากษาถึงที่สุด

ในโอกาสนี้ ผมขอแสดงความชื่นชมยินดีกับศาลแขวงพระนครใต้ และขอให้ศาลแขวงพระนครใต้จงสถิตสถาพรเป็นที่พึ่งของประชาชน ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความยุติธรรม สมดังเจตนารมณ์ของการจัดตั้งศาลนี้ขึ้น และขอให้ประสบความสำเร็จรุ่งเรืองสืบไป

(คำสตรจารย์ ดร.อุทธรณ์ มงคลนาวัน)

ศาสตราจารย์ ดร.อุกฤษ มงคลนาวิน
ประธานรัฐสภา

คำขวัญ

ของ ฯพณฯ พลเอก เปรม ติณสูลานนท์ นายกรัฐมนตรี
ในโอกาสเปิดอาคารที่ทำการศาลแขวงพระนครใต้หลังใหม่
วันที่ ๓๑ กันยายน ๒๕๓๔

การพิจารณาพิพากษารรคดีเป็นอำนาจของศาลที่จะดำเนินการ
ตามกฎหมายด้วยความมีอิสระ เพื่อคงไว้ซึ่งความยุติธรรม สมดังเจตนารมณ์
ของการบัญญัติกฎหมายที่ศักดิ์สิทธิ์และเป็นธรรมและมุ่งใช้บังคับอย่าง เป็นธรรม
ผู้พิพากษาและบุคลากรทุกท่านจึงพึงคำนึงถึงความเที่ยงธรรมในการพิจารณา
พิพากษารรคดีให้เป็นไปตามกฎหมาย อันเป็นหลักปรัชญาของอำนาจอธิปไตย
ในระบอบประชาธิปไตย

ในโอกาสเปิดอาคารที่ทำการศาลแขวงพระนครใต้หลังใหม่
ในวันที่ ๓๑ กันยายน ๒๕๓๔ นี้ ผมขออำนวยพรให้ข้าราชการกระทรวงยุติธรรม
ทุกท่าน ประสบความสุข ความเจริญ มีกำลังกาย กำลังใจและสติปัญญา ปฏิบัติ
หน้าที่ที่ได้รับมอบหมายด้วยความสุจริตเที่ยงธรรม เพื่อประโยชน์สุขของประชาชน
และประเทศชาติโดยส่วนรวมต่อไป

พลเอก

(เปรม ติณสูลานนท์)

นายกรัฐมนตรี

พลเอกเปรม ติณสูลานนท์
นายกรัฐมนตรี

คำขวัญ

การพิจารณาพิพากษาอรรถคดี เป็นอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบโดยตรงของศาล อันอาจกล่าวได้ว่า เป็นส่วนหนึ่งที่เกิดความสงบเรียบร้อยในบ้านเมือง และความร่มเย็นเป็นสุขของประชาชน แต่การพิจารณาพิพากษาอรรถคดีของศาลจะเป็นที่ศรัทธาของประชาชนอย่างแท้จริงนั้น นอกจากจะต้องเป็นไปโดยเที่ยงธรรมแล้ว ยังจะต้องเป็นไปโดยสะดวกและรวดเร็ว ปัจจัยสำคัญประการหนึ่งที่จะช่วยเอื้ออำนวยเช่นนั้นก็คือ การมีที่ทำการศาลอันกว้างขวาง ตลอดจนเครื่องมือ เครื่องใช้อันเพียงพอ ซึ่งจะเป็นผลให้งานของศาลลุล่วงไปโดยรวดเร็วและมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

การที่กระทรวงยุติธรรม ดำเนินการก่อสร้างอาคารที่ทำการศาลแขวงพระนครใต้หลังใหม่ เป็นอาคารที่ทันสมัยสง่างามเช่นนี้ก็โดยคำนึงถึงความสำคัญอันจำเป็นดังกล่าว ซึ่งนอกจากจะเป็นการแก้ไขข้อขัดข้องแล้ว ยังเป็นการช่วยบรรเทาความเดือดร้อนของประชาชนที่มีคดีความให้ได้รับความสะดวกสบายยิ่งขึ้นอีกด้วย

ขออานุภาพแห่งคุณพระศรีรัตนตรัย และสิ่งศักดิ์สิทธิ์ทั้งหลายจงดลบันดาลให้อาคารศาลแขวงพระนครใต้แห่งนี้ จงสถิตสถาพร เป็นสถานที่ประสิทธิ์ประสาทความยุติธรรมให้แก่ประชาชนสืบไปตลอดกาลนาน

(นายภิญโญ ธีรนิติ)
ประธานศาลฎีกา

นายภิญโญ ธีรนิติ
ประธานศาลฎีกา

คำขวัญ

ศาลสถิตยุติธรรมเป็นที่พึ่งแห่งสุดท้ายของประชาชนผู้มีอรรถศติความมาสู่ศาล การจะ
ผดุงความยุติธรรมให้แก่คู่ความนั้นนอกจากจะต้องมีผู้พิพากษาที่ทรงคุณธรรม ความรู้ ความ
สามารถเป็นอย่างดีแล้ว ยังต้องประกอบด้วยปัจจัยอื่นอีกด้วย การมีอาคารที่ทำการศาลอย่างเหมาะสม
และเพียงพอต่อการให้บริการแก่ประชาชนนั้น นับว่ามีส่วนสำคัญและจำเป็นส่วนหนึ่งที่จะทำให้
การอำนวยความยุติธรรมแก่ทุกฝ่ายเป็นไปอย่างเสมอภาคและทั่วถึง กระทรวงยุติธรรมจึงได้
พิจารณาอนุมัติการก่อสร้างอาคารที่ทำการศาลแขวงพระนครใต้ เพื่อลดความแออัดคับคั่งของคดีความ
ซึ่งมีจำนวนเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว และเพื่อให้ความสะดวกแก่ประชาชนที่จะเดินทางมาศาลมากขึ้น

ข้าพเจ้ามีความรู้สึกยินดีเป็นอย่างยิ่งที่การก่อสร้างอาคารที่ทำการศาลแขวงพระนครใต้
หลังใหม่นี้สำเร็จลงไปด้วยดี จึงขออำนวยพรให้อาคารที่ทำการศาลแขวงพระนครใต้หลังใหม่
นี้ จะเป็นสถานที่อำนวยความยุติธรรมและความสงบสุขแก่ประชาชนสืบไปชั่วกาลนาน

(นายพิภพ อະสีติรัตน)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม

นายพิภพ อะสีติรัตน์
รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม

คำขวัญ

การประสิทธิ์ประสาทความยุติธรรมให้แก่ประชาชนนั้น นอกจากจะอาศัยความรู้ความสามารถและความเที่ยงธรรมของผู้พิพากษาในการวินิจฉัยชี้ขาดคดีแล้ว ยังต้องประกอบด้วยอาคารที่ทำการศาลที่เหมาะสมเพื่อให้ประชาชนได้รับความยุติธรรมนั้นโดยสะดวกรวดเร็วอีกด้วย อาคารสถานที่ที่เหมาะสมหมายถึงตัวอาคารจะต้องสง่างาม โอ่โถงและกว้างขวาง อันเป็นการเสริมสร้างศรัทธาที่ประชาชนมีต่อศาลยุติธรรมของเราได้อีกทางหนึ่ง

ดังนั้น การที่กระทรวงยุติธรรมได้ดำเนินการสร้างอาคารศาลแขวงพระนครใต้ได้เสร็จสมบูรณ์ จึงนับเป็นการอำนวยความสะดวกแก่ประชาชนที่อยู่ในเขตอำนาจศาลแขวงพระนครใต้ได้เป็นอย่างดี

ข้าพเจ้าขออาราธนาคุณพระศรีรัตนตรัยและสิ่งศักดิ์สิทธิ์ทั้งหลายในสากลโลก จงดลบันดาลให้ศาลแขวงพระนครใต้จงสถิตสถาพรเป็นที่พึ่งในการธำรงความยุติธรรมให้แก่ประชาชนต่อไปชั่วกาลนาน และให้ผู้พิพากษาและเจ้าหน้าที่ศาลทักทวนประคับแต่ความสุข ความเจริญโดยทั่วกัน

(นายสรเสรีญ ไกรจิตติ)

อธิบดีผู้พิพากษาศาลอุทธรณ์

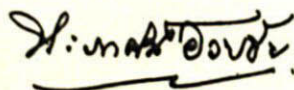

นายสรรเสริญ ไกรจิตติ
อธิบดีผู้พิพากษา ศาลอุทธรณ์

คำขวัญ

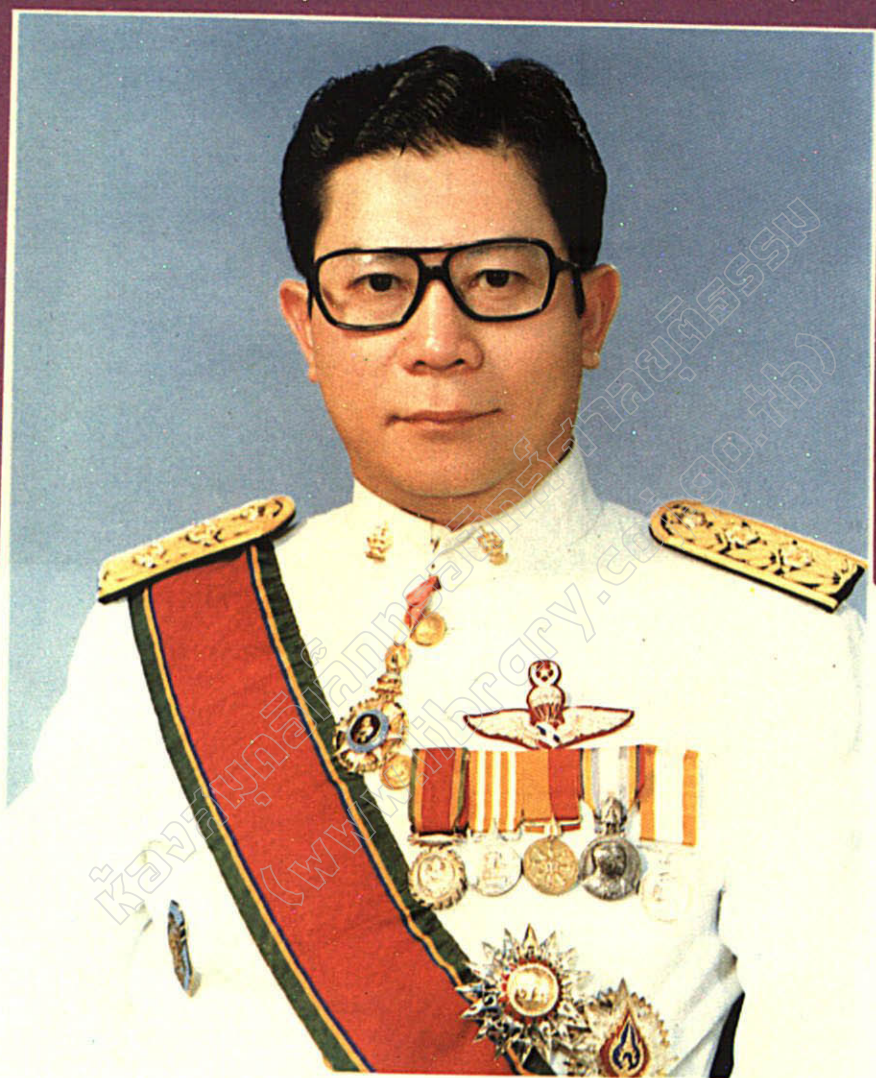
การอำนวยความสะดวกให้แก่ประชาชนโดยเสมอภาคและบริสุทธิ์ยุติธรรมตามครรลองแห่งกฎหมาย ย่อมเป็นหลักสำคัญในการปกครองประเทศ ฉะนั้นศาลซึ่งเป็นสถาบันในการประสิทธิประสาทความยุติธรรมแก่ประชาชน และทำในพระปรมาภิไธยพระมหากษัตริย์ในการใช้อำนาจตุลาการ ซึ่งเป็นหนึ่งในอำนาจอธิปไตย และเป็นสถาบันซึ่งทรงไว้ซึ่งความศักดิ์สิทธิ์ของกฎหมาย มีภารกิจในการเสริมสร้างและรักษาความเป็นธรรมในสังคม ตลอดจนป้องกันและปราบปรามอาชญากรรม เป็นที่พึ่งสุดท้ายของประชาชน จึงควรที่จะมีอาคารที่ทำการอันสง่างามเป็นศักดิ์ศรีแก่บ้านเมือง และเป็นที่เคารพเลื่อมใสแก่ประชาชน

ข้าพเจ้าจึงมีความยินดีอย่างยิ่งที่ศาลแขวงพระนครใต้ ได้มีอาคารหลังใหม่ ซึ่งได้กระทำพิธีเปิดในวันนี้ และขอตั้งจิตอธิษฐาน อารามนาครุพระศรีรัตนตรัย และสิ่งศักดิ์สิทธิ์ทั้งหลายในสากลโลก ได้โปรดดลบันดาลให้อาคารที่ทำการศาลแขวงพระนครใต้ ได้สถิตสถาพรเพื่อจักได้เป็นที่ประสิทธิประสาทความยุติธรรม ให้ความร่มเย็นเป็นสุขแก่ประชาชนสืบไปชั่วกาลนาน

(นายประภาศน์ อวยชัย)

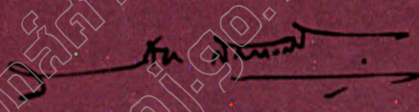
รองประธานศาลฎีกา

นายประภาศน์ อวยชัย
รองประธานศาลฎีกา

คำขวัญ

ในวโรกาสเปิดศาลแขวงพระนครใต้แห่งใหม่นี้ ผมขออวยพรให้สถานที่ราชการแห่งนี้เป็นที่ประสิทธิประสาทความยุติธรรมแก่ประชาชนซึ่งเป็นหลักที่ตุลาการเรายึดถือปฏิบัติกันอยู่แล้วสืบไป

(นายปรีชา สุมาวงศ์)

รองประธานศาลฎีกา

นายปรีชา สุมาวงศ์
รองประธานศาลฎีกา

คำขวัญ

ศาลยุติธรรม เป็นสถาบันที่ประสิทธิประสาทความยุติธรรมแก่ประชาชน

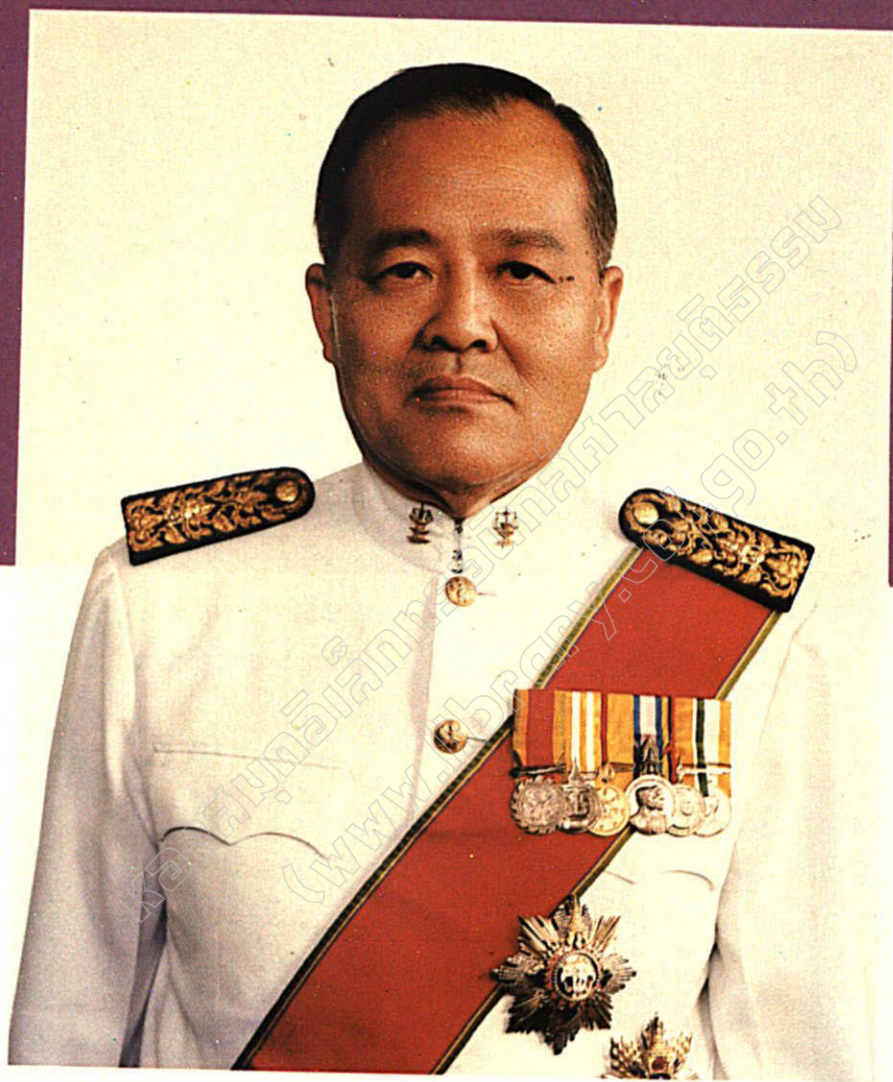
การอำนวยความยุติธรรมนั้น แม้ผู้พิพากษาศาลฎีกาจะมีความรู้ความสามารถพร้อมด้วยคุณธรรมเพียงใดก็ตาม แต่ถ้าอาคารที่ทำการศาลคับแคบ ไม่เพียงพอแก่ปริมาณคดีที่เกิดขึ้นแล้ว ก็เป็นการยากที่จะเร่งรัดวาระคดีความให้เสร็จไปได้โดยรวดเร็ว การอำนวยความยุติธรรมย่อมจะสมบูรณ์ไปไม่ได้ บัดนี้เป็นที่ยินดีที่ศาลแขวงพระนครใต้ได้เปิดอาคารที่ทำการศาลหลังใหม่ เป็นอาคารที่สง่างาม กว้างขวาง ให้ความสะดวกแก่ประชาชนผู้มาติดต่อได้อย่างมีประสิทธิภาพสมบูรณ์

ในโอกาสที่ได้มีพิธีเปิดที่ทำการศาลแขวงพระนครใต้นี้ ข้าพเจ้าขออาราธนาคุณพระศรีรัตนตรัย จงดลบันดาลให้อาคารที่ทำการศาลแขวงพระนครใต้จงสถิตสถาพรยั่งยืนนานได้เป็นที่พึงแก่ประชาชนอย่างแท้จริง และขอให้ผู้พิพากษาศาลชั้นอุทธรณ์ ศาลชั้นต้น ศาลแขวงพระนครใต้ทุกท่าน จงประสบแต่ความสุขความเจริญ มีความก้าวหน้าในทางราชการยิ่ง ๆ ขึ้นไป

๑๙๕๖

(นายจร หนะวานนท์)

รองประธานศาลฎีกา

นายขจร หนะวานนท์
รองประธานศาลฎีกา

คำขวัญ

ในโอกาสที่กระทรวงยุติธรรมเปิดอาคารที่ทำการศาลแขวงพระนครใต้ ข้าพเจ้าขออาราธนา
คุณพระศรีรัตนตรัยโปรดดลบันดาลให้ศาลนี้จงสถิตสถาพร เป็นสถาบันอำนวยความยุติธรรมและ
เป็นที่พึ่งของประชาชนได้อย่างแท้จริง

(นายเจียร เจริญวัฒนา)
ปลัดกระทรวงยุติธรรม

ห้องสมุดอิเล็กทรอนิกส์ศาลยุติธรรม
(www.library.court.go.th)

นายเอียร์ เจริญวัฒนา
ปลัดกระทรวงยุติธรรม

คำขวัญ

ศาลยุติธรรมเป็นสถาบันที่ประสิทธิ์ประสาทความยุติธรรมให้แก่ประชาชนและผดุงรักษาไว้ซึ่งความเป็นธรรมในสังคมให้บังเกิดความสงบสุขในบ้านเมืองและความมั่นคงของรัฐ ผู้พิพากษาและเจ้าหน้าที่ธุรการศาลทุกระดับได้ตระหนักเสมอว่าศาลยุติธรรมเป็นที่พึ่งสุดท้ายของประชาชนพร้อมที่จะให้บริการ อำนวยความสะดวกรวดเร็วและความยุติธรรมแก่ประชาชนผู้มีอรรถคดีและธุรกิจเกี่ยวข้องกับศาลโดยเสมอหน้ากัน

ขออำนาจคุณพระศรีรัตนตรัยและสิ่งศักดิ์สิทธิ์ทั้งหลาย จงดลบันดาลให้ศาลแขวงพระนครใต้ซึ่งประกอบพิธีเปิดในวันนี้ จงสถิตสถาพร เป็นที่ประสิทธิ์ประสาทความยุติธรรม และดำรงไว้ซึ่งความศักดิ์สิทธิ์ของกฎหมาย เป็นที่พึ่งอย่างแท้จริงของประชาชนสืบไป

(นายไพจิตร วิเศษโกสิน)

อธิบดีผู้พิพากษามาศ ๑

นายไพจิตร วิเศษโกสิน
อธิบดีผู้พิพากษามาตร ๑

คำขวัญ

อำนาจตุลาการเป็นส่วนหนึ่งของอำนาจอธิปไตยอันเป็นอำนาจสูงสุดในการปกครองประเทศ พระมหากษัตริย์ทรงใช้อำนาจนี้ทางศาล ดังนั้นศาลจึงเป็นสถาบันในการประสิทธิ์ประสาทความยุติธรรมให้แก่ประชาชนโดยทั่วหน้ากัน ถำรงและรักษาไว้ซึ่งความศักดิ์สิทธิ์ของกฎหมาย ป้องกันและปราบปรามอาชญากรรม รักษาความสงบเรียบร้อยของประชาชน ถ้าอำนาจตุลาการไม่มีอยู่ในบ้านเมือง หรือมีแต่ก็เป็นทีฟุ้งอันแท้จริงของประชาชนไม่ได้ ประเทศชาติจะมีมั่นคงและประชาชนจะอยู่ด้วยความสงบสุขได้อย่างไร

โอกาสนี้ข้าพเจ้าขออาราธนาอำนาจคุณพระศรีรัตนตรัยได้โปรดดลบันดาลให้อาการศาลแขวงพระนครใต้หลังใหม่นี้จึงมีความมั่นคงสถาพรและเป็นสถานที่ประสิทธิ์ประสาทความยุติธรรมให้ลบล้างคำกล่าวที่ว่า “เป็นที่พึ่งแห่งสุดท้าย” ตลอดไปชั่วกาลนาน

(นายเลียบ ภิญญะวรรณ)

รองอธิบดีผู้พิพากษาศาล ๑

นายเลียบ ภิญญะวรรณ
รองอธิบดีผู้พิพากษาศาล ๑

นายสุเมธ อุปนิสากร
ผู้พิพากษาหัวหน้าศาลแขวงพระนครใต้
(ระหว่างเริ่มก่อสร้างอาคารใหม่)

นายทวิ เพชรทองช่วย
ผู้พิพากษานวน้ำศาลแขวงพระนครใต้

คณะผู้พิพากษาศาลแขวงพระนครใต้

นายเจียม เสาวภา
ผู้พิพากษาอาวุโส

นายประเวศ อัครวัฒน์

นายเกษม เวชติลป

นายสุภชัย สมเจริญ

นายบุญส่ง โพธิ์พุทชัย

นางสาวเพลินจิต ตั้งพลสกุล

นายตรีศักดิ์ อเนกพุมิ

นายชัยวัฒน์ เวียงธีรวัฒน์

นายจรัส โพธิ์ธำรงกูร

นายตรีวุฒิ สาขากกร

นายพิษณุ ตารงเกียรติวัฒนา

นายบุญสิทธิ คงสุวรรณ

นายพิศาล อัยยะวรากุล

เจ้าหน้าที่ธุรการศาลแขวง
พระนครใต้ (พระโขนง)

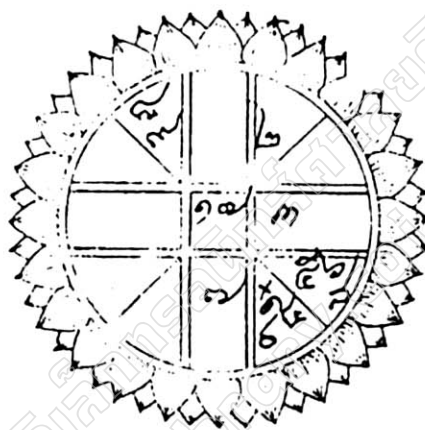

เจ้าหน้าที่ราชทัณฑ์

เจ้าหน้าที่ธุรการศาล

ดวงศิลาฤกษ์
ศาลแขวงพระนครใต้

ศุภวารดิถีขึ้นทศฤกษ์กาล ณ วัน ๒ ๕๑ ๑ ค่ำปีชวด จุล ๑๓๔๖

สุริยคติฤกษ์ขึ้นทศฤกษ์กาล ณ วัน ๓ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๒๗

ปฐมฤกษ์ เวลา ๐๘.๑๙ น.

สุดฤกษ์ เวลา ๐๘.๒๙ น.

เกาะปัญจมนวาศ ๑ ทศฤกษ์อย่างค ๓

เสวยราชาฤกษ์ ประกอบด้วยมนต์ในแห่งฤกษ์

ลัคนาสถิตราศี "ธนู" เตโชธาตุ

คำกล่าวรายงาน

โดย

นายไพจิตร วิเศษโกสิน อธิบดีผู้พิพากษามาตร ๑

ในพิธีวางศิลาฤกษ์อาคารที่ทำการศาลแขวงพระนครใต้

ณ วันจันทร์ที่ ๓ ธันวาคม ๒๕๒๗

ขอประทานกราบเรียน ท่านรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม

ข้าพเจ้าและบรรดาข้าราชการศาลแขวงพระนครใต้ ตลอดทั้งข้าราชการทุกฝ่ายและพ่อค้าประชาชนทั้งมวล รู้สึกเป็นเกียรติและปิติยินดีเป็นอย่างยิ่งที่ท่านรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม ได้กรุณามาเป็นประธานในพิธีวางศิลาฤกษ์อาคารที่ทำการศาลแขวงพระนครใต้ท่ามกลางบรรดาผู้มีเกียรติทั้งหลายที่มาร่วมงานในวันนี้

เนื่องจากกระทรวงยุติธรรมมีโครงการที่จะจัดสร้างศาลเพิ่มขึ้นในท้องที่ต่าง ๆ เพื่ออำนวยความสะดวกให้แก่ประชาชน ซึ่งมีภูมิลำเนาอยู่ห่างไกล และมีความจำเป็นจะต้องติดต่อกับศาล จะได้ไม่ต้องเสียเวลาและสิ้นเปลืองค่าใช้จ่ายในการเดินทาง นอกจากนี้ก็จัดสร้างอาคารที่ทำการศาลขึ้นใหม่ เพื่อให้เหมาะสมกับกาลสมัย และปริมาณงานที่เพิ่มขึ้น โดยเฉพาะในกรุงเทพมหานครมีศาลแขวงรวม ๓ ศาลคือ ศาลแขวงพระนครใต้ ศาลแขวงพระนครเหนือ และศาลแขวงธนบุรี ซึ่งเป็นศาลที่จัดตั้งขึ้นเพื่อทำการพิจารณาคดีที่ต้องการความรวดเร็วยิ่งกว่าในการพิจารณาคดีโดยทั่วไป สำหรับศาลแขวงพระนครใต้มีเขตอำนาจใน ๖ เขตคือ เขตป้อมปราบศัตรูพ่าย (เฉพาะแขวงคลองมหานาคบางส่วน) เขตสัมพันธวงศ์ เขตปทุมวัน เขตบางรัก เขตยานนาวา และเขตพระโขนง และยังมีที่ทำการอยู่ ณ ที่ว่าการเขตพระโขนงอีกแห่งหนึ่ง มีเขตอำนาจเฉพาะในท้องที่เขตพระโขนง แต่เดิมศาลแขวงพระนครใต้ตั้งอยู่ที่ตลาดน้อย เขตสัมพันธวงศ์ ต่อมาได้ย้ายที่ทำการไปอยู่ในบริเวณกระทรวงยุติธรรม ครั้นเมื่อวันที่ ๑๐ พฤศจิกายน ๒๕๒๓ ได้ย้ายจากที่ทำการเดิมในบริเวณกระทรวงยุติธรรม ไปเปิดที่ทำการใหม่อยู่ ณ อาคารที่เช่าเลขที่ ๒๐๒๔ ถนนเจริญกรุง แขวงวัดพระยาไกร เขตยานนาวา กรุงเทพมหานคร (โรงเรียนสตรีประชากรเดิม) เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๒๖ กระทรวงยุติธรรมได้รับงบประมาณก่อสร้างอาคาร

ที่ทำการศาลแขวงพระนครใต้และเขื่อน รวมทั้งรายการอื่น ๆ ตามแบบรูปรายละเอียดที่แนบท้าย
สัญญาจ้าง ดังที่ปรากฏอยู่ขณะนี้

อาคารที่ทำการศาลแขวงพระนครใต้ที่กำลังก่อสร้างอยู่นี้ เป็นอาคารตึก ๖ ชั้น ขนาด
๒๐ บัลลังก์ มีห้องผู้พิพากษา ห้องธุรการ ห้องสมุด ห้องประชุม ห้องพักอัยการ ห้องพักทนายความ
ห้องพักพยาน และห้องอื่น ๆ อีก โดยมีเครื่องอุปกรณ์ต่าง ๆ ทันสมัย เหมาะสมที่จะใช้ประสิทธิ์
ประสาทความยุติธรรมให้แก่ประชาชนได้เป็นอย่างดี ห้างหุ้นส่วนจำกัดพรไพบุลย์ก่อสร้าง
เป็นผู้รับเหมาก่อสร้าง ในราคาค่าก่อสร้างอาคารและเขื่อน รวมทั้งอุปกรณ์เป็นเงินทั้งสิ้น
๒๓,๕๕๒,๕๐๐ บาท เริ่มทำการก่อสร้างเมื่อวันที่ ๒๔ กรกฎาคม ๒๕๒๗ กำหนดทำการก่อสร้าง
ให้แล้วเสร็จภายในวันที่ ๒๑ สิงหาคม ๒๕๒๘ ในการก่อสร้างนี้กระทรวงยุติธรรมได้รับความ
ช่วยเหลือร่วมมือเป็นอย่างดีจากกรมธนารักษ์ ที่ได้ให้ใช้ที่ดินราชพัสดุในการก่อสร้าง กับกรม
โยธาธิการที่ช่วยในการออกแบบและส่งนายช่างมาควบคุมการก่อสร้างด้วย

บัดนี้ได้เวลาอันเป็นมงคลฤกษ์แล้ว ข้าพเจ้าขอกราบเรียนเชิญท่านรัฐมนตรีว่าการ
กระทรวงยุติธรรม ได้โปรดประกอบพิธีวางศิลาฤกษ์อาคารที่ทำการศาลแขวงพระนครใต้
เพื่อเป็นสิริมงคลแก่อาคารศาลสถิตยุติธรรม ในอันที่จะได้ประสิทธิ์ประสาทความยุติธรรมแก่
ประชาชนสืบไป

คำกล่าวตอบ

โดย

นายพิภพ อะสีติรัตน์

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม

ในพิธีวางศิลาฤกษ์อาคารที่ทำการศาลแขวงพระนครใต้

ณ วันจันทร์ที่ ๓ ธันวาคม ๒๕๒๗

ท่านอธิบดีผู้พิพากษามาภาค ๑ และท่านผู้มีเกียรติทั้งหลาย

ข้าพเจ้ามีความยินดีและรู้สึกเป็นเกียรติที่ได้มาประกอบพิธีวางศิลาฤกษ์อาคารที่ทำการศาลแขวงพระนครใต้ ที่กำลังก่อสร้างอยู่ในวันนี้

กระทรวงยุติธรรมได้ตระหนักเป็นอย่างดีว่า การให้บริการแก่ประชาชนด้านความยุติธรรมโดยศาลยุติธรรมนั้น จะต้องจัดให้มีขึ้นโดยทั่วถึง และเสมอเหมือนกันทุกท้องที่ ประกอบด้วยอาคารที่ทำการศาลอย่างเหมาะสมและสง่างาม อันเป็นโครงการสำคัญของกระทรวงยุติธรรม ทั้งนี้เพื่อให้ความสะดวกแก่ประชาชนเป็นที่ตั้ง

ข้าพเจ้าขอยืนยันต่อท่านทั้งหลายว่ารัฐบาลนี้และกระทรวงยุติธรรม ซึ่งข้าพเจ้ารับผิดชอบ ได้ตระหนักถึงความเดือดร้อนและความเป็นอยู่ของประชาชน มีความปรารถนาอันแน่วแน่ที่จะให้ประชาชนทุกหมู่เหล่ามีความสุขปลอดภัย และได้รับความยุติธรรมเท่าเทียมกัน รัฐบาลพร้อมที่จะสนับสนุนกิจการของศาลยุติธรรมให้เจริญก้าวหน้ายิ่งขึ้น เพื่อให้สามารถประสิทธิภาพความยุติธรรมให้แก่ประชาชนได้อย่างรวดเร็วและเท่าเทียมกัน ในขณะเดียวกันก็จะไม่เข้าไปก้าวก่ายอำนาจอิสระของผู้พิพากษาในการพิจารณาพิพากษาอรรถคดีทั้งปวง ให้เป็นไปตามกฎหมาย กระทรวงยุติธรรมได้เพียรพยายามตลอดมาที่จะจัดสร้างอาคารที่ทำการศาลต่าง ๆ รวมทั้งศาลแขวงแห่งนี้ให้สมบูรณ์แบบและสง่างาม สมกับเป็นสถานที่ประสิทธิภาพความยุติธรรมให้แก่ประชาชน กระทรวงยุติธรรมได้เร่งรัดให้ดำเนินการก่อสร้างที่ทำการศาลแขวงพระนครใต้ ดังที่กำลังก่อสร้างเป็นที่เห็นประจักษ์อยู่ในขณะนี้

อาคารศาลแขวงพระนครใต้ เมื่อก่อสร้างแล้วเสร็จจะเป็นสถานที่ราชการที่สง่างามแห่งหนึ่งในเขตกรุงเทพมหานคร ขอให้ท่านอธิบดีผู้พิพากษามาภาค ๑ และคณะกรรมการตรวจการจ้าง ตลอดจนเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง ได้โปรดช่วยกันเอาใจใส่ควบคุมดูแลให้การก่อสร้างสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี สมความมุ่งหมายของทางราชการ ข้าพเจ้าขอขอบคุณกรมธนารักษ์และกรมโยธาธิการ ที่ให้ความร่วมมือในการก่อสร้าง และขอขอบคุณข้าราชการทุกฝ่าย และท่านผู้มีเกียรติทั้งหลายที่มีส่วนช่วยเหลือในการก่อสร้างอาคารศาลแขวงพระนครใต้ และทุกท่านที่มาพร้อมเป็นเกียรติในพิธีวางศิลาฤกษ์ไว้ ณ โอกาสนี้ด้วย

บัดนี้ได้เวลาอันเป็นสุกฤกษ์มงคลกาลแล้ว ข้าพเจ้าจะได้ประกอบพิธีวางศิลาฤกษ์อาคารที่ทำการศาลแขวงพระนครใต้ ขออาราธนาคุณพระศรีรัตนตรัยและสิ่งศักดิ์สิทธิ์ทั้งหลายในสากลโลก ได้โปรดดลบันดาลให้การก่อสร้างอาคารที่ทำการศาลแขวงพระนครใต้ สำเร็จลุล่วงไปด้วยความเรียบร้อย เพื่อจะได้ใช้เป็นสถานที่ประสิทธิ์ประสาทความยุติธรรมแก่ประชาชนสืบไป

คำกล่าวรายงาน

โดย

นายไพจิตร วิเศษโกสิน อธิบดีผู้พิพากษามาตร ๑

ในพิธีเปิดอาคารที่ทำการศาลแขวงพระนครใต้

ณ วันจันทร์ที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๒๘

ขอประทานกราบเรียน ท่านรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม

ข้าพเจ้าและบรรดาข้าราชการศาลแขวงพระนครใต้ ตลอดทั้งข้าราชการทุกฝ่ายและพ่อค้าประชาชน รู้สึกเป็นเกียรติและปิติยินดีเป็นอย่างยิ่งที่ท่านรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรมได้กรุณามาเป็นประธานในพิธีเปิดอาคารที่ทำการศาลแขวงพระนครใต้ ท่ามกลางท่านผู้มีเกียรติทั้งหลายที่มาร่วมงานในวันนี้

ศาลแขวงพระนครใต้ ได้ย้ายที่ทำการมาแล้วหลายครั้ง ตามความจำเป็นของทางราชการเพื่อประโยชน์ในการอำนวยความสะดวกแก่ประชาชน ทั้งนี้ เพราะยังไม่มีที่ทำการเหมาะสมถาวร และเมื่อวันที่ ๑๐ พฤศจิกายน ๒๕๒๓ ได้ย้ายที่ทำการเดิมจากในบริเวณกระทรวงยุติธรรมไปเปิดทำการชั่วคราวอยู่ที่อาคารเช่าเลขที่ ๒๐๒๔ ถนนเจริญกรุง แขวงวัดพระยาไกร เขตยานนาวา กรุงเทพมหานคร แต่เนื่องจากอาคารดังกล่าวมีลักษณะคับแคบไม่เหมาะสมกับปริมาณงานที่เพิ่มมากขึ้นทุกปี แผนพัฒนาศาลและกระทรวงยุติธรรม ฉบับที่ ๑ (พ.ศ. ๒๕๒๕ - ๒๕๒๙) จึงได้กำหนดให้มีการก่อสร้างอาคารที่ทำการถาวรขึ้น โดยจัดเป็นแผนงานหนึ่งของโครงการปรับปรุงงานศาลแขวงในกรุงเทพมหานคร ซึ่งก็ได้รับความร่วมมือและสนับสนุนจากผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายเป็นอย่างดี โดยในปี พ.ศ. ๒๕๒๖ กระทรวงยุติธรรมได้รับงบประมาณการก่อสร้างอาคารที่ทำการศาลแขวงพระนครใต้ และในที่สุดก็ได้ก่อสร้างแล้วเสร็จเรียบร้อยดังที่เห็นประจักษ์อยู่ในขณะนี้

อาคารที่ทำการศาลแขวงพระนครใต้ที่ก่อสร้างใหม่ เป็นอาคารตึก ๖ ชั้น ขนาด ๒๑ บัลลังก์ มีห้องผู้พิพากษา ห้องธุรการ ห้องสมุด ห้องประชุม ห้องพักรับรอง ห้องพักรับรองความ ห้องพักรับรอง และห้องอื่น ๆ มีเครื่องอุปกรณ์ต่าง ๆ ที่ทันสมัยครบถ้วน เหมาะสมที่จะใช้เป็นสถานที่ประสิทธิ์ประสาทความยุติธรรมให้แก่ประชาชนได้เป็นอย่างดี นอกจากนี้ในบริเวณศาล

ยังมีห้องคุมขัง โรงอาหาร โรงรถและลานจอดรถ ห้างหุ้นส่วนจำกัดพรไพบุลย์ก่อสร้าง เป็น
 ผู้ประมูลรับเหมาก่อสร้างในราคาต่าก่อสร้างอาคาร รั้ว และเขื่อน รวมทั้งอุปกรณ์ต่าง ๆ เป็นเงิน
 ทั้งสิ้น ๒๓,๕๕๒,๕๐๐ บาท เริ่มทำการก่อสร้างเมื่อวันที่ ๒๔ กรกฎาคม ๒๕๒๗ ได้ประกอบ
 พิธีวางศิลาฤกษ์เมื่อวันจันทร์ที่ ๓ ธันวาคม ๒๕๒๗ ในการก่อสร้างดังกล่าวกระทรวงยุติธรรม
 ได้รับความร่วมมือเป็นอย่างดีจากกรมธนารักษ์ที่ให้เช่าที่ดินราชพัสดุในการก่อสร้าง และ
 กรมโยธาธิการที่ช่วยในการออกแบบและส่งนายช่างมาควบคุมการก่อสร้างจนกระทั่งงานเสร็จ
 เรียบร้อยสมบูรณ์ อีกทั้งในการทำพิธีเปิดอาคารที่ทำการศาลในวันนี้ ก็ได้รับความร่วมมือจาก
 ทุกฝ่ายด้วยดีเช่นกัน

บัดนี้ ได้เวลาอันเป็นอุดมมงคลฤกษ์แล้ว ข้าพเจ้าขอกราบเรียนเชิญท่านรัฐมนตรีว่าการ
 กระทรวงยุติธรรม ได้โปรดประกอบพิธีเปิดอาคารที่ทำการศาลแขวงพระนครใต้เพื่อเป็นสิริมงคล
 แก่อาคารศาลสถิตยุติธรรม ในอันที่จะประสิทธิ์ประสาทความยุติธรรม เพื่อประโยชน์สุขและ
 ความร่มเย็นแก่ประชาชนสืบไป.

คำกล่าวตอบ

โดย

นายพิภพ อะสีติรัตน์

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม

ในพิธีเปิดอาคารที่ทำการศาลแขวงพระนครใต้

ณ วันจันทร์ที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๒๘

ท่านอธิบดีผู้พิพากษามาตร ๑ และท่านผู้มีเกียรติทั้งหลาย

ข้าพเจ้ามีความยินดีและรู้สึกเป็นเกียรติที่ได้มาประกอบพิธีเปิดอาคารที่ทำการศาลแขวงพระนครใต้ในวันนี้

ศาลสถิตยุติธรรมเป็นสถาบันอันสำคัญในการอำนวยความยุติธรรมและเป็นที่ยอมรับโดยทั่วไปว่าเป็นที่พึ่งสุดท้ายของประชาชน แต่การดำเนินงานเพื่อให้บรรลุเป้าหมายดังกล่าวนั้น นอกจากจะต้องมีผู้พิพากษาและเจ้าหน้าที่ธุรการที่มีคุณภาพแล้ว ยังต้องมีสถานที่ทำการอันเหมาะสม ตลอดจนมีอุปกรณ์เครื่องใช้สอยทันสมัยอย่างพร้อมมูลอีกด้วย

ข้าพเจ้ามีความยินดีเป็นอย่างยิ่งที่ได้มาเห็นอาคารที่ทำการศาลแขวงพระนครใต้ ซึ่งได้ก่อสร้างสำเร็จด้วยความเรียบร้อย สง่างาม ดังที่ท่านผู้มีเกียรติทั้งหลายได้เห็นประจักษ์อยู่ในขณะนี้ และขอยืนยันต่อท่านทั้งหลายว่า กระทรวงยุติธรรมได้ตระหนักถึงความเดือดร้อนของประชาชนที่มีอรรถคดีมาสู่ศาล และมีความปรารถนาอันแน่วแน่ที่จะให้ประชาชนทุกหมู่เหล่ามีความสุขปลอดภัยและได้รับความยุติธรรมตามกฎหมายโดยเร็วและเท่าเทียมกัน ในนามของรัฐบาลและกระทรวงยุติธรรม ข้าพเจ้าขอขอบคุณท่านอธิบดีผู้พิพากษามาตร ๑ กรมธนารักษ์ กรมโยธาธิการ คณะกรรมการตรวจการจ้าง ตลอดจนทุกท่านที่ได้ให้ความร่วมมือช่วยเหลือในการก่อสร้าง และการเปิดอาคารศาลด้วยประการต่าง ๆ ให้สำเร็จลงด้วยความเรียบร้อยไว้ ณ โอกาสนี้ และขอขอบคุณทุกท่านที่ได้ให้เกียรติมาร่วมงานในวันนี้ด้วยความจริงใจ

บัดนี้ ได้เวลาอันเป็นศุภฤกษ์มงคลกาลแล้ว ข้าพเจ้าขอประกอบพิธีเปิดอาคารที่ทำการศาลแขวงพระนครใต้ ณ บัดนี้ ขออาราธนาคุณพระศรีรัตนตรัยและสิ่งศักดิ์สิทธิ์ทั้งหลายในสากลโลก ได้โปรดดลบันดาลให้อาคารที่ทำการศาลแขวงพระนครใต้แห่งนี้ ได้สถิตสถาพรยั่งยืนนาน เพื่อจักได้เป็นที่ประสิทธิ์ประสาทความยุติธรรมและเป็นที่ยึดของประชาชนสืบไป

พิธีวางศิลาฤกษ์
อาคารที่ทำการศาลแขวงพระนครใต้
วันจันทร์ที่ ๓ ธันวาคม ๒๕๒๗

นายไพจิตร วิเศษโกสิน
อธิบดีผู้พิพากษามาตร ๓
กล่าวรายงาน

นายพิภพ อะสีติรัตน์
รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม
วางศิลาฤกษ์

อธิบดีผู้พิพากษาศาลแพ่งธนบุรี
อธิบดีผู้พิพากษาศาลอาญาธนบุรี
อธิบดีผู้พิพากษาศาลคดีเด็กและเยาวชนกลาง

อธิบดีผู้พิพากษามาค ๑ และ
คณะผู้พิพากษาศาลแขวงพระนครใต้
วันวางศิลาฤกษ์

มองจากกระเบียงหน้าห้องพิจารณาอาคารหลังใหม่

อาคารหลังเดิม ที่ทำการศาลแขวงพระนครใต้

ห้องทำงาน อาคารหลังเดิม

ห้องพิจารณา
อาคารหลังเดิม

อาคารที่ทำการหลังใหม่ศาลแขวงพระนครใต้

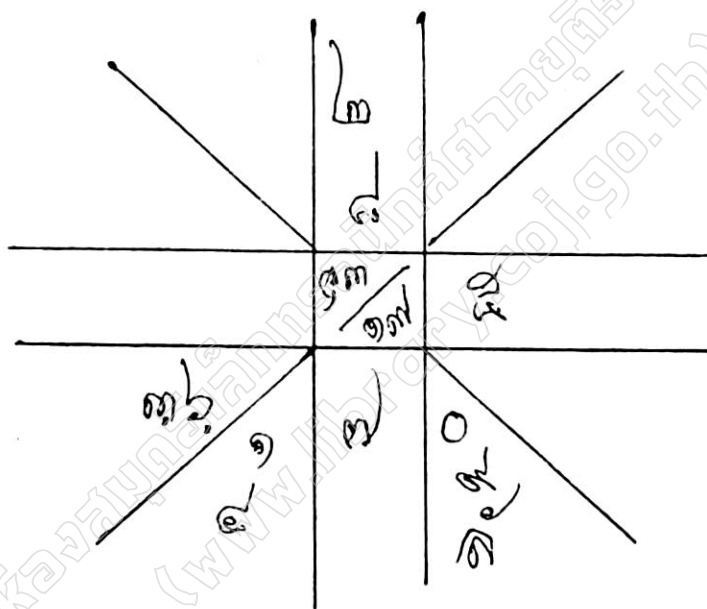
ห้องทำงานอาคารหลังใหม่

ห้องพิจารณา อาคารหลังใหม่

ฤกษ์เปิดศาลแขวงพระนครใต้

ณ วัน ๒ ๕ ๑๐ ปีชง
ตรงกับวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๒๔
กำหนดฤกษ์ เวลา ๑๑.๑๙ น.
ลัคนา สถิตราศี พิจิก อาโป ธาตุ
เกาะ นวาศลึงก์ที่ ๙ ตริยางค์ ๔
เสวยอนุราชา ประกอบด้วย ราชาฤกษ์

ศาลแขวงพระนครใต้

ทวิ เพ็ชรทองช่วย

เกษม เวชศิลป์

ศาลแขวงคือศาลที่จัดตั้งขึ้นให้มีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีเล็ก ๆ น้อย ๆ คือ คดีอาญาซึ่งมีลักษณะการกระทำผิดและโทษไม่สูง กับคดีแพ่งซึ่งมีทุนทรัพย์ไม่มาก โดยมีวิธีพิจารณาคดีที่มีลักษณะพิเศษจากการพิจารณาคดีทั่วไป ทั้งนี้เพื่อให้การพิจารณาพิพากษาคดีในศาลแขวงโดยเฉพาะคดีอาญารวดเร็วยิ่งขึ้น และเพื่อคุ้มครองเสรีภาพของประชาชน

ในกรุงเทพมหานคร มีศาลแขวงอยู่ ๓ ศาล ได้แก่ ศาลแขวงพระนครใต้ ศาลแขวงพระนครเหนือ และศาลแขวงธนบุรี ทุกศาลมีกำเนิดหรือประวัติความเป็นมาจากที่เดียวกัน กล่าวคือ

ในสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าให้ตั้งกระทรวงยุติธรรม ขึ้นใน ร.ศ. ๑๑๐ (พ.ศ. ๒๔๓๔) ปีถัดมาก็มี “พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลโปริสภา เป็นศาลกงตระเวรสำหรับกรุงเทพมหานคร รัตนโกสินทร์ ศก ๑๑๑” (พ.ศ. ๒๔๓๕) ให้ตั้ง “ศาลโปริสภา” ขึ้น ๑ ศาลขึ้นกับกระทรวงยุติธรรม มีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีเล็ก ๆ น้อย ๆ คือ คดีอาญาที่เป็นความผิดลหุโทษหรือมัชฌิมโทษ ซึ่งกำหนดโทษไม่เกิน ๕๐ ที ลงมาหรือโทษจำไม่ถึงคุกจำที่ตราง^๑ ตั้งแต่ ๖ เดือนลงมากับโทษปรับไหมจำนวนเงิน ๒ ชั่งลงมา มีอำนาจหน้าที่ไต่สวนมูลฟ้องคดีอาญาที่เกินอำนาจเมื่อศาลโปริสภาไต่สวนและมีคำสั่งว่าคดีมีมูลแล้วจึงจะนำคดีไปฟ้องต่อศาลพระราชอาญา ซึ่งมีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีเหล่านั้นได้ มีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีแพ่ง ที่ฟ้องขับไล่ออกจากที่ดินโรงเรือนตึก แพ โดยอาศัยเหตุ ๕ ประการ คือ เช่น จำนำ ขาย อาศัยและเข้ามาอยู่โดยลำพัง^๒

ต่อมาอีกประมาณ ๒ ปี คงจะเนื่องจากศาลโปริสภาที่ตั้งขึ้น อำนวนวประโยชน์ให้สมกับเจตนาในการจัดตั้ง ประกอบกับการคมนาคมในสมัยนั้นไม่สะดวก ใน พ.ศ. ๒๔๓๗ (ร.ศ. ๑๑๓) จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตั้งศาลโปริสภาขึ้นเพิ่มอีก ๓ ศาล รวมเป็น ๔ ศาลด้วยกัน โดยแบ่งเขตอำนาจกันเป็นสัดส่วน และมีที่ทำการศาลตั้งอยู่ในท้องที่ซึ่งอยู่ใน

๑. คงจะเทียบเท่ากับโทษกักขังในปัจจุบัน

๒. มีคำอธิบายอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีแพ่งของศาลโปริสภาใน “กฎเสนาบติกระทรวงยุติธรรมว่าด้วยอำนาจศาลโปริสภา” ฉบับลงวันที่ ๑ กันยายน ร.ศ. ๑๑๔

เขตอำนาจ^๑ ดังนี้ คือ

ศาลโปริสภาที่ ๑ มีเขตอำนาจในท้องที่ฝั่งแม่น้ำเจ้าพระยาด้านตะวันออก (เขตจังหวัดพระนคร) ตอนใต้ มีอำนาจเขตทางทิศเหนือขึ้นตั้งแต่ปากคลองโองอ่างไปตามฝั่งคลองรอบพระนคร - ฝั่งใต้และตะวันออก จนถึงคลองแยกมหานาค เลี้ยวไปตามฝั่งคลองมหานาคด้านใต้ จนถึงคลองแสนแสบ ต่อมาจนจดจังหวัดฉะเชิงเทราเป็นที่สุด และแนวอาณาเขตด้านทิศใต้ขึ้นตั้งแต่คลองโองอ่างลงไปตามริมฝั่งแม่น้ำเจ้าพระยาปากตะวันออกจนจดเขตอำนาจพระประแดง (จังหวัดสมุทรปราการ) และจังหวัดฉะเชิงเทรา ซึ่งเป็นเขตอำนาจของศาลแขวงพระนครใต้ในปัจจุบันนั่นเอง

ที่ทำการศาลโปริสภาที่ ๑ ตั้งอยู่ที่ตลาดน้อย ถนนเจริญกรุง มีพระยาจำเมืองเป็นผู้พิพากษา และมีขุนธรณีบาล เป็นผู้พิพากษารอง ซึ่งอาจนับได้ว่าเป็น บรรดาศักดิ์ของสองท่านแรกที่เป็นคณะผู้พิพากษาศาลแขวงพระนครใต้

ศาลโปริสภาที่ ๒ มีเขตอำนาจในเขตจังหวัดพระนครตอนเหนือ มีอาณาเขตทิศใต้ตั้งแต่ปากคลองโองอ่างไปตามฝั่งคลองรอบพระนครฝั่งใต้และตะวันออก จนถึงคลองแยกมหานาค เลี้ยวไปตามฝั่งคลองนั้น ฟากใต้ไปจนถึงคลองแสนแสบ ต่อไปจนจดเขตเมืองฉะเชิงเทราเป็นที่สุด และทางทิศตะวันตก มีแขวงเขตนับแต่ปากคลองโองอ่าง ขึ้นไปตามฝั่งแม่น้ำเจ้าพระยาปากตะวันออก จนถึงเขตจังหวัดนนทบุรี จังหวัดปทุมธานี ตลอดจนถึงเขตจังหวัดปราชินบุรีเป็นที่สุด

ที่ทำการศาลโปริสภาที่ ๒ ตั้งอยู่ในกำแพงพระนคร มีพระณรงค์วิธิต เป็นผู้พิพากษาจำจิตรนุกูล เป็นผู้พิพากษารอง

ศาลโปริสภาที่ ๓ มีเขตอำนาจในท้องที่ฝั่งแม่น้ำเจ้าพระยาฟากตะวันตก (เขตจังหวัดธนบุรีเดิม) ตอนใต้

ที่ทำการศาลตั้งอยู่ฝั่งแม่น้ำเจ้าพระยาฟากตะวันตก มีนายหัตถ์บาเรอเป็นผู้พิพากษา และหลวงพินิจโกศลเป็นผู้พิพากษารอง

ศาลโปริสภาที่ ๔ มีเขตอำนาจในเขตจังหวัดธนบุรี (เดิม) ตอนเหนือ ที่ทำการศาลตั้งอยู่ในคลองบางกอกน้อยฝั่งใต้ มีขุนเสพสุภา เป็นผู้พิพากษารอง (ยังไม่มีตัวผู้พิพากษา)

หลังจากจัดตั้งศาลโปริสภาขึ้น ๔ ศาล ดังกล่าวมาข้างต้นแล้วไม่นาน ปรากฏว่าคดีความในเขตอำนาจศาลโปริสภาที่ ๓ และศาลโปริสภาที่ ๔ มีไม่มากจึงมีประกาศฉบับลงวันที่ ๑๑ สิงหาคม ร.ศ. ๑๑๔ (พ.ศ. ๒๔๓๔) ให้ยุบรวมเป็นศาลเดียวกันใช้ชื่อว่า ศาลโปริสภาที่ ๓ มีเขตอำนาจตลอดเขตกรุงเทพมหานครฝั่งแม่น้ำเจ้าพระยาฟากตะวันตก ซึ่งเป็นเขต

๑. ดู "ประกาศว่าด้วยการแบ่งแขวงของศาลโปริสภา ทั้ง 4 ศาลในกรุงเทพฯ" ฉบับลงวันที่ ๒๖ กุมภาพันธ์ ร.ศ. ๑๑๓

อำนาจของศาลแขวงธนบุรีในปัจจุบัน

ศาลโปริสภาทั้ง ๓ ศาล ยังคงมีอยู่ต่อมาหลายสิบปี แม้เมื่อประกาศใช้พระธรรมนูญศาลยุติธรรม ร.ศ. ๑๒๗ (พ.ศ. ๒๔๕๑) ซึ่งกำหนดให้มีศาลแขวงขึ้นในต่างจังหวัดแล้ว แต่พระธรรมนูญศาลฉบับดังกล่าวยังกำหนดให้ศาลโปริสภาเป็นศาลชั้นต้นศาลหนึ่งในกรุงเทพมหานคร จนกระทั่งเมื่อมีการประกาศใช้พระธรรมนูญศาลยุติธรรม พุทธศักราช ๒๔๗๗ มีได้บัญญัติว่า ศาลโปริสภาเป็นศาลชั้นต้นดังเดิม โดยกำหนดชื่อใหม่ว่า ศาลแขวง จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแขวงสำหรับจังหวัดพระนครและจังหวัดธนบุรี พุทธศักราช ๒๔๗๘ จัดตั้งศาลแขวงพระนครใต้ ศาลแขวงพระนครเหนือ และศาลแขวงธนบุรีขึ้น ตั้งแต่วันที่ ๑ ตุลาคม พ.ศ. ๒๔๗๘ ให้มีเขตอำนาจเช่นเดียวกับศาลโปริสภาที่ ๑ ศาลโปริสภาที่ ๒ และศาลโปริสภาที่ ๓ ตามลำดับ ศาลแขวงทั้ง ๓ ศาลนี้ ยังคงเปิดทำการอยู่ตราบเท่าทุกวันนี้

ที่ตั้งอาคารที่ทำการศาลแขวงพระนครใต้

เมื่อยังเป็นศาลโปริสภาที่ ๑ ตั้งอยู่ที่ตลาดน้อย ริมถนนเจริญกรุง มีอาณาเขตกว้างขวาง มีอาคารหลายหลัง มีที่ทำการของตำรวจและพนักงานอัยการรวมอยู่ในบริเวณศาลด้วย

ต่อมา น่าจะด้วยเหตุที่ศาลโปริสภาแยกย้ายกันเปิดที่ทำการในที่ห่างไกลกันเกิดความไม่สะดวกในการติดต่อและในการปกครองดูแลของอธิบดีศาลโปริสภา ประกอบกับอาคารที่ทำการศาลโปริสภาที่ ๑ กว้างขวาง จึงได้ย้ายศาลโปริสภาที่ ๒ ไปเปิดทำการในบริเวณศาลโปริสภาที่ ๑ ที่ตลาดน้อย นับแต่วันที่ ๑ กุมภาพันธ์ ร.ศ. ๑๓๑ (พ.ศ. ๒๔๕๕)^๑ แล้วต่อมาไม่นานก็ได้ย้ายศาลโปริสภาที่ ๓ มาเปิดทำการรวมอยู่ที่ตลาดน้อย โดยให้ตึกหลังใหญ่เป็นศาลโปริสภาที่ ๑ ตึกหลังเล็กด้านหลังทางซ้ายมือเป็นศาลโปริสภาที่ ๒ และตึกหลังเล็กด้านหลังทางขวามือเป็นศาลโปริสภาที่ ๓ แม้จะมีศาลโปริสภามาเปิดทำการแล้วถึง ๓ ศาล ก็ยังมีอาคารเพียงพอจัดเป็นที่ทำการพนักงานอัยการและตำรวจในบริเวณศาลได้อีกด้วย

ศาลโปริสภาทั้งสาม เปิดทำการรวมอยู่บริเวณเดียวกันเป็นเวลาเกือบ ๓๐ ปี ต่อมาหลังจากเปลี่ยนชื่อจากศาลโปริสภาเป็นศาลแขวงแล้วผู้มีอำนาจในสมัยนั้นเกิดความคิดที่จะให้ศาลแขวงเปิดที่ทำการในท้องที่มีเขตอำนาจ จึงให้ย้ายศาลแขวงพระนครเหนือไปเปิดที่ทำการอยู่ที่ตึกเช่าบริเวณเทเวศน์ บางขุนพรหม ส่วนศาลแขวงพระนครใต้กับศาลแขวงธนบุรียังคงอยู่ที่ตลาดน้อยอีกหลายปี จนกระทั่งทางราชการต้องการใช้ที่ดินบริเวณที่ตั้งศาลสร้างตลาดจึงได้ย้ายศาลแขวงพระนครใต้ไปเปิดทำการที่ชั้นบนตึกศาลแพ่ง (หลังเก่าที่รื้อไปแล้ว) ตั้งแต่วันที่ ๒๔ ธันวาคม พ.ศ. ๒๔๙๔

๑. “ประกาศแจ้งความกระทรวงยุติธรรม” ฉบับลงวันที่ ๑๗ มกราคม ร.ศ. ๑๓๑

ศาลแขวงพระนครได้เปิดทำการอยู่ที่ตึกศาลแพ่งไม่กี่ปี อาคารศาลแพ่งหลังนั้นก็ถูกรื้อเพื่อสร้างใหม่ จึงย้ายไปเปิดทำการที่ตึกกระทรวงยุติธรรมเมื่อวันที่ ๒๑ กันยายน ๒๕๐๒ แต่เนื่องจากสถานที่ดังกล่าวไม่ค่อยเหมาะสมและไม่สะดวก จึงรื้อถอนอาคารสำนักงานเนติบัณฑิตสภาหลังเดิมริมถนนหน้าหีบเผย ซึ่งมีสภาพทรุดโทรมและคับแคบแล้วสร้างอาคารขึ้นใหม่ใช้เป็นทำการของศาลแขวงพระนครใต้ ศาลแขวงธนบุรี สำนักงานเนติบัณฑิตยสภา และกองคดีศาลแขวงกรมตำรวจ และมีพิธีเปิดอาคารหลังดังกล่าว เมื่อวันที่ ๒๓ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๐๔

ต่อมาด้วยเหตุที่ว่า ศาลแขวงทุกศาลควรจะเปิดทำการในท้องที่ซึ่งมีอำนาจเพื่ออำนวยความสะดวกให้แก่ประชาชนผู้มาติดต่อ จึงให้ย้ายศาลแขวงพระนครใต้และศาลแขวงธนบุรีออกจากอาคารถนนหน้าหีบเผย โดยศาลแขวงพระนครใต้ไปเช่าอาคารโรงเรียนสตรีประชากร (เดิม) เปิดทำการเป็นชั่วคราว ตั้งแต่วันที่ ๑๐ พฤศจิกายน ๒๕๒๓

เนื่องจากอาคารชั่วคราวดังกล่าวนั้นคับแคบไม่เหมาะสมกับปริมาณงานที่เพิ่มมากขึ้นทุกปี กระทรวงยุติธรรมพยายามจะจัดสร้างอาคารขึ้นใหม่จนได้รับงบประมาณใน พ.ศ. ๒๕๒๖ จึงดำเนินการก่อสร้างอาคารที่ทำการศาลแขวงพระนครใต้ขึ้นจนแล้วเสร็จ หลังจากนั้น ศาลแขวงพระนครใต้ก็ย้ายมาเปิดทำการที่อาคารหลังปัจจุบัน ตั้งแต่วันที่ ๙ กันยายน ๒๕๒๘ และมีพิธีเปิดอาคารที่ทำการศาลแขวงพระนครใต้ในวันที่ ๓๐ กันยายน พ.ศ. ๒๕๒๘

ที่ทำการศาลแขวงพระนครใต้ในปัจจุบันตั้งอยู่ที่ ถนนเจริญกรุง แขวงวัดพระยาไกร เขตยานนาวา กรุงเทพมหานคร อยู่ในซอยไม่มีชื่อตรงข้ามกับเจริญกรุงซอย ๔๕ ตัวอาคารอยู่ติดกับแม่น้ำเจ้าพระยาปากฝั่งตะวันออก เป็นอาคารที่ก่อสร้างขึ้นอย่างเป็นสัดส่วนกว้างขวางและสง่างามเหมาะสมเป็นสถานที่สำหรับประสิทธิประสาทความยุติธรรมเป็นอย่างยิ่ง

ที่ตั้งศาลแขวงพระนครใต้ (พระโขนง)

นอกจากที่ทำการศาลแขวงพระนครใต้ที่ริมฝั่งแม่น้ำเจ้าพระยาดังกล่าวมาแล้ว กระทรวงยุติธรรมยังเห็นว่าคดีที่เกิดในศาลแขวงพระนครใต้มีจำนวนเพิ่มขึ้นมาก ทั้งการคมนาคมระหว่างที่ทำการศาลกับท้องที่ในเขตพระโขนง มีความขัดข้องเนื่องจากปัญหาการจราจรเป็นประจำ เป็นเหตุให้ไม่อาจพิจารณาพิพากษาคดีให้เสร็จสิ้นไปโดยรวดเร็วเท่าที่ควร จึงจัดให้เปิดที่ทำการศาลแขวงพระนครใต้ขึ้นอีกแห่งหนึ่ง ตั้งอยู่ในส่วนหนึ่งของอาคารที่ว่าการเขตพระโขนง ปากซอยสุขุมวิท ๕๕ ตั้งแต่วันที่ ๕ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๒๖ โดยให้ ศาลสาขาพระโขนงนี้มีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดี เฉพาะคดีอาญาที่อยู่ในอำนาจการสอบสวนของพนักงานสอบสวนสถานีตำรวจนครบาลคลองตัน สถานีตำรวจนครบาลประเวศ สถานีตำรวจนครบาลพระโขนง สถานีตำรวจนครบาลทองหล่อ สถานีตำรวจนครบาลบางนา และ

สถานีตำรวจท่าเรือ เฉพาะคดีที่ผู้ต้องหาให้การรับสารภาพตลอดข้อหาต่อพนักงานสอบสวน รวมทั้งการไต่สวนมีคำสั่งคำร้องขอรับเงินสินบนนำจับในคดีเหล่านั้นกับคำร้องขอผิดฟ้องฝากขังและปล่อยชั่วคราวในคดีอาญา ซึ่งอยู่ในอำนาจของพนักงานสอบสวน สถานีตำรวจนครบาลดังกล่าวมาข้างต้นด้วย คดีอาญาอื่น ๆ เช่นคดีที่ผู้ต้องหาให้การปฏิเสธ และคดีแพ่ง จะต้องทำการพิจารณาที่ศาลแขวงพระนครใต้เช่นเดิม

การเปิดที่ทำการศาลแขวงในลักษณะศาลสาขาเพื่ออำนวยความสะดวกแก่ประชาชน และเพื่อประโยชน์ของการพิจารณาคดีเช่นนี้ กระทรวงยุติธรรม เคยทดลองมาแล้วครั้งหนึ่ง โดยจัดให้เปิดทำการศาลแขวงในเวลากลางวัน สำหรับศาลแขวงพระนครใต้ เปิดทำการ ณ ที่ว่าการอำเภอพระโขนง ตั้งแต่วันที่ ๑ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๐๐ เวลาทำงานตั้งแต่ ๑๙.๐๐ นาฬิกา ถึง ๒๒.๐๐ นาฬิกา เว้นวันอาทิตย์ แต่ปรากฏว่ามีคดีขึ้นสู่ศาลกลางคืนจำนวนน้อยมาก จึงมีคำสั่งให้ยกเลิกเสีย ในวันที่ ๑ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๐๑ ส่วนการเปิดทำการศาลสาขาพระโขนง ในปัจจุบันมีคดีขึ้นศาลจำนวนมาก ปีแรกมีจำนวนถึงกว่า ๕,๐๐๐ คดี และในปีถัดมาก็เพิ่มจำนวนขึ้นตามลำดับ จึงคาดว่าจะเปิดทำการอยู่ต่อไป

เขตอำนาจ

ศาลแขวงพระนครใต้ในปัจจุบันมีเขตอำนาจเช่นเดียวกับพื้นที่ซึ่งอยู่ในเขตอำนาจศาลปารีสภาคที่ ๑ ซึ่งปัจจุบันครอบคลุมท้องที่ ๖ เขต ๓๓ แขวง ดังนี้คือ .-

๑. เขตบ่อมปราบศัตรูพ่าย

๑.๑ แขวงบ่อมปราบ

๑.๒ แขวงบ้านบาตร

๑.๓ แขวงวัดเทพศิรินทร์

๑.๔ แขวงคลองมอหานาค (บางส่วน)

๒. เขตสัมพันธวงศ์

๒.๑ แขวงตลาดน้อย

๒.๒ แขวงสัมพันธวงศ์

๒.๓ แขวงจักรวรรดิ

๓. เขตปทุมวัน

๓.๑ แขวงรองเมือง

๓.๒ แขวงวังใหม่

๓.๓ แขวงปทุมวัน

๓.๔ แขวงสวนลุมพินี

๔. เขตบางรัก

๔.๑ แขวงมหาพฤฒาราม

๔.๒ แขวงสี่พระยา

๔.๓ แขวงสุริวงค์

๔.๔ แขวงบางรัก

๔.๕ แขวงสีลม

๕. เขตยานนาวา

๕.๑ แขวงยานนาวา

๕.๒ แขวงวัดพระยาไกร

๕.๒ แขวงทุ่งมหาเมฆ

๕.๔ แขวงทุ่งวัดดอน

๕.๕ แขวงบางคอกแหลม

๕.๖ แขวงบางโพงพาง

๕.๗ แขวงบางโคล่

๕.๘ แขวงช่องนนทรี

๖. เขตพระโขนง

๖.๑ แขวงคลองตัน

๖.๒ แขวงคลองเตย

๖.๓ แขวงพระโขนง

๖.๔ แขวงบางนา

๖.๕ แขวงบางจาก

๖.๖ แขวงหนองบอน

๖.๗ แขวงสวนหลวง

๖.๘ แขวงดอกไม้

๖.๙ แขวงประเวศ

รายนามคณะผู้พิพากษาศาลแขวงพระนครใต้ในปัจจุบัน _____

๑. นายทวี เพ็ชรทองช่วย	ผู้พิพากษาหัวหน้าศาล
๒. นายเจียม เสาวภา	ผู้พิพากษา
๓. นายประเวศ อัครวัฒน์	ผู้พิพากษา
๔. นายเกษม เวชศิลป์	ผู้พิพากษา
๕. นายศุภชัย สมเจริญ	ผู้พิพากษา
๖. นายบุญส่ง โพธิ์พุทธชัย	ผู้พิพากษา
๗. นางสาวเพลินจิต ตั้งพลสกุล	ผู้พิพากษา
๘. นายสมศักดิ์ อเนกพุมิ	ผู้พิพากษา
๙. นายชัยวัฒน์ เวียงธีรวัฒน์	ผู้พิพากษา
๑๐. นายจำรัส โพธิ์รัชตากร	ผู้พิพากษา
๑๑. นายตรีวุฒิ สาขากร	ผู้พิพากษา
๑๒. นายพิษณุ ดำรงเกียรติวัฒนา	ผู้พิพากษา
๑๓. นายบุญสิทธิ์ คงสุวรรณ	ผู้พิพากษา
๑๔. นายพิศาล อัยยะวรากุล	ผู้พิพากษา

รายชื่อและหน้าที่ ของข้าราชการและลูกจ้าง ศาลแขวงพระนครใต้

นายบุญพันธ์ พรรณบัวหลวง	จำศาล
นางไพลิน วิชัยกุล	รองจำศาล
นางพรรณวดี สุกีธ	รองจำศาล
นายประภัทรพงษ์ ฉายสิว	รองจำศาล (ประชาสัมพันธ์)

แผนกรับฟ้อง อุทธรณ์ ฎีกา และสารบบคำพิพากษา_____

นางฉวีวรรณ สุขพิน
นายพิภพ เอี่ยมโอภาส
นางอุบล สุวดี
นางจรินทร์ แสงจันทร์
น.ส.ทัศนีย์ สงวนชัย

แผนกการเงิน_____

น.ส.วิภา กระแสร์ตานนท์
น.ส.ทิพวรรณ ศรีหิรัญ
นายศักดิ์ศิริ เจริญรูป
น.ส.พรทิพย์ ยินดีพบ
นายรัชชาติ ทองประเสริฐ

แผนกสารบรรณ_____

น.ส.นฤมล จันทนโชติวงศ์
น.ส.อารีย์ นิยมทอง

นางอารี ทองกลิ้ง
น.ส.พวงพันธ์ ชุ่มชื่น

แผนกเก็บสำนวน _____

นายพิษณุวัตร สอนรัตน์
น.ส.สุวรรณา ทศนียังยง
น.ส.สุณีย์ ฉัตรเชิดชัยกุล
นางศิวพร นาคสกุล

แผนกหมาย _____

นายอภิวัฒน์ เบ็ญจนาวี
น.ส.วิไล ดำรัสการ
นายณรงค์ เอี่ยมโอภาส

แผนกพิมพ์คำพิพากษาและถ่ายเอกสาร _____

นางวิไลวรรณ แสงอัมพร

แผนกหน้าบัลลังก์ _____

นายสมนึก ทิพย์เสนา
นางประเทือง เสือคู่ย์
น.ส.ศิริณา ปานแก้ว
น.ส.พูลทรัพย์ นพพงษากิจ
น.ส.วัชรีย์ สมิตินันท์
น.ส.นุชรี อังศุวัฒมงคล
นายสุนทร ความะนา

นายชัชวาลย์ รัตนวรรณ
นายเสริม คำพันธุ์นิก
นายไพฑูรย์ รัตนราตรี
นายจำรูญ นาคสกุล

โอเปอเรเตอร์
พ.ชัยภรณนต์

รายชื่อและหน้าที่ของข้าราชการศาลแขวงพระนครใต้ _____
(สาขาพระโขนง)

นายวิวัฒน์ พินเมืองงาม
นายเกรียงศักดิ์ พัฒนโกวิท
น.ส.วีณา เพราเพริศภิรมย์
นายณัฐพล ชนะพันธ์
นายประจวบ สกลกุล

รองจำศาล (ทำหน้าที่จำศาล)
รองจำศาล (ประชาสัมพันธ์)
การเงินและบัญชี
รับฟ้อง - พิมพ์หมาย
ทำความสะอาด

เจ้าหน้าที่ราชทัณฑ์ประจำศาลแขวงพระนครใต้ _____

นายถนอม ช่วยเพชร
นายสมพร นักระนาด
นายสมพร กาญจนหิรัญ
นายดำเนิน สุขเจริญ
นายคณิง ช่อมณี
นายจรัส บัวขาว
นายสมนึก สุวรรณเต็ม

เจ้าหน้าที่ธุรการ ๔
เจ้าหน้าที่ราชทัณฑ์ ๓
เจ้าหน้าที่ราชทัณฑ์ ๓
เจ้าหน้าที่ราชทัณฑ์ ๒
เจ้าหน้าที่ราชทัณฑ์ ๑
เจ้าหน้าที่ราชทัณฑ์ ๑
พนักงานขับรถ

เช็ค.....ดุลพินิจในการลงโทษ

ปรีชา พานิชวงศ์

อธิบดีผู้พิพากษาศาลอาญา

พระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดอันเกิดจากการใช้เช็ค พ.ศ. ๒๕๔๗ มีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ ๑๓ ตุลาคม ๒๕๔๗ โดยมีวัตถุประสงค์ที่จะสร้างความเชื่อมั่นให้แก่ผู้ซึ่งได้รับเช็คไว้ในครอบครองว่าจะได้รับเงินตามจำนวนที่ระบุไว้ในเช็ค เพื่อที่จะสนับสนุนให้มีการใช้เช็คโดยแพร่หลาย และเพื่อสะดวกแก่การประกอบธุรกิจการค้า กฎหมายพิเศษฉบับนี้ถูกบัญญัติขึ้นมาเพื่อเอาโทษแก่ผู้คิดทุจริตใช้เช็คโดยไม่มีเงินที่พึงจะชำระตามจำนวนที่สั่งจ่าย

พระราชบัญญัตินี้ มีบทบัญญัติอยู่เพียง ๕ มาตรา และได้กำหนดลักษณะความผิดทางอาญาของผู้ออกเช็คไว้ในมาตรา ๓ ซึ่งมีอยู่ ๕ ประการคือ

- (๑) ออกเช็คโดยเจตนาที่จะไม่ให้มีการใช้เงินตามเช็คนั้น
- (๒) ออกเช็คโดยในขณะที่ยังไม่มีเงินอยู่ในบัญชีอันจะพึงให้ใช้เงินได้
- (๓) ออกเช็คให้ใช้เงินมีจำนวนสูงกว่าจำนวนเงินที่มีอยู่ในบัญชี อันจะพึงให้ใช้เงินได้ในขณะที่ออกเช็คนั้น
- (๔) ถอนเงินทั้งหมดหรือแต่บางส่วนออกจากบัญชี อันจะพึงให้ใช้เงินตามเช็ค จนจำนวนเงินเหลือไม่เพียงพอที่จะใช้เงินตามเช็คนั้นได้ หรือ
- (๕) ห้ามธนาคารมิให้ใช้เงินตามเช็คนั้นโดยเจตนาทุจริต

จากลักษณะของความผิดทั้ง ๕ ประการ ย่อมเห็นได้ว่า พระราชบัญญัตินี้เป็นกฎหมายที่มุ่งประสงค์จะสร้างความเชื่อมั่นให้กับวงการธุรกิจที่จะทำให้ผู้รับชำระหนี้โดยเช็คมีความมั่นใจว่าเช็คที่ได้รับชำระหนี้มานั้นย่อมเป็นเช็คที่สามารถเรียกเก็บเงินได้ อันเป็นการส่งเสริมให้มีการใช้เช็คเป็นไปโดยแพร่หลาย เพราะในมาตรา ๓ นี้ กำหนดโทษของผู้ออกเช็คหรือผู้สั่งจ่ายเช็คที่ถูกระณาการปฏิเสธการจ่ายเงินไว้ ให้มีทั้งโทษจำคุกและโทษปรับ

จากลักษณะของตัวบทมาตรา ๓ (๑) (๒) และ (๓) ย่อมเป็นที่เห็นได้ว่ากฎหมายมุ่งประสงค์เอาเจตนาของผู้ออกเช็ค (ผู้สั่งจ่าย) ในขณะที่ยังไม่มีเงินอยู่ในบัญชีธนาคารอันจะพึงชำระหนี้ตามเช็คนั้นกิติ กระทำโดยรู้ว่าตนไม่มีเงินอยู่ในบัญชีธนาคารอันจะพึงชำระหนี้ตามเช็คนั้นกิติ หรือรู้ว่าเงินในบัญชีธนาคารของตนมีไม่พอชำระหนี้ตามเช็คนั้นกิติ

มาเป็นหลักในการกำหนดองค์ประกอบของความผิดอาญา ส่วนกรณีความผิดตามมาตรา ๓ (๔) หรือ (๕) จากลักษณะของตัวบทย่อมเป็นที่เห็นได้ว่ากฎหมายมุ่งเอาการกระทำของผู้สั่งจ่ายภายหลังที่ได้ออกเช็คไปแล้วมาเป็นองค์ประกอบของความผิด กล่าวคือ แม้ในขณะที่ออกเช็คนั้นผู้สั่งจ่ายจะมีเงินในบัญชีของธนาคารเพียงพอที่จะชำระหนี้ตามเช็คนั้นได้ ถ้าหลังจากการออกเช็คนั้นแล้วผู้สั่งจ่ายได้กระทำการถอนเงินออกจากบัญชีไม่ว่าจะเป็นทั้งหมดหรือแต่บางส่วนโดยเจตนาให้เหลือเงินในบัญชีไม่พอชำระหนี้ตามเช็คนั้นก็ดี หรือห้ามธนาคารมิให้จ่ายเงินตามเช็คนั้นโดยเจตนาทุจริต คือ เจตนาจะให้ผู้ทรงได้รับความเสียหายก็ดี ผู้ออกเช็คก็มีความผิด ดังนั้นการสั่งจ่ายเช็คที่จะเป็นความผิดตามมาตรา ๓ ทั้ง ๕ อนุมาตรา จึงน่าจะมีใช้การสั่งจ่ายเช็คชนิดที่เรียกว่า เช็คล่วงหน้า โดยถือเอาแต่เพียงว่าวันที่ลงในเช็คนั้นเป็นวันออกเช็ค ถ้าในวันทีลงในเช็คนั้นผู้สั่งจ่ายไม่มีเงินในบัญชีพอเพียงที่จะชำระหนี้และธนาคารปฏิเสธการจ่ายเงินตามเช็คนั้น ผู้สั่งจ่ายก็มีความผิด ซึ่งเป็นการฝ่าฝืนความจริงเพราะแท้จริงแล้วเช็คนั้นได้มีการออกมาก่อนแล้ว อาจเป็นการออกมาก่อนเป็นเวลาหลายเดือนหรือเป็นปีโดยในขณะที่ออกผู้สั่งจ่ายมีเจตนาจะให้มีการใช้เงินตามเช็คนั้นจริง ๆ ก็ได้ ซึ่งในกรณีเช่นนี้ย่อมเป็นที่เห็นได้ว่าผู้สั่งจ่ายน่าจะเป็นเพียงผู้ผิดสัญญาทางแพ่ง หาใช่ผู้มีเจตนาในทางอาญาไม่ แต่แนวความคิดในลักษณะดังกล่าวนี้จะไม่สอดคล้องกับแนวบรรทัดฐานของศาลฎีกา

การออกเช็คที่จะมีความผิดตามพระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดอันเกิดจากการใช้เช็คนั้น จำเป็นจะต้องอาศัยหลักเกณฑ์ในทางแพ่งประกอบด้วย กล่าวคือ จะต้องเป็นการออกเช็คเพื่อชำระหนี้ และจะต้องเป็นมูลหนี้ที่ชอบด้วยกฎหมาย ซึ่งเช็คที่นำมาฟ้องร้องเป็นคดีอาญาในขณะนี้ส่วนใหญ่ ได้แก่ การออกเช็คเพื่อชำระหนี้เงินกู้ ชำระหนี้อันเกิดจากการเล่นแชร์เปียหาย ชำระหนี้ค่าของหรือสินค้า หรือออกเช็คเพื่อใช้แลกเงินสด เป็นต้น ซึ่งจะเห็นได้ว่าคดีความผิดตามพระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดอันเกิดจากการใช้เช็คที่ฟ้องร้องกันเป็นส่วนใหญ่ การกระทำผิดของจำเลยมีมูลมาจากการผิดสัญญาทางแพ่ง การพิจารณาพยานหลักฐานในชั้นไต่สวนมูลฟ้องบางคดีข้อเท็จจริงยังไม่อาจชี้ชัดลงไปว่าจำเลยกระทำผิดตามพระราชบัญญัตินี้หรือไม่ เพียงแต่พิจารณาได้ความว่าจำเลยเป็นผู้สั่งจ่ายเช็คนั้น และธนาคารได้ปฏิเสธการจ่ายเงินแล้ว ศาลก็เห็นว่าคดีมีมูลและประทับฟ้องไว้พิจารณา ถ้าจำเลยไม่มาสู้คดี โจทก์ก็ขอให้ศาลออกหมายจับจำเลยมาศาลและนำหมายจับนั้นไปใช้บังคับกับให้ลูกหนี้ (จำเลย) ชำระหนี้ ถ้าไม่ชำระหนี้ก็ให้ตำรวจจับจำเลยมาศาล แต่ถ้าจำเลยมาศาลและสู้คดี ในชั้นพิจารณา โจทก์ จำเลย ก็มักจะขอให้ศาลเลื่อนการพิจารณาไปเพื่อให้โอกาสจำเลยหาเงินมาชำระหนี้ตามเช็คที่ฟ้องให้โจทก์ จึงจะเห็นจุดประสงค์ของฝ่ายโจทก์ได้ชัดเจนเกือบจะทุกคดีว่า โจทก์ต้องการได้รับชำระหนี้เงินตามเช็คคืนจากจำเลย เหตุที่มาฟ้องคดีอาญาก็เพื่อให้จำเลยเกรงกลัวความผิด เพราะจะต้องได้รับโทษและยอมชำระหนี้โดยดี เมื่อจำเลยชำระหนี้จนเป็นที่พอใจ โจทก์ก็จะถอนฟ้องให้ แต่ถ้าหากจำเลยยังไม่ยอมชำระหนี้

โดยไม่กลัวว่าจะต้องถูกลงโทษแล้ว โจทก์ก็จะขอให้ศาลลงโทษจำเลยตามกฎหมายต่อไป อันเป็นที่เห็นได้ว่าขณะนี้เจ้าหนี้ หรือผู้ทรงเช็คได้ใช้พระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดอันเกิดจากการใช้เช็คเป็นเครื่องมือบีบบังคับให้ลูกหนี้ชำระหนี้แทนที่จะไปฟ้องร้องบังคับคดีกันในทางแพ่ง ดังที่ปรากฏจากสถิติคดีอาญาที่ฟ้องร้องตามพระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดอันเกิดจากการใช้เช็คของศาลชั้นต้นทั่วประเทศในรอบ ๓ เดือนแรกของปี พ.ศ. ๒๕๒๘ มีจำนวนถึง ๑๘,๒๔๑ คดี และอีก ๓ เดือนต่อมาเพิ่มขึ้นอีก ๑๘,๘๒๓ คดี เฉพาะศาลชั้นต้นในกรุงเทพมหานคร รอบ ๖ เดือนแรกของปี พ.ศ. ๒๕๒๘ มีจำนวนสูงถึง ๑๑,๘๙๐ คดี และไม่มีทีท่าว่าจะลดลง แต่กลับเพิ่มจำนวนมากยิ่งขึ้นเรื่อย ๆ

ตามปกติในการพิจารณาคดีโดยทั่ว ๆ ไป ศาลจะต้องพิจารณาให้ได้ความว่าจำเลยกระทำผิดจริง และไม่มีการนิยงเว้นโทษตามกฎหมาย ศาลจึงจะลงโทษจำเลยตามความผิด และดุลพินิจในการลงโทษผู้กระทำผิด กฎหมายก็ให้อำนาจผู้พิพากษาไว้อย่างกว้างขวางเพื่อให้การวางโทษเป็นไปด้วยความยุติธรรมและเหมาะสม แต่อย่างไรก็ตามความแตกต่างในการลงโทษผู้กระทำผิดมิได้เกิดจากตัวผู้พิพากษา หากแต่ต้องเกิดจากตัวจำเลยหรือลักษณะความร้ายแรงแห่งการกระทำผิด โดยกฎหมายให้ศาลพิจารณาถึงอายุ ประวัติ ความประพฤติ สถิติปัญญา การศึกษาอบรม สุขภาพ ภาวะแห่งจิต นิสัย อาชีพ และสิ่งแวดล้อมของผู้นั้น หรือสภาพความผิด หรือเหตุอันอันควรปราณีก่อนที่จะลงโทษ ดังที่บัญญัติในประมวลกฎหมายอาญามาตรา ๕๖ และตามปกติศาลก็นำประมวลกฎหมายอาญามาตรา ๕๖ อันเป็นบททั่วไปในประมวลกฎหมายอาญาไปใช้ประกอบดุลพินิจในการลงโทษและกำหนดโทษแก่ผู้กระทำผิดอาญาทุกประเภท ไม่ว่าจะเป็นความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา หรือความผิดตามพระราชบัญญัติพิเศษอื่น ๆ

สำหรับโทษตามพระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดอันเกิดจากการใช้เช็ค กฎหมายบัญญัติว่ามีความผิดต้องระวางโทษปรับไม่เกินสองเท่าของจำนวนเงินที่ระบุในเช็ค แต่ต้องไม่น้อยกว่าหนึ่งหมื่นบาท หรือจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือทั้งปรับทั้งจำ หากศาลจะใช้ดุลพินิจลงโทษปรับจำเลย กฎหมายก็ระบุนอัตรโทษปรับขั้นต่ำไว้แล้วต้องไม่น้อยกว่าหนึ่งหมื่นบาท ซึ่งหมายความว่า ถ้าจำเลยไม่มีเงินชำระค่าปรับ จะต้องถูกกักขังแทนเงินค่าปรับในอัตราวันละ ๒๐ บาท รวมกันอย่างน้อยอาจต้องถูกกักขังถึง ๑ ปี ตามประมวลกฎหมายอาญามาตรา ๓๐ ก็ได้ ส่วนโทษจำคุกกำหนดอัตราขั้นสูง จำคุกได้ไม่เกินหนึ่งปี โดยมีได้กำหนดจำนวนเงินตามเช็คที่ฟ้องร้องไว้ด้วย การใช้ดุลพินิจลงโทษผู้กระทำผิดฐานออกเช็คสั่งจ่ายเงินจำนวน ๑ บาท จึงไม่อาจเท่ากับการลงโทษผู้กระทำผิดฐานออกเช็คสั่งจ่ายเงินจำนวน ๑ ล้านบาทอย่างแน่นอน จริงอยู่ผู้กระทำผิดตามพระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดอันเกิดจากการใช้เช็คนั้นมีบางกรณีที่มีการกระทำมีลักษณะเป็นการฉ้อโกงอยู่ด้วย เช่น การออกเช็คเพื่อชำระหนี้ค่าซื้อสิ่งของหรือสินค้า โดยผู้สั่งจ่ายเจตนาจะไม่ให้มีการใช้เงินตามเช็คมาแต่ต้น แต่ส่วนใหญ่หนี้ตามเช็คที่นำมาฟ้องร้องกันเป็นคดีอาญา

ในขณะนี้จะมีมูลหนี้มาจากการออกเช็คเพื่อชำระหนี้เงินยืม เพื่อแลกเงินสดหรือเพื่อชำระหนี้ค่าแชร์เบียหอย ซึ่งผู้ส่งจ่ายเป็นเพียงผู้ผิดสัญญาในทางแพ่งเท่านั้น บุคคลเหล่านี้จึงไม่น่าจะได้ชื่อว่าเป็นอาชญากรโดยแท้จริง ดังนั้นการใช้ดุลพินิจในการลงโทษและกำหนดโทษจำเลยตามพระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดอันเกิดจากการใช้เช็ค จึงน่าจะกระทำโดยรอบคอบและเหมาะสม เพราะการลงโทษจำคุกผู้กระทำความผิดที่มีชื่ออาชญากรโดยสันดาน เท่ากับเป็นการนำทรัพยากรบุคคลไปกักเก็บไว้ให้พ้นจากสังคม หากได้ช่วยแก้ปัญหาคความผิดที่เขาได้ก่อขึ้นไม่ การให้โอกาสให้ความหวังที่จะเริ่มต้นทำกิจการค้าใหม่ด้วยการรอการลงโทษ หรือรอกำหนดโทษแก่พวกเขาเหล่านี้ตามประมวลกฎหมายอาญามาตรา ๕๖ อาจเป็นหนทางหนึ่งที่จะแก้ไขและสกัดกั้นมิให้คดีความผิดอันเกิดจากการใช้เช็คเพิ่มมากขึ้นกว่าที่เป็นอยู่ทุกวันนี้ก็ได้

ห้องสมุดอิเล็กทรอนิกส์ศาลยุติธรรม
(www.library.coj.go.th)

ปัญหาการตีความกฎหมายภาษีอากรในคดี ที่มาสู่ศาล _____

ศักดิ์ สมองชาติ

ผู้พิพากษาหัวหน้าคณะในศาลฎีกา

ตามระบบการศาลยุติธรรม ถือกันว่าศาลเท่านั้นที่จะเป็นผู้ตีความกฎหมาย หลักการตีความกฎหมายนั้น ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๔ บัญญัติไว้ว่า “อันกฎหมายนั้น ท่านว่าต้องใช้ในบรรดากรณีซึ่งต้องด้วยบทบัญญัติใด ๆ แห่งกฎหมายตามตัวอักษร หรือตามความมุ่งหมายของบทบัญญัตินั้น ๆ” ตามบทบัญญัตินี้ดังกล่าว อาจแยกหลักการตีความกฎหมายได้เป็น ๒ ประการ คือ

๑. การตีความตามตัวอักษร

๒. การตีความตามความมุ่งหมายหรือตามเจตนารมณ์

ในการตีความกฎหมายนั้น โดยปกติย่อมจะตีความตามตัวอักษรเสมอ เมื่อกฎหมายบัญญัติไว้ชัดแจ้งแล้ว ก็ต้องถือว่ากฎหมายมีเจตนารมณ์ดังที่ปรากฏตามตัวอักษร จะตีความโดยค้นหาเจตนารมณ์นอกเหนือจากตัวอักษรหาได้ไม่ ต่อเมื่อกฎหมายบัญญัติไม่ชัดแจ้งหรืออาจแปลความหมายได้เป็นหลายนัย จึงจะตีความตามความมุ่งหมายหรือตามเจตนารมณ์ แต่อย่างไรก็ดี ศาลย่อมจะตีความกฎหมายไปในทางที่มีความหมายอันสมควรและมีประโยชน์ในทางที่ไม่ควรจะเป็นหรือบังเกิดผลประหลาด^(๑)

กฎหมายภาษีอากรเป็นกฎหมายที่จะต้องตีความโดยเคร่งครัดเพราะเป็นกฎหมายที่ก่อนนี้ให้แก่ประชาชนอันกระทบกระเทือนถึงประโยชน์ส่วนได้เสียของประชาชน ดังนั้น ในกรณี que อาจตีความได้เป็นหลายนัย จะต้องตีความไปในทางที่เป็นคุณแก่ประชาชนผู้ต้องเสียภาษี และศาลไม่พึงตีความขยายตัวบทเพราะรัฐเป็นผู้บัญญัติกฎหมายขึ้นก่อนนี้ ย่อมจะไม่ประสงค์สิ่งใดนอกเหนือไปจากที่บัญญัติไว้แล้ว

(๑) นายธานินทร์ กรัยวิเชียร และนายวิชา มหาคุณ, การตีความกฎหมาย (พิมพ์ครั้งที่ ๒ พุทธศักราช

ในการตีความกฎหมายตามเจตนารมณ์นั้น ศาลจะต้องค้นหาเจตนารมณ์จากตัวบทกฎหมายนั้นเองโดยอาศัยความเป็นธรรมเป็นหลัก สำหรับความหมายของคำ ถ้าไม่มีวิเคราะห์ศัพท์ไว้ในกฎหมายและไม่อาจค้นหาความหมายได้จากตัวบทกฎหมายนั้น ก็ต้องอาศัยความหมายตามที่พจนานุกรมให้นิยามไว้

ประมวลรัษฎากรเป็นกฎหมายภาษีอากรที่มีปัญหาต้องตีความมากที่สุด เนื่องจากภาษีอากรตามประมวลรัษฎากรส่วนใหญ่เรียกเก็บจากรายรับ หรือกำไรสุทธิซึ่งคำนวณจากรายได้รายจ่าย ประมวลรัษฎากรจึงเกี่ยวพันกับหลักในทางบัญชี แต่ก็เป็นหลักซึ่งนำมาบัญญัติไว้ในกฎหมายเพื่อให้มีผลใช้บังคับ บางกรณีศาลก็ยอมรับ บางกรณีศาลก็ไม่ยอมรับ จึงเกิดปัญหาขัดแย้งกันระหว่างความเห็นของนักกฎหมายและนักบัญชี เพื่อความสะดวกแก่การที่จะพิจารณาปัญหาการตีความต่อไป ขอนำหลักในทางบัญชีบางประการมากล่าวไว้พอเป็นสังเขป

๑. หลักการกำหนดรายรับและรายจ่ายของบุคคล

๑.๑ เกณฑ์สิทธิ (ACCRUAL BASIS) ถือเอาการเกิดสิทธิเรียกร้องมากำหนดเป็นรายรับหรือรายจ่าย โดยไม่คำนึงถึงการรับหรือจ่ายเงินจริง

อุทาหรณ์

๑. ธนาคารกรุงสยาม จำกัด ให้ลูกหนี้กู้ยืมเงินไป ถึงกำหนดชำระดอกเบี้ย ลูกหนี้ไม่ชำระ ดอกเบี้ยนั้นเป็นรายได้ค้างรับของธนาคาร ถือเป็นรายรับตามเกณฑ์สิทธิ

๒. บริษัทไทยชอบค้า จำกัด ว่าจ้างบริษัทขนส่งให้ขนส่งสินค้า แต่ยังไม่ได้อำนาจขนส่ง ค่าขนส่งนั้นเป็นรายจ่ายค้างจ่ายของบริษัทไทยชอบค้า จำกัด ถือเป็นรายจ่ายตามเกณฑ์สิทธิ

๑.๒ เกณฑ์เงินสด (CASH BASIS) ถือเอาการรับหรือจ่ายเงิน หรือมีค่าเป็นเงิน มากำหนดเป็นรายรับหรือรายจ่าย

อุทาหรณ์

๑. ธนาคารกรุงสยาม จำกัด ได้รับดอกเบี้ยที่ลูกหนี้นำมาชำระ ดอกเบี้ยนั้นเป็นรายรับตามเกณฑ์เงินสด

๒. บริษัทไทยชอบค้า จำกัด จ่ายเงินชำระค่าไฟฟ้าและประปาไป ค่าไฟฟ้าและค่าประปานั้นเป็นรายจ่ายตามเกณฑ์เงินสด

๓. บริษัทไทยชอบค้า จำกัด ขายสินค้าให้แก่เจ้าหนี้และเจ้าหนี้ขอหักกลบลบหนี้ จำนวนเงินที่หักกลบลบหนี้กันนั้นเป็นรายรับจากการขายสินค้าของบริษัทไทยชอบค้า จำกัด ตามเกณฑ์เงินสด

โดยปกติเกณฑ์สิทธิใช้สำหรับนิติบุคคลซึ่งเรียกเก็บภาษีเงินได้จากกำไรสุทธิ ส่วนเกณฑ์เงินสดใช้สำหรับบุคคลธรรมดาซึ่งเรียกเก็บภาษีเงินได้จากเงินได้ หรือประโยชน์ที่ได้รับจริง (ประมวลรัษฎากร มาตรา ๓๙)

๒. หลักการแบ่งแยกรายได้ของกิจการเพื่อคำนวณกำไรสุทธิ

๒.๑ รายได้จากการประกอบกิจการ (OPERATING INCOME) เป็นรายได้จากกิจการโดยตรง

อุทาหรณ์

๑. ธนาคารกรุงสยาม จำกัด ได้รับดอกเบี้ยจากการประกอบกิจการให้กู้ยืมเงิน ดอกเบี้ยเป็นรายได้จากการประกอบกิจการ

๒. บริษัทไทยชอบค้า จำกัด ได้รับค่าบำเหน็จจากการประกอบกิจการตัวแทน ค่าบำเหน็จนั้นเป็นรายได้จากการประกอบกิจการ

๒.๒ รายได้จากการลงทุนเป็นทรัพย์สิน (CAPITAL GAIN) มิใช่รายได้จากการประกอบกิจการ แต่ถือได้ว่าเป็นเงินได้เนื่องจากกิจการ

อุทาหรณ์

๑. ธนาคารกรุงสยาม จำกัด ซื้อที่ดินจัดตั้งสำนักงานสาขา ต่อมาเลิกสำนักงานสาขา จึงขายที่ดินนั้นไปได้ราคาสูงกว่าที่ซื้อมา กำไรที่ได้จากการขายที่ดินนั้นเป็นรายได้จากการลงทุนเป็นทรัพย์สิน

๒. บริษัทไทยชอบค้า จำกัด จ่ายเงินค่าช่วยปลูกสร้างในการเช่าอาคารเพื่อใช้เป็นสำนักงานบริษัท ต่อมาบริษัทมีอาคารเป็นกรรมสิทธิ์ของตนเอง จึงโอนสิทธิการเช่าให้แก่บุคคลอื่น และได้เงินค่าตอบแทนสูงกว่าเงินค่าช่วยปลูกสร้างที่จ่ายไป ค่าตอบแทนส่วนที่สูงกว่านั้นเป็นรายได้จากการลงทุนเป็นทรัพย์สิน

เงินได้ทั้ง ๒ กรณีต้องนำมาคำนวณกำไรสุทธิเพื่อเสียภาษีตามประมวลรัษฎากร มาตรา ๖๕

๓. หลักการแบ่งแยกรายจ่ายของกิจการเพื่อคำนวณกำไรสุทธิ

๓.๑ รายจ่ายเงินได้ (REVENUE EXPENDITURE) เป็นรายจ่ายเกี่ยวกับรายได้ที่ใช้จ่ายสิ้นไปโดยมิใช่เป็นการลงทุน

อุทาหรณ์

๑. ธนาคารกรุงสยาม จำกัด จ่ายดอกเบี้ยให้แก่ผู้ฝากเงิน ดอกเบี้ยนั้นเป็นรายจ่ายเงินได้

๒. บริษัทไทยชอบค้า จำกัด จ่ายเงินเดือนเสมือนพนักงาน ค่าพาหนะ ค่ารับรอง ค่าไฟฟ้า ค่าประปา ค่าเช่าสำนักงาน ค่าใช้จ่ายเหล่านั้นเป็นรายจ่ายเงินได้

๓.๒ รายจ่ายเงินทุน (CAPITAL EXPENDITURE) เป็นรายจ่ายอันมีลักษณะเป็นการลงทุน ซึ่งอาจเป็นการซื้อทรัพย์สินหรือลงทุนอย่างอื่น อันกิจการจะได้รับประโยชน์จากรายจ่ายนั้นต่อไป มิใช่เฉพาะในรอบระยะเวลาบัญชีที่มีการจ่ายเงิน

อุทาหรณ์

๑. ธนาคารกรุงสยาม จำกัด ซื้อที่ดินและเสียค่าจ้างปลูกสร้างอาคาร ค่าที่ดินและอาคารนั้นเป็นรายจ่ายเงินทุน

๒. บริษัทไทยชอบค้า จำกัด มีสำนักงานอยู่ใกล้คลองสาธารณะ จึงสร้างสะพานข้ามคลองซึ่งประชาชนทั่วไปมีสิทธิใช้ด้วย บริษัทไม่มีกรรมสิทธิ์ในสะพาน แต่ได้รับประโยชน์จากการใช้สอยเป็นเวลาหลายปี ค่าสร้างสะพานนั้นเป็นรายจ่ายเงินทุน เพราะบริษัทจะได้รับประโยชน์จากรายจ่ายนั้นต่อไป มิใช่เฉพาะในรอบระยะเวลาบัญชีที่มีการจ่ายเงิน

ปัญหาที่ว่ารายจ่ายใดเป็นรายจ่ายเงินทุน สมาคมนักบัญชีแห่งประเทศไทยมีความเห็นเป็นข้อยุติว่า ควรพิจารณาตามหลักเกณฑ์ ๓ ประการ คือ กรรมสิทธิ์ที่ได้รับ ประโยชน์ที่ได้รับ และความสำคัญของจำนวนเงิน ทั้งนี้ไม่จำเป็นต้องมีองค์ประกอบครบทั้ง ๓ ประการ แต่ประโยชน์ที่ได้รับนั้นต้องนานเกินกว่าหนึ่งรอบระยะเวลาบัญชี

ตามประมวลรัษฎากร มาตรา ๖๕ ทวิ, ๖๕ ตรี รายจ่ายอันมีลักษณะเป็นการลงทุน ห้ามมิให้ถือเป็นรายจ่าย จึงจะนำมาคำนวณกำไรสุทธิไม่ได้ แต่ถือเป็นทรัพย์สิน ซึ่งยอมให้หักเป็นรายจ่ายได้เฉพาะค่าสึกหรอหรือค่าเสื่อมราคา ส่วนรายจ่ายเงินได้เป็นรายจ่ายซึ่งกิจการมีสิทธินำมาคำนวณกำไรสุทธิ

หลักการตีความกฎหมายภาษีอากรและหลักทางบัญชีดังกล่าวข้างต้น ศาลฎีกายอมรับหรือไม่ยอมรับเพียงใด ขอให้พิจารณาจากคำพิพากษาศาลฎีกาต่อไปนี้

๑. การตีความเกี่ยวกับการกำหนดรายรับรายจ่าย

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๕๘๐/๒๕๐๖

บริษัทไทยนิคมพาณิชย์ จำกัด

โจทก์

กรมสรรพากร กับพวก

จำเลย

ตามประมวลรัษฎากร มาตรา ๓๔ เงินได้อันจะนำมาคำนวณนั้น จะต้องเป็นสิ่งที่ได้รับมาแล้ว มิใช่เป็นแต่เพียงสิทธิเรียกร้องที่จะได้รับมาภายหลัง สิทธิเรียกร้องที่จะได้รับภายในขณะครบรอบระยะเวลาบัญชี ยังไม่เป็นเงินได้ตามมาตรา ๓๔ ที่จะนำไปคิดเป็นกำไรสุทธิ ซึ่งได้จากกิจการตามมาตรา ๖๕ คำว่า "กิจการที่กระทำ" ในมาตรา ๖๕ นั้น หมายความว่าถึง

กิจการที่กระทำจนได้เงินมาเป็นเงินได้แล้ว ดังนั้น ค่าจ้างรับเหมาสร้างทางซึ่งโจทก์มีสิทธิได้รับในรอบระยะเวลาบัญชี แต่ยังไม่ได้รับเงินมา จึงยังไม่เป็นเงินได้ของโจทก์อันจะนำไปคำนวณกำไรสุทธิเพื่อเสียภาษีเงินได้นิติบุคคล

ข้อสังเกต

คดีนี้เป็นปัญหาภาษีเงินได้นิติบุคคล ซึ่งเรียกเก็บจากกำไรสุทธิ กำไรสุทธินั้นย่อมจะคำนวณได้จากรายรับซึ่งเป็นรายได้ของกิจการกับรายจ่ายของกิจการ ถ้าไม่ถือรายรับตามเกณฑ์สิทธิ กำไรสุทธีย่อมจะคำนวณไม่ได้เพราะในรอบระยะเวลาบัญชีที่มีการสร้างทางโจทก์มีรายจ่ายอย่างเดียวโดยไม่มีรายรับ ย่อมจะขาดทุน ทั้ง ๆ ที่ความจริงโจทก์มีสิทธิเรียกได้เงินค่าจ้างอยู่แล้ว แต่กลับไม่ยอมถือเป็นรายรับหรือรายได้เพื่อคำนวณกำไรสุทธิ ถ้าถือเป็นรายรับตามเกณฑ์สิทธิ โจทก์ก็จะมีกำไรสุทธิซึ่งถูกต้องตามความเป็นจริง อนึ่งถ้ารายรับของนิติบุคคลจะถือการรับเงินจริงตามเกณฑ์เงินสด หนี้สูญก็ไม่มี ย่อมไม่จำเป็นที่ประมวลรัษฎากรมาตรา ๖๕ ทวิ จะบัญญัติเรื่องการจำหน่ายหนี้สูญไว้

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๒๗๖๑/๒๕๒๔ บริษัทสุรามหาคุณ โจทก์
กรมสรรพากร กับพวก จำเลย

เงินค่านำเห้นจทดแทนของพนักงานและคนงานที่โจทก์กั้นไว้ เป็นรายจ่ายในอนาคตเป็นเงินสำรองตามประมวลรัษฎากร มาตรา ๖๕ ทรี (๑) โจทก์ไม่มีสิทธินำมาหักเป็นค่าใช้จ่ายในการคำนวณกำไรสุทธิสำหรับรอบระยะเวลาบัญชี

ข้อสังเกต ถ้าค่านำเห้นจทดแทนดังกล่าวเกิดสิทธิเรียกร้องที่แน่นอนอันจะต้องจ่าย น่าจะต้องถือเป็นรายจ่ายตามเกณฑ์สิทธิ โดยถือเป็นรายจ่ายค้างจ่าย ถ้าไม่ถือเช่นนี้ก็จะคำนวณกำไรสุทธิที่แน่นอนไม่ได้ แต่ถ้าค่านำเห้นจทดแทนนี้ยังไม่เกิดสิทธิเรียกร้องที่แน่นอน การกั้นเงินไว้ย่อมอาศัยเกณฑ์สิทธิไม่ได้ ต้องถือเป็นเงินสำรองซึ่งกันจากกำไร อันจะต้องเสียภาษีเงินได้

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๒๐๕๒/๒๕๒๗ (ประชุมใหญ่) ธนาคารกรุงเทพ จำกัด โจทก์
กรมสรรพากร จำเลย

ประมวลรัษฎากร มาตรา ๗๙ ที่บัญญัติว่า รายรับหมายความว่า เงิน ทรัพย์สิน ค่าตอบแทน หรือประโยชน์ใด ๆ อันมีมูลค่าที่ได้รับหรือพึงได้รับ ไม่ว่าในหรือนอกราชอาณาจักร เนื่องจากการประกอบการค้านั้น หมายถึง รายรับเนื่องจากการประกอบการค้าประเภททั่วไป ไม่รวมถึงรายรับจากการค้าประเภทธนาคาร ซึ่งต้องเป็นไปตามข้อยกเว้นในมาตรา ๗๙ (๓) ดอกเบี้ยอันเป็นรายรับจากการค้าประเภทธนาคาร ตามที่บัญญัติไว้ในประมวลรัษฎากร

มาตรา ๗๔ (๓) (ก) นั้น หมายถึงดอกเบี้ยที่ได้รับชำระแล้ว คือดอกเบี้ยรับชำระจริงในเดือนใด จึงจะถือว่าเป็นรายรับของเดือนนั้น เมื่อดอกเบี้ยที่ธนาคารโจทก์ลงบัญชีตั้งพักไว้เพียงแต่ถึงกำหนดชำระแล้ว แต่ยังไม่ได้รับชำระจริง จึงยังไม่เป็นรายรับตามมาตรา ๗๔ (๓) (ก) ในอันที่จะต้องนำมาคำนวณเพื่อเสียภาษีการค้ำในแต่ละเดือนนั้น (เฉพาะวรรคนี้วินิจฉัยโดยมติที่ประชุมใหญ่)

เงินได้พึงประเมินตามประมวลรัษฎากร มาตรา ๓๔ ไม่ว่าจะเป็นเงิน ทรัพย์สิน หรือประโยชน์อย่างอื่น ต้องเป็นสิ่งที่ได้รับมาแล้ว มิใช่เป็นแต่เพียงสิทธิที่จะได้รับ ฉะนั้น ดอกเบี้ยที่โจทก์ลงบัญชีตั้งพักไว้ แม้เป็นดอกเบี้ยที่ถึงกำหนดชำระแล้ว แต่โจทก์ยังไม่ได้รับชำระมาจริง จึงยังไม่เป็นเงินได้ตามมาตรา ๓๔ ที่จะนำไปคิดเป็นกำไรสุทธิ ซึ่งได้มาจากกิจการของโจทก์ตามมาตรา ๖๕

ข้อสังเกต คำวินิจฉัยของศาลฎีกาในคดีนี้แยกได้เป็น ๒ ส่วน คือ รายรับซึ่งถือเป็นรายได้อันจะนำไปคำนวณกำไรสุทธิเพื่อเสียภาษีเงินได้นิติบุคคล กับรายรับซึ่งจะนำมาคำนวณเพื่อเสียภาษีการค้ำแต่ละเดือน

สำหรับรายรับซึ่งถือเป็นรายได้อันจะนำไปคำนวณกำไรสุทธิเพื่อเสียภาษีเงินได้นิติบุคคลนั้น ศาลฎีกาคงวินิจฉัยยืนยันตามคำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๕๘๐/๒๕๐๖ ซึ่งถือเกณฑ์เงินสดเป็นหลัก โดยไม่คำนึงถึงสิทธิเรียกร้องที่เกิดขึ้นตามเกณฑ์สิทธิ แม้มีสิทธิที่จะได้รับ หากยังไม่ได้รับมาจริงก็ไม่ถือเป็นรายได้ ซึ่งไม่ถูกต้องตามหลักการบัญชี แต่บัดนี้ได้มีพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๑๓) พ.ศ. ๒๕๒๗ มาตรา ๒๐ แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๖๕ แห่งประมวลรัษฎากรมีข้อความโดยสรุปว่า รายได้และรายจ่ายของนิติบุคคลซึ่งจะนำมาคำนวณกำไรสุทธิเพื่อเสียภาษีเงินได้นิติบุคคลนั้นให้ใช้เกณฑ์สิทธิ โดยให้นำรายได้ที่เกิดขึ้นในรอบระยะเวลาบัญชีใด แม้ว่ายังมิได้รับมารวมคำนวณเป็นรายได้ในรอบระยะเวลาบัญชีนั้น และให้นำรายจ่ายทั้งสิ้นที่เกี่ยวกับรายได้นั้น แม้จะยังมิได้จ่ายในรอบระยะเวลาบัญชีนั้นมารวมคำนวณเป็นรายจ่ายของรอบระยะเวลาบัญชีนั้น เว้นแต่ผู้มีเงินได้จะขออนุมัติต่ออธิบดีกรมสรรพากร เพื่อเปลี่ยนแปลงเกณฑ์สิทธิและวิธีการทางบัญชี และได้รับอนุมัติ ดังนั้น คำพิพากษาศาลฎีกาข้างต้นจึงไม่อาจยึดถือเป็นบรรทัดฐานได้ต่อไป

ส่วนรายรับซึ่งจะนำมาคำนวณเพื่อเสียภาษีการค้ำแต่ละเดือนนั้น ศาลฎีกาคงยึดถือเอาเกณฑ์เงินสดเป็นหลักเช่นเดียวกัน ถ้าพิจารณาแต่เพียงผลก็ไม่มีอะไรที่จะขัดกับหลักทางบัญชี เพราะภาษีการค้ำเสียจากรายรับ จะถือเกณฑ์สิทธิหรือเกณฑ์เงินสดในการคำนวณรายรับเพื่อเสียภาษีการค้ำ รัฐก็คงได้ภาษีการค้ำครบถ้วน เพียงแต่ได้รับเร็วหรือช้าเท่านั้นเอง แต่ถ้าพิจารณาตามตัวบทกฎหมาย ประมวลรัษฎากรมาตรา ๗๔ (๓) (ก) กับบัญญัติไว้แต่เพียงว่า ดอกเบี้ย ส่วนลด ค่าธรรมเนียมหรือค่าบริการที่เรียกเก็บเป็นรายรับของธนาคาร หาได้บัญญัติว่า

ดอกเบี๋ยที่ธนาคารมีสิทธิจะได้รับนั้นต้องได้รับมาแล้วจึงให้นำมาคำนวณเพื่อเสียภาษีการค้าไม่
ความจริงมาตรา ๗๔ จัตวา ได้บัญญัติไว้แล้วว่า วิธีการ หลักเกณฑ์ และการปฏิบัติทางบัญชี
เพื่อประโยชน์ในการคำนวณรายรับ (เพื่อเสียภาษีการค้า) เมื่อได้เลือกปฏิบัติเป็นอย่างไรแล้ว
ให้ถือปฏิบัติเป็นอย่างเดียวกันตลอดไป เว้นแต่จะได้รับอนุมัติจากอธิบดีให้เปลี่ยนแปลงได้ อันเป็น
การให้สิทธิแก่ผู้ต้องเสียภาษีการค้าที่จะเลือกปฏิบัติในการคำนวณรายรับเพื่อเสียภาษีการค้า
โดยจะถือเกณฑ์เงินสดหรือเกณฑ์สิทธิก็ได้ ยกเว้นการค้าประเภทขายของเพียงอย่างเดียวที่
ให้คำนวณราคาสินค้าเป็นรายรับในเดือนภาษีที่มีการขายเสร็จเด็ดขาด ไม่ว่าจะได้รับชำระเงิน
หรือราคาแล้วหรือไม่ก็ตาม ดังนั้น ในการคำนวณรายรับดอกเบี๋ยของธนาคารเพื่อเสียภาษีการค้า
จะถือเกณฑ์เงินสดหรือเกณฑ์สิทธิจึงน่าจะขึ้นอยู่กับข้อเท็จจริงที่ธนาคารเลือกปฏิบัติในทางใด

อนึ่ง บัดนี้ได้มีพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๑๓) พ.ศ. ๒๕๒๗
มาตรา ๒๓ แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๗๔ (๓) แห่งประมวลรัษฎากร ให้นิยามรายรับจากการค้า
ประเภทธนาคารเสียใหม่โดยให้หมายความว่า ดอกเบี๋ย ส่วนลด ค่าธรรมเนียม ค่าบริการหรือ
กำไรก่อนหักรายจ่ายใด ๆ จากการซื้อหรือขายตัวเงิน ตามบทนิยามใหม่ตัดคำว่า “ที่เรียกเก็บ”
ออกไป โดยมุ่งหมายจะให้ดอกเบี๋ยและรายรับต่าง ๆ ของธนาคารไม่ว่าจะเรียกเก็บได้หรือเก็บ
ยังไม่ได้ ก็ต้องนำมาคำนวณเป็นรายรับเพื่อเสียภาษีการค้า อันเป็นการคำนวณรายรับตาม
เกณฑ์สิทธิ แต่อย่างไรก็ดี ธนาคารผู้ต้องเสียภาษีการค้าก็น่าจะยังมีสิทธิเลือกปฏิบัติตามมาตรา
๗๔ จัตวา อยู่นั่นเอง

๒. การตีความเกี่ยวกับรายได้จากการลงทุนเป็นทรัพย์สิน

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๔๕๖-๔๕๗/๒๕๐๘ บริษัทบอมเบย์เบอร์มา เทรดดิ้ง จำกัด
คอร์पोเรชั่น จำกัด
กรมสรรพากร กับพวก จำเลย

บริษัทมีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง แล้วได้ขายที่ดินและสิ่งปลูกสร้างนั้นไป เมื่อได้กำไร
กำไรนั้นต้องนำมาคำนวณกำไรสุทธิเพื่อเสียภาษีตามประมวลรัษฎากร มาตรา ๖๕, ๖๕ ทวิ
และ ๖๕ ตริ ด้วย เพราะถือว่าการซื้อขายทรัพย์สินดังกล่าวเป็นกิจการอยู่ภายในขอบวัตถุประสงค์
ของบริษัท จึงเป็นกำไรที่ได้มาเนื่องจากกิจการของบริษัท

ข้อสังเกต ศาลฎีกายอมรับว่ารายได้จากการลงทุนเป็นทรัพย์สิน เป็นเงินได้เนื่องจาก
กิจการอันจะต้องนำมาคำนวณกำไรสุทธิ

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๑๐๑๙/๒๕๒๔ บริษัทโรงแทบาคาแห่งประเทศไทย จำกัด โจทก์
กรมสรรพากร จำเลย

เมื่อบริษัทตราค่าทรัพย์สินเพิ่มขึ้นและนำลงไว้ในงบดุลซึ่งยื่นประกอบรายการเสียภาษี
อย่างเป็นทางการ จะต้องนำราคาทรัพย์สินส่วนที่บริษัทตราค่าเพิ่มขึ้นนั้นมารวมคำนวณกำไรสุทธิ
เพื่อเสียภาษีเงินได้นิติบุคคลด้วย

ปัญหาเรื่องการหักค่าเสื่อมราคาทรัพย์สินไม่ใช่เหตุที่ประมวลรัษฎากร มาตรา ๖๕
ทวิ (๓) บัญญัติมิให้ตราค่าทรัพย์สินเพิ่มขึ้นในกรณีที่เกิดจากการขาดทุนหรือไม่มีกำไร

ข้อสังเกต ศาลฎีกายอมรับว่าการตราค่าทรัพย์สินเพิ่มขึ้นเป็นรายได้จากการลงทุน เป็น
ทรัพย์สิน แม้จะไม่ได้รับเงินเลย

การตราค่าทรัพย์สินเพิ่มขึ้น ถ้าไม่ต้องนำมาคำนวณกำไรสุทธิเพื่อภาษี ทุกบริษัทก่อนจะ
ขายทรัพย์สิน ก็คงจะตราค่าเพิ่มขึ้นก่อน เพื่อมิให้กำไรจากการขายทรัพย์สิน ซึ่งต้องนำมา
คำนวณกำไรสุทธิเพื่อเสียภาษี อนึ่ง ที่ประมวลรัษฎากรห้ามตราค่าทรัพย์สินเพิ่มในกรณีขาดทุน
หรือไม่มีกำไร ก็เพราะอาจหักขาดทุนสุทธิเกิน ๕ ปีก็ได้ ซึ่งตามปกติไม่มีสิทธิหัก

๓. การตีความเกี่ยวกับรายจ่ายอันมีลักษณะเป็นการลงทุน

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๕๔๙/๒๕๐๙ (ประชุมใหญ่) บริษัทปูนซีเมนต์ไทย จำกัด โจทก์
กรมสรรพากร กับพวก จำเลย

รายจ่ายอันมีลักษณะเป็นการลงทุนตามประมวลรัษฎากร มาตรา ๖๕ ทรี (๕) มิใช่หมายถึง
รายจ่ายที่บริษัทได้รับประโยชน์จากรายจ่ายเท่านั้น แต่ต้องเป็นรายจ่ายที่บังเกิดเป็นทุนรอนของ
บริษัทขึ้นมา ลักษณะที่จะเป็นทุนรอนของบริษัทก็คือ เป็นทรัพย์สินของบริษัท รายจ่ายที่โจทก์
จ่ายไปในการสร้างท่าเรือ สร้างทางแยก และสร้างถนนที่ไม่บังเกิดเป็นทุนรอนหรือทรัพย์สิน
ของบริษัท จึงไม่ใช่รายจ่ายอันมีลักษณะเป็นการลงทุน ตามมาตรา ๖๕ ทรี (๕)

ข้อสังเกต ศาลฎีกาไม่ยอมรับหลักการแบ่งแยกรายจ่ายเงินทุน (CAPITAL EXPENDI-
TURE) ถ้ากฎหมายประสงค์จะให้รายจ่ายประเภทนี้ต้องได้มาซึ่งทรัพย์สินเท่านั้น ก็คงจะบัญญัติ
ไว้ตรง ๆ โดยไม่ต้องเรียกเสียยืดยาวว่ารายจ่ายอันมีลักษณะเป็นการลงทุน ความจริงน่าจะ
พิจารณาถึงประโยชน์ที่กิจการได้รับด้วยว่านานเกินกว่าหนึ่งรอบระยะเวลาบัญชีหรือไม่ มิใช่
พิจารณาแต่เฉพาะกรรมสิทธิ์ในทรัพย์สิน

คำพิพากษาฎีกาที่ ๓๓๘๑/๒๕๒๔

บริษัทวิจิตรก่อสร้าง จำกัด

โจทก์

กรมสรรพากร กับพวก

จำเลย

บริษัทโจทก์สร้างอาคารแล้วยกกรรมสิทธิ์ให้เจ้าของที่ดิน โดยได้สิทธิการเช่าอาคารและที่ดินมีกำหนด ๑๑ ปี เป็นสัญญาต่างตอบแทนอันทำให้โจทก์ได้รับประโยชน์จากสิทธิการเช่าค่าก่อสร้างอาคารจึงเป็นรายจ่ายอันมีลักษณะเป็นการลงทุน ต้องห้ามมิให้ถือเป็นรายจ่ายในการคำนวณกำไรสุทธิตามประมวลรัษฎากร มาตรา ๖๕ ตรี (๕) มีสิทธิเพียงหักค่าเสื่อมราคาในอัตราร้อยละ ๑๐๐ หารด้วยปีอายุการเช่า

ข้อสังเกต สิทธิการเช่าที่ได้มานั้นเป็นทรัพย์สิน จึงเป็นรายจ่ายอันมีลักษณะเป็นการลงทุนโดยไม่มีปัญหา

๔. การตีความโดยเคร่งครัด

คำพิพากษาฎีกาที่ ๒๔๕๐/๒๕๒๕

บริษัทโรตราโค จำกัด

โจทก์

กรมสรรพากร

จำเลย

ที่ประมวลรัษฎากรบัญญัติให้อุทธรณ์การประเมินภาษีต่อคณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์ก่อนแล้วจึงอุทธรณ์คำวินิจฉัยต่อศาลนั้น เป็นบทบัญญัติที่จำกัดสิทธิในการฟ้องคดีต่อศาล จึงต้องตีความโดยเคร่งครัด เมื่อประมวลรัษฎากรมิได้บัญญัติว่า การอุทธรณ์คำวินิจฉัยของคณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์ต่อศาล จะต้องอ้างเหตุผลเช่นเดียวกับที่อุทธรณ์ต่อคณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์ โจทก์จึงอ้างเหตุผลเพิ่มเติมจากที่เคยอุทธรณ์ได้

ข้อสังเกต กฎหมายภาษีอากรเป็นกฎหมายที่ต้องตีความโดยเคร่งครัด แต่ศาลฎีกาอ้างหลักการตีความกฎหมายทั่วไป ซึ่งการตีความข้อยกเว้นหรือจำกัดสิทธิต้องตีความโดยเคร่งครัด

๕. การตีความซึ่งทำให้เกิดผลประหลาด

คำพิพากษาฎีกาที่ ๑๐๐๗/๒๕๐๗ (ประชุมใหญ่) นายวิทย์ ภิรมย์ภักดี

โจทก์

กรมสรรพากร

จำเลย

ถ้าถือว่าเงินที่นายจ้างชำระค่าภาษีให้ต้องเสียภาษีเงินได้ตามประมวลรัษฎากรแล้ว กรณีที่นายจ้างสัญญากับลูกจ้างยอมชำระค่าภาษีเงินได้แทนลูกจ้าง นายจ้างก็ต้องรับผิดชอบชำระค่าภาษีแทนลูกจ้างทุกจำนวนเงินที่ลูกจ้างจะต้องเสียภาษี และจะต้องคิดค่าภาษีทุกจำนวนเงินที่นายจ้างชำระแทน ฉะนั้น เมื่อมีการคำนวณค่าภาษีเงินได้ที่ลูกจ้างจะต้องรับผิดชอบครั้งแรกและนายจ้างชำระค่าภาษีจำนวนนี้แทนไปแล้วก็ต้องนำเงินที่ชำระแทนไปนั้นไปคำนวณค่าภาษีเงินได้ครั้งที่ ๒ เมื่อคำนวณและนายจ้างชำระแทนครั้งที่ ๒ แล้วก็ต้องนำเงินจำนวนนี้ไปคำนวณและ

ชำระครั้งที่ ๓-๔-๕ ต้องคำนวณและชำระแทนทำนองนี้ไปเป็นทำนองทศนิยมไม่รู้จบ เพราะไม่มีข้อความในประมวลรัษฎากรให้แยกได้ว่าต้องเสียภาษีในเงินที่ออกแทนเฉพาะครั้งแรกหรือครั้งหนึ่งครั้งใด ศาลฎีกาจึงเห็นว่าไม่น่าจะมีระบบเก็บภาษีซึ่งต้องคิดและต้องชำระทำนองทศนิยมไม่รู้จบ ซึ่งถ้าหากกฎหมายมุ่งจะเก็บภาษีในลักษณะเช่นนั้นก็คงจะระบุไว้โดยชัดแจ้ง จะถือว่าภาษีที่นายจ้างออกให้เป็นประโยชน์เพิ่มอย่างอื่น ตามมาตรา ๔๐(๑) ไม่ได้ ดังนั้นเงินที่นายจ้างออกแทนลูกจ้างเป็นค่าภาษีจึงไม่ใช่เงินได้พึงประเมินภาษีตามมาตรา ๔๐(๑)(๒)

ข้อสังเกต เดิมประมวลรัษฎากร มาตรา ๔๐(๑)(๒) มิได้บัญญัติว่า ภาษีที่นายจ้างออกให้เป็นเงินได้พึงประเมิน แต่กรมสรรพากรถือว่าเป็นประโยชน์เพิ่มอย่างอื่นที่ศาลฎีกาไม่เห็นด้วย และเห็นว่าการเรียกเก็บภาษีซ้อนภาษีทำนองทศนิยมไม่รู้จบนั้นไม่น่าจะมี ต่อมาได้มีการแก้ไขประมวลรัษฎากร มาตรา ๔๐(๑) เสียใหม่ โดยเพิ่มเงินที่นายจ้างออกให้เป็นค่าภาษีเงินได้หรือภาษีอากรอื่น เป็นเงินได้พึงประเมินด้วย เพื่อจะตัดปัญหาข้อโต้แย้ง

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๑๖๗๕/๒๕๑๘ (ประชุมใหญ่) บริษัทบุญรอดบริเวอรี่ จำกัด โจทก์
กรมสรรพากร จำเลย

เงินที่นายจ้างออกให้เป็นค่าภาษีเงินได้ของลูกจ้างนั้น ก่อนที่จะทราบว่าเป็นเงินได้จำนวนเท่าใด ก็จะต้องทราบเสียก่อนว่าลูกจ้างผู้นั้นจะต้องเสียภาษีเงินได้จากเงินได้พึงประเมินของตน (หากนายจ้างมิได้ออกค่าภาษีเงินได้ให้) เป็นจำนวนเท่าใด และภาษีเงินได้ซึ่งลูกจ้างต้องเสียจำนวนนี้ หากนายจ้างออกให้ก็ต้องนำมารวมกับรายได้พึงประเมินเดิมของลูกจ้าง เพื่อถือเป็นเงินได้พึงประเมินทั้งสิ้นของลูกจ้างผู้นั้น ตามที่บัญญัติไว้ในประมวลรัษฎากร มาตรา ๔๐(๑) แต่จะคำนวณทำนองนี้ต่อไปซ้ำแล้วซ้ำอีกแบบทศนิยมไม่รู้จบหาได้ไม่เพราะเป็นการคำนวณภาษีเงินได้ในอัตราที่สูงกว่าอัตราภาษีเงินได้ที่กำหนดไว้ในบัญชีอัตราภาษีเงินได้ของประมวลรัษฎากร

ข้อสังเกต แม้จะแก้ไขประมวลรัษฎากรแล้ว ศาลฎีกาก็ยอมรับเฉพาะภาษีเงินได้ที่นายจ้างออกแทนจำนวนแรกว่าเป็นเงินได้พึงประเมิน ไม่ยอมคำนวณทำนองทศนิยมไม่รู้จบ แต่กรมสรรพากรยังไม่เห็นพ้องด้วยเพราะถือว่าไม่ว่าลูกจ้างจะเสียภาษีเองหรือนายจ้างออกภาษีแทน รัฐก็ควรได้ภาษีจำนวนเท่ากันในเมื่อลูกจ้างมีเงินรับกลับบ้านเท่ากัน

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๕๘๐/๒๕๒๑ บริษัทล็อกซ์เลย์ (กรุงเทพ) จำกัด โจทก์
กรมสรรพากร จำเลย

เงินที่นายจ้างออกชำระภาษีแทนลูกจ้างต้องนำมารวมเป็นเงินได้เพื่อคำนวณภาษีตามประมวลรัษฎากร มาตรา ๔๐(๑) เพียงครั้งเดียว จะคำนวณซ้ำอีกถึง ๑๗ ครั้งมิได้

ข้อสังเกต ศาลฎีกาไม่ยอมเปลี่ยนแปลงแนววินิจฉัย จึงมีทางเดียวที่รัฐบาลจะต้องแก้ไข

กฎหมาย บัดนี้ได้มีพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๑๓) พ.ศ. ๒๕๒๗ มาตรา ๗, ๘, ๙ แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๓๙, ๔๐ แห่งประมวลรัษฎากรมีใจความโดยสรุปว่า เงินค่าภาษีอากรที่ผู้จ่ายเงินหรือออกแทนให้สำหรับเงินได้ประเภทใด ๆ ไม่ว่าในทอดใด ให้ถือว่าเป็นเงินได้พึงประเมินประเภทนั้นด้วย และเงินค่าภาษีอากรดังกล่าวถ้าออกแทนให้สำหรับเงินได้ประเภทใด ไม่ว่าทอดใดหรือในปีภาษีใด ก็ให้ถือเป็นเงินได้ประเภท และของปีภาษีเดียวกันกับเงินได้ ที่ออกแทนให้ นั้น ดังนั้นภาษีเงินได้ที่นายจ้างออกแทนลูกจ้างไม่ว่าจะออกแทนสักกี่ทอดและแม้จะออกแทนข้ามปี ก็ต้องถือเป็นเงินได้พึงประเมินของลูกจ้างในปีที่มีเงินได้นั้น คำพิพากษาศาลฎีกาข้างต้น จึงไม่อาจยึดถือเป็นบรรทัดฐานได้ต่อไป

๖. การตีความขยายตัวบท

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๑๗๒๔/๒๕๑๗ (ประชุมใหญ่) บริษัทกีฬามงกุฎ จำกัด โจทก์
กรมสรรพากร กับพวก จำเลย

การแสดง การเล่น หรือการกีฬา การประกวด หรือการกระทำใด ๆ ถ้าเจ้าของจัดขึ้น เพื่อเก็บเงินจากผู้ดู ย่อมเป็นมหรสพตามประมวลรัษฎากร มาตรา ๑๓๐ คำว่า “ผู้ดู” หมายถึง บุคคลผู้เข้าดูหรือเข้าฟังหรือเข้ามีส่วนแสดงมหรสพนั้น ๆ เอง ประเภทใดประเภทหนึ่งก็ได้ แล้วแต่ประเภทของมหรสพ “คำดู” มหรสพไม่ใช่หมายถึงเงินค่าตัวอย่างเดียว เงินค่าอย่างอื่น เช่น ค่าเล่น หรือเงินค่าเกมการเล่นโบว์ลิ่งก็เป็นคำดูตามมาตรานี้ด้วย

การจัดให้มีการเล่นโบว์ลิ่งโดยเก็บเงินจากผู้เข้าเล่นซึ่งเป็นผู้มีส่วนแสดงในการเล่น เป็นการเก็บเงินจากผู้ดูตามกฎหมายแล้ว แม้จะไม่เก็บเงินจากผู้เข้าชมหรือดูการเล่นเลย ๆ ก็เป็นมหรสพตามมาตรา ๑๓๐ อันต้องเสียอากรมหรสพตามกฎหมาย

ข้อสังเกต การตีความเช่นนี้ ชาวบ้านวิจารณ์ว่าน่าประหลาด คนเล่นกลับเป็นคนดู และค่าเล่นกลับเป็นคำดู เล่นคนเดียวก็เป็นมหรสพ จึงน่าจะเป็นการตีความขยายตัวบทซึ่งต้องห้าม ตามหลักการตีความโดยเคร่งครัด ถ้าตีความเช่นนี้ การเล่นเกมทุกชนิดซึ่งมีแต่ผู้เล่นและเสียเงินค่าเล่นโดยไม่มีผู้ดู ก็จะเป็นมหรสพทั้งหมด เช่น กอล์ฟ เทนนิส แบดมินตัน แต่ต่อมาได้มีประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๑๕๕ ให้ยกเว้นอากรมหรสพตามประมวลรัษฎากรทุกประเภท นอกจากภาพยนตร์ มหรสพผสมภาพยนตร์ โบว์ลิ่งและการแข่งม้า ดังนั้น กอล์ฟ เทนนิส และแบดมินตัน จึงรอดพ้นจากการเป็นมหรสพไปอย่างหวุดหวิด

บัดนี้ ได้มีพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๑๓) พ.ศ. ๒๕๒๗ มาตรา ๒๙ ให้ยกเลิกหมวด ๗ ในลักษณะ ๒ แห่งประมวลรัษฎากร ซึ่งเป็นบทบัญญัติว่าด้วยอากรมหรสพเสียทั้งหมด ดังนั้น โบว์ลิ่งจะเป็นมหรสพหรือไม่เป็นมหรสพก็ไม่ต้องเสียอากรมหรสพอีกต่อไป แต่การจัดฉายภาพยนตร์หรือการแสดงหรือการเล่นอย่างอื่นโดยมีการฉาย

ภาพยนตร์ด้วย และการจัดให้มีการแข่งม้า ซึ่งเดิมเคยเสียอากรมหรสพ แม้ต่อไปจะไม่ต้องเสียอากรมหรสพก็ต้องเสียภาษีการค้ำแทนในประเภทการค้า ๑๕ มหรสพ

สรุป

ความเห็นของศาลในการตีความกฎหมายภาษีอากร อาจจะมีบ้างที่แตกต่างไปจากความเห็นของผู้ต้องเสียภาษีหรือเจ้าพนักงานของรัฐผู้มีหน้าที่จัดเก็บภาษี แต่ศาลยุติธรรมก็เป็นที่ยึดถือและยอมรับของทุกฝ่ายตลอดมา ดังนั้น เมื่อมีพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลภาษีอากรและวิธีพิจารณาคดีภาษีอากร พ.ศ. ๒๕๒๘ จึงบัญญัติให้ศาลภาษีอากรเป็นศาลยุติธรรมในสังกัดกระทรวงยุติธรรมโดยไม่มีใครอ้างว่าผู้พิพากษาในกระทรวงยุติธรรมไม่มีความรู้เกี่ยวกับกฎหมายภาษีอากร

พระราชบัญญัติ

จัดตั้งศาลภาษีอากรและวิธีพิจารณาคดีภาษีอากร

พ.ศ. ๒๕๒๘

โดยที่เป็นการสมควรจัดตั้งศาลภาษีอากรและให้มีวิธีพิจารณาคดีภาษีอากร

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลภาษีอากรและวิธีพิจารณาคดีภาษีอากร พ.ศ. ๒๕๒๘”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา เป็นต้นไป

มาตรา ๓ ในพระราชบัญญัตินี้

“ภาษีอากร” หมายความว่า ภาษี อากร และค่าภาคหลวงทุกชนิด และหมายความรวมถึง

(๑) แสตมป์ยาสูบตามกฎหมายว่าด้วยยาสูบ

(๒) ค่าธรรมเนียมสำหรับการประทับตราไฟตามกฎหมายว่าด้วยไฟ

(๓) ค่าธรรมเนียมพิเศษสำหรับการนำเข้าตามกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมการลงทุน

(๔) ค่าธรรมเนียมพิเศษตามกฎหมายว่าด้วยการส่งออกนอกและการนำเข้าใน

ราชอาณาจักรซึ่งสินค้า

(๕) ค่าธรรมเนียมการส่งออกตามกฎหมายว่าด้วยกองทุนสงเคราะห์เกษตรกร

(๖) เงินสงเคราะห์ที่ผู้ส่งออกต้องเสียตามกฎหมายว่าด้วยกองทุนสงเคราะห์การทำ

สวนยาง

(๗) ค่าธรรมเนียมหรือเงินอื่นที่มีพระราชกฤษฎีกากำหนดให้เป็นภาษีอากรตาม

พระราชบัญญัตินี้

“ศาลภาษีอากร” หมายความว่า ศาลภาษีอากรกลาง หรือศาลภาษีอากรจังหวัด

“คดีภาษีอากร” หมายความว่า คดีแพ่งที่อยู่ในอำนาจพิจารณาพิพากษาของศาลภาษีอากร

มาตรา ๔ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรมรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

หมวด ๑

ศาลภาษีอากร

มาตรา ๕ ให้จัดตั้งศาลภาษีอากรกลางขึ้นในกรุงเทพมหานคร และจะเปิดทำการเมื่อใด ให้ประกาศโดยพระราชกฤษฎีกา

ให้ศาลภาษีอากรกลางมีเขตอำนาจตลอดกรุงเทพมหานคร จังหวัดสมุทรปราการ จังหวัดสมุทรสาคร จังหวัดนครปฐม จังหวัดนนทบุรี และจังหวัดปทุมธานี แต่บรรดาที่เกิดขึ้นนอกเขตอำนาจของศาลภาษีอากรกลาง จะยื่นฟ้องต่อศาลภาษีอากรกลางก็ได้ ทั้งนี้ ให้อยู่ในดุลพินิจของศาลภาษีอากรกลางที่จะไม่ยอมรับพิจารณาพิพากษาคดีใดคดีหนึ่งที่ยื่นฟ้องเช่นนั้นได้ เว้นแต่คดีนั้นจะได้โอนมาตามบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้หรือตามบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง

มาตรา ๖ ถ้าจะจัดตั้งศาลภาษีอากรจังหวัดขึ้นในจังหวัดใด ให้กระทำโดยพระราชบัญญัติ ซึ่งจะต้องระบุเขตอำนาจศาลนั้นไว้ด้วย

เขตอำนาจศาลภาษีอากรจังหวัดจะครอบคลุมเขตการปกครองหลายจังหวัดก็ได้

มาตรา ๗ ศาลภาษีอากรมีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีแพ่งในเรื่องต่อไปนี้

(๑) คดีอุทธรณ์คำวินิจฉัยของเจ้าพนักงานหรือคณะกรรมการตามกฎหมายเกี่ยวกับภาษีอากร

(๒) คดีพิพาทเกี่ยวกับสิทธิเรียกร้องของรัฐในหนี้ค่าภาษีอากร

(๓) คดีพิพาทเกี่ยวกับการขอคืนค่าภาษีอากร

(๔) คดีพิพาทเกี่ยวกับสิทธิหรือหน้าที่ตามข้อผูกพันซึ่งได้ทำขึ้นเพื่อประโยชน์แก่การจัดเก็บภาษีอากร

(๕) คดีที่มีกฎหมายบัญญัติให้อยู่ในอำนาจศาลภาษีอากร

มาตรา ๘ คดีตามมาตรา ๗ (๑) ในกรณีที่กฎหมายเกี่ยวกับภาษีอากรบัญญัติให้คัดค้านหรืออุทธรณ์คำสั่งหรือคำวินิจฉัยต่อเจ้าพนักงานหรือคณะกรรมการตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และระยะเวลาที่กำหนดไว้ จะฟ้องคดีในศาลภาษีอากรได้ก็ต่อเมื่อได้มีการปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และระยะเวลาเช่นว่านั้น และได้มีการวินิจฉัยชี้ขาดคำคัดค้านหรือคำอุทธรณ์นั้นเสร็จสิ้นแล้ว

มาตรา ๙ คดีตามมาตรา ๗ (๓) ในกรณีที่ถูกกฎหมายเกี่ยวกับภาษีอากรบัญญัติให้ขอคืนค่าภาษีอากรตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และระยะเวลาที่กำหนดไว้ จะดำเนินการในศาลภาษีอากรได้ก็ต่อเมื่อได้มีการปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และระยะเวลาเช่นว่านั้น

มาตรา ๑๐ เมื่อศาลภาษีอากรเปิดทำการแล้ว ห้ามมิให้ศาลชั้นต้นอื่นรับคดีที่อยู่ในอำนาจของศาลภาษีอากรไว้พิจารณาพิพากษา

ในกรณีมีปัญหาว่าคดีใดจะอยู่ในอำนาจของศาลภาษีอากรหรือศาลยุติธรรมอื่นไม่ว่าจะเกิดปัญหาขึ้นในศาลภาษีอากรหรือศาลยุติธรรมอื่น ให้ประธานศาลฎีกาเป็นผู้วินิจฉัย คำวินิจฉัยของประธานศาลฎีกาให้เป็นที่สุด

มาตรา ๑๑ คดีที่ค้างพิจารณาอยู่ในศาลภาษีอากรจังหวัด คู่ความทุกฝ่ายอาจตกลงกันร้องขอให้โอนคดีไปพิจารณาพิพากษาในศาลภาษีอากรกลางก็ได้ แต่ห้ามมิให้อนุญาตตามคำขอเช่นว่านั้น เว้นแต่ศาลภาษีอากรกลางจะได้ยินยอมก่อน

มาตรา ๑๒ ให้ศาลภาษีอากรเป็นศาลยุติธรรมชั้นต้นตามพระธรรมนูญศาลยุติธรรม และให้นำบทบัญญัติแห่งพระธรรมนูญศาลยุติธรรมมาใช้บังคับโดยอนุโลม

หมวด ๒

ผู้พิพากษาในศาลภาษีอากร

มาตรา ๑๓ ในศาลภาษีอากรกลาง ให้มีอธิบดีผู้พิพากษาศาลภาษีอากรกลางหนึ่งคน และให้มีรองอธิบดีผู้พิพากษาศาลภาษีอากรกลางตามจำนวนที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรมกำหนด

ในศาลภาษีอากรจังหวัด ให้มีผู้พิพากษาหัวหน้าศาลภาษีอากรจังหวัดศาลละหนึ่งคน

มาตรา ๑๔ อธิบดีผู้พิพากษาศาลภาษีอากรกลาง รองอธิบดีผู้พิพากษาศาลภาษีอากรกลาง ผู้พิพากษาศาลภาษีอากรกลาง ผู้พิพากษาหัวหน้าศาลภาษีอากรจังหวัด และผู้พิพากษาศาลภาษีอากรจังหวัดจะได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งจากข้าราชการตุลาการตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการฝ่ายตุลาการ ซึ่งมีความรู้หรือความชำนาญในเรื่องเกี่ยวกับภาษีอากร

มาตรา ๑๕ การนั่งพิจารณาและพิพากษาในศาลภาษีอากร ต้องมีผู้พิพากษาอย่างน้อยสองคน จึงเป็นองค์คณะพิจารณาพิพากษาคดีภาษีอากร

มาตรา ๑๖ การดำเนินกระบวนการพิจารณานอกจากการนั่งพิจารณาและพิพากษาคดีผู้พิพากษาศาลภาษีอากรคนใดคนหนึ่งมีอำนาจกระทำหรือออกคำสั่งใด ๆ ได้

หมวด ๓
วิธีพิจารณาคดีภาษีอากร

มาตรา ๑๗ กระบวนพิจารณาในศาลภาษีอากรให้เป็นไปตามบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้ และข้อกำหนดตามมาตรา ๒๐ ในกรณีที่ไม่มีบทบัญญัติและข้อกำหนดดังกล่าวให้นำบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งมาใช้บังคับโดยอนุโลม

มาตรา ๑๘ ถ้าคู่ความประสงค์จะแต่งตั้งบุคคลใดที่มีภูมิลำเนาในเขตอำนาจศาลภาษีอากรเพื่อรับคำคู่ความหรือเอกสารแทนตน ให้ยื่นคำขอต่อศาลที่พิจารณาคดีนั้น เมื่อศาลอนุญาตแล้วจะส่งคำคู่ความหรือเอกสารแก่บุคคลที่ได้รับแต่งตั้งนั้นก็ไ้

ถ้าคู่ความไม่มีภูมิลำเนาหรือสำนักทำการทำงานในเขตอำนาจศาลภาษีอากรที่พิจารณาคดี ศาลนั้นอาจสั่งให้คู่ความแต่งตั้งบุคคลที่มีภูมิลำเนาในเขตอำนาจศาลนั้นซึ่งจะเป็นการสะดวกในการส่งคำคู่ความหรือเอกสารภายในเวลาที่ศาลกำหนด เพื่อรับคำคู่ความหรือเอกสารแทน

ถ้าคู่ความไม่ดำเนินการตามคำสั่งศาลตามวรรคสอง การส่งคำคู่ความหรือเอกสารจะกระทำโดยวิธีปิดประกาศไว้ ณ ศาลที่พิจารณาคดี แจ้งให้คู่ความมารับคำคู่ความหรือเอกสารนั้นแทนการส่งโดยวิธีอื่นก็ได้ การส่งคำคู่ความหรือเอกสารโดยวิธีเช่นว่านี้ให้มีผลใช้ได้เมื่อพ้นเจ็ดวันนับแต่วันปิดประกาศ

การส่งคำคู่ความหรือเอกสารแก่บุคคลที่ได้รับแต่งตั้ง ให้กระทำได้เช่นเดียวกับการส่งคำคู่ความหรือเอกสารแก่คู่ความ หรือการส่งโดยวิธีอื่นแทน ดังที่บัญญัติไว้ในประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง การส่งคำคู่ความหรือเอกสารแก่บุคคลที่ได้รับแต่งตั้งตามความในวรรคนี้ให้มีผลใช้ได้เมื่อพ้นเจ็ดวันนับแต่วันส่งหรือสิบห้าวันนับแต่วันที่ได้มีการส่งโดยวิธีอื่นแทน

มาตรา ๑๙ ระยะเวลาตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้ หรือตามที่ศาลภาษีอากรกำหนด ศาลภาษีอากรมีอำนาจยับยั้งหรือขยายได้ตามความจำเป็นและเพื่อประโยชน์แห่งความยุติธรรม

มาตรา ๒๐ เพื่อให้การดำเนินกระบวนพิจารณาเป็นไปโดยสะดวก รวดเร็ว และเที่ยงธรรม อธิบดีผู้พิพากษาศาลภาษีอากรกลางโดยอนุมัติประธานศาลฎีกามีอำนาจออกข้อกำหนดใด ๆ เกี่ยวกับการดำเนินกระบวนพิจารณาและการรับฟังพยานหลักฐาน ใช้บังคับในศาลภาษีอากรได้

ข้อกำหนดนั้นเมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้

มาตรา ๒๑ ศาลภาษีอากรหรือศาลฎีกาอาจขอให้ผู้ทรงคุณวุฒิหรือผู้เชี่ยวชาญมา

ให้ความเห็นเพื่อประกอบการพิจารณาพิพากษาคดีได้

ความในวรรคหนึ่งไม่ตัดสิทธิของคู่ความในอันที่จะขอให้เรียกผู้ทรงคุณวุฒิหรือผู้เชี่ยวชาญฝ่ายตนมาให้ความเห็นโต้แย้งหรือเพิ่มเติมความเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิหรือผู้เชี่ยวชาญดังกล่าวในวรรคหนึ่ง

มาตรา ๒๒ เมื่อศาลภาชีอากรแจ้งกำหนดนัดพิจารณาให้คู่ความฝ่ายใดทราบแล้ว คู่ความฝ่ายนั้นไม่มาศาลภาชีอากรตามกำหนดนัด ให้เป็นหน้าที่ของคู่ความฝ่ายนั้นมารับทราบ กำหนดนัดต่อไปจากศาลภาชีอากรเอง หากไม่มารับทราบ ให้ถือว่าคู่ความฝ่ายนั้นได้ทราบ กำหนดนัดต่อไปแล้ว

มาตรา ๒๓ ให้ผู้ทรงคุณวุฒิหรือผู้เชี่ยวชาญที่ศาลภาชีอากรหรือศาลฎีกาขอให้มา ให้ความเห็น ได้รับค่าป่วยการ ค่าพาหนะเดินทาง และค่าเช่าที่พักตามระเบียบที่กระทรวง ยุติธรรมกำหนด

หมวด ๔

อุทธรณ์

มาตรา ๒๔ ภายใต้บังคับแห่งพระราชบัญญัตินี้หรือประมวลกฎหมายวิธีพิจารณา- ความแพ่งคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลภาชีอากร ให้อุทธรณ์ไปยังศาลฎีกาได้ภายในกำหนด หนึ่งเดือน นับแต่วันที่ได้อ้างคำพิพากษาหรือคำสั่งนั้น

มาตรา ๒๕ ในคดีที่ราคาทรัพย์สินหรือจำนวนทุนทรัพย์ที่พิพาทไม่เกินห้าหมื่นบาท ห้ามมิให้คู่ความอุทธรณ์ในข้อเท็จจริง เว้นแต่ผู้พิพากษาที่นั่งพิจารณาคดีนั้นในศาลภาชีอากรได้ นำความเห็นแย้งไว้หรือได้รับรองว่ามีเหตุอันควรอุทธรณ์ได้ หรือถ้าไม่มีความเห็นแย้งหรือคำ รับรองเช่นนั้น ต้องได้รับอนุญาตให้อุทธรณ์เป็นหนังสือจากอธิบดีผู้พิพากษาศาลภาชีอากรกลาง

มาตรา ๒๖ คำสั่งของศาลภาชีอากรในเรื่องดังต่อไปนี้ ให้อุทธรณ์ฎีกาตามบทบัญญัติ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง

(๑) คำสั่งให้จำคุก กักขัง หรือปรับผู้ใดตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง

(๒) คำสั่งเกี่ยวกับวิธีการชั่วคราวก่อนพิพากษา หรือคำสั่งเกี่ยวกับการบังคับคดีตาม คำพิพากษาหรือคำสั่ง

มาตรา ๒๗ ให้ประธานศาลฎีกาจัดตั้งแผนกคดีภาชีอากรชั้นในศาลฎีกาเพื่อพิจารณา พิพากษาคดีภาชีอากรที่อุทธรณ์มาจากศาลภาชีอากร

มาตรา ๒๘ ในกรณีที่ประธานศาลฎีกาเห็นสมควร จะให้มีการวินิจฉัยปัญหาข้อกฎหมาย ใดในคดีภาชีอากรใดโดยที่ประชุมใหญ่ของศาลฎีกาก็ได้

มาตรา ๒๙ ให้นำบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้ และประมวลกฎหมายวิธีพิจารณา-

ความแฟ่งว่าด้วยการพิจารณาและชี้ขาดตัดสินคดีในชั้นอุทธรณ์และชั้นฎีกา มาใช้บังคับแก่การพิจารณาและการชี้ขาดตัดสินคดีภาษีอากรในศาลฎีกาโดยอนุโลม

บทเฉพาะกาล

มาตรา ๓๐ คดีที่อยู่ในอำนาจพิจารณาพิพากษาของศาลภาษีอากรซึ่งค้างพิจารณาอยู่ในศาลแพ่งหรือศาลอื่นในวันเปิดทำการของแผนกคดีภาษีอากรในศาลแพ่ง ให้ศาลนั้นคงมีอำนาจพิจารณาพิพากษาต่อไป โดยถือว่าคดีนั้นมีใช้คดีภาษีอากรตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๓๑ ในระหว่างที่ศาลภาษีอากรกลางยังมิได้เปิดทำการ ให้จัดตั้งแผนกคดีภาษีอากรขึ้นในศาลแพ่ง โดยมีอำนาจและเขตอำนาจเช่นเดียวกับศาลภาษีอากรกลาง และให้เปิดทำการภายในสองร้อยสี่สิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

เมื่อแผนกคดีภาษีอากรในศาลแพ่งเปิดทำการแล้วให้นำมาตรา ๑๐ และมาตรา ๓๓ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

ให้อธิบดีผู้พิพากษาศาลแพ่งมีอำนาจหน้าที่เช่นเดียวกับอธิบดีผู้พิพากษาศาลภาษีอากรกลาง

ข้อกำหนดใดที่อธิบดีผู้พิพากษาศาลแพ่งออกตามมาตรา ๒๐ ให้มีผลใช้บังคับได้จนกว่าอธิบดีผู้พิพากษาศาลภาษีอากรกลางจะได้ออกข้อกำหนดใหม่แทนข้อกำหนดนั้น

มาตรา ๓๒ เมื่อศาลภาษีอากรกลางเปิดทำการแล้ว ให้โอนบรรดาคดีทั้งปวงในแผนกคดีภาษีอากรในศาลแพ่งไปดำเนินกระบวนการพิจารณาและพิพากษาในศาลภาษีอากรกลาง และให้ศาลภาษีอากรกลางมีอำนาจออกหมายบังคับคดี ออกหมายจับลูกหนี้ตามคำพิพากษา หรือทำคำวินิจฉัยชี้ขาดในเรื่องใด ๆ อันเกี่ยวกับการบังคับคดีตามคำพิพากษาหรือคำสั่งในคดีที่โอนมานั้นด้วย

มาตรา ๓๓ ในระหว่างที่ศาลภาษีอากรจังหวัดยังมิได้เปิดทำการในท้องที่ใด ให้ศาลภาษีอากรกลางมีเขตอำนาจในท้องที่นั้นด้วย โจทก์จะยื่นคำฟ้องต่อศาลจังหวัดแห่งท้องที่ที่จำเลยมีภูมิลำเนาก็ได้ ให้ศาลจังหวัดแจ้งไปยังศาลภาษีอากรกลาง เมื่อศาลภาษีอากรกลางสั่งรับคดีนั้นไว้พิจารณาแล้ว ศาลภาษีอากรกลางอาจออกไปนั่งพิจารณาพิพากษา ณ ศาลจังหวัดแห่งท้องที่นั้นหรือกำหนดให้นั่งพิจารณาพิพากษา ณ ศาลภาษีอากรกลาง สุดแล้วแต่ศาลภาษีอากรกลางจะเห็นสมควร

ศาลภาษีอากรกลางอาจขอให้ศาลจังหวัดแห่งท้องที่ซึ่งโจทก์ยื่นคำฟ้องไว้หรือศาลจังหวัดอื่นใดดำเนินกระบวนการพิจารณาใด ๆ อันมิใช่เป็นการวินิจฉัยชี้ขาดข้อพิพาทแห่งคดีได้ ในกรณีเช่นนี้ให้ศาลจังหวัดนำวิธีพิจารณาคดีภาษีอากรมาใช้บังคับแก่การดำเนินกระบวนการพิจารณาในศาลนั้น

รายพระนามและรายนามอธิบดีศาลฎีกา และประธานศาลฎีกา

อธิบดีศาลฎีกา

พุทธศักราช

๑. พลตรีพระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมหลวงพิชิตปรีชากร	๒๔๒๘ - ๒๔๓๒
๒. พระเจ้าน้องยาเธอ กรมหมื่นสิริรัชสangk	๒๔๓๒
๓. พระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระสวัสดิ์วัฒนวิเศษฐ์	๒๔๕๕ - ๒๔๖๑
๔. พระยาจักรปาณิศรศีลวิสุทธ	๒๔๖๑ - ๒๔๖๒
๕. มหาอำมาตย์โท พระยาฤทธิพิทักษ์	๒๔๖๓
๖. มหาอำมาตย์โท พระยาจินดาภิรมย์ราชสภาบตี
(เจ้าพระยาศรีธรรมมาธิเบศ)	๒๔๖๓ - ๒๔๗๑
๗. มหาอำมาตย์โท พระยาเทพวิฑูรพหลศุรดาบตี	๒๔๗๑ - ๒๔๗๖
๘. พระยาศรีสังกร (ตาด จารุรัตน์)	๒๔๗๖ - ๒๔๗๗
๙. พระยาวิกรมรัตนสุภาฯ (ชม สุขะวณิข)	๒๔๗๗ - ๒๔๘๒

ประธานศาลฎีกา

๑๐. พระยาวิกรมรัตนสุภาฯ (ชม สุขะวณิข)
(เปลี่ยนชื่อตำแหน่งเป็นประธานศาลฎีกา ตั้งแต่
๑๒ ตุลาคม ๒๔๘๒)	๒๔๘๒ - ๒๔๘๓
๑๑. พระยาลัดพลีธรรมประคัลภ์ (วงศ์ ลัดพลี)	๒๔๘๔ - ๒๔๘๖
๑๒. พระมุนเวยวิมลนาท (มุนเวย สุมาวงศ์)	๒๔๘๖ - ๒๕๐๑
๑๓. พระยาธรรมบัณฑิตสิทธิศฤงคาร (บุญจ้วน บุญยะปานะ)	๒๕๐๑
๑๔. หลวงจำรูญเนติศาสตร์ (จำรูญ โปษยานนท์)	๒๕๐๒ - ๒๕๐๕

๑๕. นายประวัติ ปัตตพงศ์	๒๕๐๕ - ๒๕๐๖
๑๖. นายสัญญา ธรรมศักดิ์	๒๕๐๖ - ๒๕๑๐
๑๗. นายประกอบ หุตะสิงห์	๒๕๑๐ - ๒๕๑๕
๑๘. นายทองคำ จารุเหติ	๒๕๑๕ - ๒๕๑๖
๑๙. นายจินดา บุญยอาคม	๒๕๑๖ - ๒๕๑๗
๒๐. นายสุธรรม ภัทราคม	๒๕๑๗ - ๒๕๒๐
๒๑. นายวิกรม เมลาหนนท์	๒๕๒๐ - ๒๕๒๑
๒๒. นายประพจน์ ธีระวัฒน์	๒๕๒๑ - ๒๕๒๓
๒๓. นายบัญญัติ สุชีวะ	๒๕๒๓ - ๒๕๒๗
๒๔. นายปัญญา ธีรนิติ	๒๕๒๗ - ปัจจุบัน

รายพระนามและรายนามเสนาบดี และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม

เสนาบดีกระทรวงยุติธรรม

พุทธศักราช

๑. พระเจ้าน้องยาเธอ พระองค์เจ้าสวัสดิโสภณ	๒๔๓๕ - ๒๔๓๗
๒. พระเจ้าน้องยาเธอ กรมหลวงพิชิตปรีชากร	๒๔๓๗ - ๒๔๓๙
๓. พระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมหลวงราชบุรีดิเรกฤทธิ์
(พระเจ้าลูกยาเธอพระองค์เจ้ารพีพัฒนศักดิ์)	๒๔๓๙ - ๒๔๕๓
๔. พระวรวงศ์เธอพระองค์เจ้าจรัญศักดิ์ กฤษฎาการ
(หม่อมเจ้าจรัญศักดิ์ กฤษฎาการ)	๒๔๕๓ - ๒๔๕๕
๕. พระยาอินทราธิบดีสีหราชรองเมือง	๒๔๕๕
๖. มหาอำมาตย์เอก เจ้าพระยาอภัยราชามหายุติธรรมธร	๒๔๕๕ - ๒๔๖๙
๗. มหาอำมาตย์เอก เจ้าพระยาพิชัยญาติ	๒๔๖๙ - ๒๔๗๑
๘. มหาอำมาตย์โท พระยาจินดาภิรมย์ ราชสภาบดี
(ต่อมาได้เลื่อนเป็น เจ้าพระยาศรีธรรมมาธิเบศ)	๒๔๗๑ - ๒๔๗๕

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม

๙. พระยาเทพวิฑูรพหุลศรุตาบดี	๒๔๗๕ - ๒๔๗๖
๑๐. พระยานิติศาสตรวิศาลย์	๒๔๗๖ - ๒๔๗๘
๑๑. เจ้าพระยามหิธร	๒๔๗๘ - ๒๔๘๐
๑๒. เจ้าพระยาศรีธรรมมาธิเบศ (ครั้งที่สอง)	๒๔๘๐ - ๒๔๘๑
๑๓. พลเรือตรีถวัลย์ ธำรงนาวาสวัสดิ์
(หลวงธำรงนาวาสวัสดิ์)
หลวงชำนาญนิติเกษตร (ร.ม.ช.)	๒๔๘๑ - ๒๔๘๗
๑๔. นายจิตร ศรีธรรมมาธิเบศ ณ สงขลา	๒๔๘๗ - ๒๔๘๘

๑๕. นายติเรก ชัยนาม	๒๔๘๘
๑๖. พระยานลราชสุวัจน์	๒๔๘๘ - ๒๔๘๙
๑๗. เจ้าพระยาศรีธรรมราชเบศ (ครั้งที่สาม)	๒๔๘๙
๑๘. หลวงชำนาญนิติเกษตร	๒๔๘๙
๑๙. พลเรือตรีถวัลย์ ธำรงนาวาสวัสดิ์ (ครั้งที่สอง)	๒๔๘๙ - ๒๔๙๐
๒๐. หม่อมราชวงศ์เสนีย์ ปราโมช	๒๔๙๐ - ๒๔๙๑
๒๑. พระยาอรรธการิ์นิพนธ์	๒๔๙๑
๒๒. พระมุนาณวิมลศาสตร์	๒๔๙๑ - ๒๔๙๓
๒๓. นายเลียง ไชยกาล	๒๔๙๓ - ๒๔๙๔
๒๔. นายเขมชาติ บุญยรัตพันธุ์	๒๔๙๔
๒๕. พระนิติธารณ์พิเศษ	๒๔๙๔ - ๒๔๙๖
๒๖. พระยาลัดพลีธรรมประคัลภ์	๒๔๙๖ - ๒๕๐๐
๒๗. พระยาอรรธการิ์นิพนธ์ (ครั้งที่สอง)	๒๕๐๐ - ๒๕๐๑
๒๘. พระคุณพากย์สุวัฒน์	๒๕๐๑
๒๙. พระยาอรรธการิ์นิพนธ์ (ครั้งที่สาม)	๒๕๐๒ - ๒๕๑๒
๓๐. หลวงจรรูญเนติศาสตร์ พลโทอัมพร ศรีไชยยันต์ (ร.ม.ช.)	๒๕๑๒ - ๒๕๑๔
๓๑. นายกมล วรรณประภา นายสมภาพ ไตรระกิตย (ร.ม.ช.)	๒๕๑๕ - ๒๕๑๖
๓๒. นายประกอบ หุตะสิงห์ นายสมภาพ ไตรระกิตย (ร.ม.ช.)	๒๕๑๖ - ๒๕๑๗
๓๓. นายกิตติ สีหนนท์ นายสมภาพ ไตรระกิตย (ร.ม.ช.)	๒๕๑๗ - ๒๕๑๘
๓๔. นายเทียม ไชยนันท์ นายชวน หลีกภัย (ร.ม.ช.)	๒๕๑๘
๓๕. นายใหญ่ ศวิตชาติ นายบุญคุ้ม จันทรศรีสุริยวงศ์ (ร.ม.ช.)	๒๕๑๘ - ๒๕๑๙

๓๖. นายบุญเท่ง ทองสวัสดิ์	๒๕๑๙
๓๗. นายประสิทธิ์ กาญจนวัฒน์	๒๕๑๙
นายชวน หลีกภัย (ร.ม.ช.)	
๓๘. นายชวน หลีกภัย	๒๕๑๙
๓๙. นายเสมา รัตนมาลัย	๒๕๑๙ - ๒๕๒๐
๔๐. นายสุธรรม ภัทราคม	๒๕๒๐ - ๒๕๒๓
๔๑. นายรัตน์ ศรีไกรวิน	๒๕๒๓
๔๒. นายชวน หลีกภัย (ครั้งที่สอง)	๒๕๒๓ - ๒๕๒๔
๔๓. นายมารุต บุณนาค	๒๕๒๔ - ๒๕๒๖
๔๔. นายพิภพ อะสีติรัตน์	๒๕๒๖ - ปัจจุบัน

รายพระนามและรายนามปลัดทูลฉลองและ ปลัดกระทรวงยุติธรรม

ปลัดทูลฉลอง

	พุทธศักราช
๑. พระศรีธรรมสาส์น	๒๔๓๕ - ๒๔๓๙
๒. พระยาฤทธิกาอนุกรมกิจ	๒๔๓๙ - ๒๔๔๔
๓. พระจักรปาณิศรีศิลาวิสุทธิ (ล่อ ไกรฤกษ์)	๒๔๔๔ - ๒๔๕๔
๔. พระยาราชเสนา	๒๔๕๔ - ๒๔๖๒
๕. มหาอำมาตย์ตรีพระยาตราฐชาติศร	๒๔๖๒
๖. มหาอำมาตย์ตรี พระยาอัครพันธ์โสภณ	๒๔๖๒ - ๒๔๖๙
๗. มหาอำมาตย์ตรีพระยามโหสถศรีพิพัฒน์ (เชิญ ปรัชญาณนท์)	๒๔๗๑ - ๒๔๗๖

ปลัดกระทรวง

๘. มหาอำมาตย์ตรีพระยามโหสถศรีพิพัฒน์ (เชิญ ปรัชญาณนท์) (เปลี่ยนชื่อตำแหน่งเป็นปลัดกระทรวงยุติธรรม ตั้งแต่ พ.ศ. ๒๔๗๖)	๒๔๗๖ - ๒๔๗๙
๙. พระยาฤทธิราชทรงสวัสดิ์ (สุดใจ ไกรจิตติ)	๒๔๗๙ - ๒๔๘๒
๑๐. พระยาลัดพลีธรรมประคัลภ์ (วงศ์ ลัดพลี)	๒๔๘๒ - ๒๔๘๔
๑๑. พระยารักตประจิตธรรมจรัส (เขียน รักตประจิต)	๒๔๘๔ - ๒๔๙๒
๑๒. พระคุณย์พากย์สุวมนท์ (ปิ่น ปัทมสถาน)	๒๔๙๒ - ๒๔๙๖
๑๓. นายสัญญา ธรรมศักดิ์	๒๔๙๖ - ๒๕๐๑

๑๔. นายกำธร พันธุลาภ	๒๕๐๑ - ๒๕๑๐
๑๕. นายบรรจบ เสาวรรณ	๒๕๑๐ - ๒๕๑๔
๑๖. นายบัญญัติ สุชีวะ	๒๕๑๔ - ๒๕๑๗
๑๗. นายประภาศน์ อวยชัย	๒๕๑๗ - ๒๕๑๘
๑๘. นายศิริ อติโพธิ์	๒๕๑๙ - ๒๕๒๕
๑๙. นายโสภณ รัตนากร	๒๕๒๕ - ๒๕๒๗
๒๐. นายเชียร เจริญวัฒนา	๒๕๒๗ - ปัจจุบัน

ห้องสมุดอิเล็กทรอนิกส์
(www.library.coi.go.th)

รายพระนามและรายนามผู้พิพากษา หัวหน้าศาลแขวงพระนครใต้

	พุทธศักราช
๑. หม่อมเจ้าวัฒนกร เกษมศรี	๒๔๗๙ - ๒๔๘๒
๒. พระนิตินัยประสาน	๒๔๘๓ - ๒๔๘๔
๓. หลวงบริรักษ์จรรยาวัตร	๒๔๘๕ - ๒๔๙๑
๔. หลวงอนุสรนิตินัย	๒๔๙๑
๕. หลวงบริรักษ์จรรยาวัตร	๒๔๙๒
๖. หลวงวิชัยนิตินาย	๒๔๙๓ - ๒๔๙๔
๗. นายสวิง ลัดพลี	๒๔๙๕
๘. นายวิเชียร เสวตรุนทร์	๒๔๙๖ - ๒๕๐๑
๙. นายจินดา บุญยาคม	๒๕๐๑ - ๒๕๐๓
๑๐. นายอุดม เพชรคุปต์	๒๕๐๔ - ๒๕๐๖
๑๑. นายรัตน์ ศรีไกรวิน	๒๕๐๗ - ๒๕๐๘
๑๒. นายพิชัย รชตะนันท์	๒๕๐๙
๑๓. นายชลอ จามรมาน	๒๕๑๐
๑๔. นายอุทัย อติแพทย์	๒๕๑๑ - ๒๕๑๒
๑๕. นายจินดา บุญศิริ	๒๕๑๓ - ๒๕๑๔
๑๖. นายชูเชิด รักตะบุตร	๒๕๑๕ - ๒๕๑๖
๑๗. นายสุวัช รัตนอุดม	๒๕๑๗
๑๘. นายอุทิศ บุญชู	๒๕๑๘ - ๒๕๑๙
๑๙. นายปชา วรธรรมพินิจ	๒๕๑๙ - ๒๕๒๑
๒๐. นายอารี กำเนิดงาม	๒๕๒๑
๒๑. นายวิศิษฐ์ ลิขานนท์	๒๕๒๒
๒๒. นายสุเมธ สุทธิวาทนฤพุมิ	๒๕๒๓ - ๒๕๒๔
๒๓. นายสุเทพ กิจสวัสดิ์	๒๕๒๔

๒๔. นายประยูร มุสิกศาสตร์

๒๕๒๕ - ๒๕๒๖

๒๕. นายสุเมธ อุปนิสากร

๒๕๒๖ - ๒๕๒๗

๒๖. นายทวี เพ็ชรทองช่วย

๒๕๒๗ - ปัจจุบัน

ห้องสมุดอิเล็กทรอนิกส์ตำรายุติธรรม
(www.library.coi.go.th)

เมื่อผมเป็นผู้พิพากษา หัวหน้าศาลแขวงพระนครใต้

เมื่อผมอ่านบทความเรื่องการมอบหมายงานของท่านเลขาธิการส่งเสริมงานตุลาการในข่าวยุติธรรม ประจำเดือนกรกฎาคม ๒๕๒๘ ประกอบกับท่านผู้พิพากษาหัวหน้าศาลแขวงพระนครใต้ปัจจุบัน ขอให้ผมเขียนบทความลงในหนังสือที่ระลึกเปิดอาคารศาลแขวงพระนครใต้หลังใหม่ จึงทำให้ผมอยากจะพูดถึงวิธีการแสดงเป็นนักบริหารจำเป็นของผมให้ทุกท่านพิจารณาว่ามีหลักบริหารหรือไม่และเพื่อให้ผู้ที่จะออกเป็นผู้พิพากษาหัวหน้าศาลนำไปพิจารณา ผมเองก็ไม่ทราบว่าจะขณะนี้ทางกระทรวงได้มีการแนะนำหรือออกหลักเกณฑ์การบริหารหรือปกครองในศาลแก่ผู้พิพากษาหัวหน้าศาลรุ่นใหม่หรือไม่ ในสมัยผมเป็นนั้นทางกระทรวง มีแต่เอาผู้ทรงคุณวุฒิหรือบรรพตูลาการมาอบรมว่า ควรจะวางตัวอย่างไร แต่จะปกครองอย่างไรไม่มีใครพูดถึง (เท่าที่ผมจำได้) และเมื่อออกไปเป็นผู้พิพากษา ดูตัวอย่างจากผู้พิพากษาหัวหน้าศาลที่ประจำอยู่แต่ละคนก็ปกครองไม่เหมือนกัน หาหลักไม่ได้ แม้แต่ความเห็นของอธิบดีภาคเองก็ไม่เหมือนกัน บางท่านก็จะแนะนำว่า หัวหน้าศาลไม่จำเป็นต้องออกพิจารณาคดีมีเพียงแต่คอยควบคุมสั่งงานเท่านั้น แต่ถ้าเป็นอธิบดีที่ท่านเป็นนักวิชาการท่านก็จะแนะนำว่าหัวหน้าศาลควรจะออกพิจารณาคดีบ้างเพื่อจะมีผลงาน ฉะนั้นการที่ผู้พิพากษาออกไปเป็นผู้พิพากษาหัวหน้าศาล ซึ่งจะต้องทำงานทั้งวิชาการและทั้งบริหาร จึงเปรียบเสมือนเอาแพทย์ที่ชำนาญการรักษาโรคออกไปเป็นผู้อำนวยการโรงพยาบาล การบริหารงานจึงมีข้อเสียบ้างดีบ้างเป็นธรรมดา จึงออกจะเป็นการยากที่จะเป็นผู้พิพากษาหัวหน้าศาลที่ดีได้ คือจะต้องเก่งทั้งวิชาการและหลักการบริหาร ส่วนผมเมื่อมาเป็นหัวหน้าศาลจึงต้องใช้หลักสามัญสำนึกคิดว่าทำอะไรดีก็ตัดสินใจทำลงไป ขณะมาเป็นหัวหน้าศาลแขวงพระนครใต้ผมไม่เคยออกนั่งพิจารณาคดีเลย เว้นแต่คดีสำคัญจริง ๆ เท่าที่จำได้ตลอด 1 ปี ที่ผมประจำอยู่ออกนั่งพิจารณาไม่ถึง 2 เรื่อง ผมจะอยู่สั่งงานบนโต๊ะหรือสั่งงานแทนที่โต๊ะผู้พิพากษา ถ้าผู้พิพากษาท่านนั้นออกพิจารณาคดีจากนั้นผมจะลงไปดูที่ห้องธุรการ เข้าไปนั่งที่ห้องเก็บสำนวนบ้าง ห้องรับฟ้องบ้าง ห้องการเงินบ้าง และบางทีเดินไปตรวจห้องน้ำ ห้องควบคุมบ้าง จุดประสงค์ประการแรกจะได้รู้ว่าทุกคนอยู่ประจำหน้าที่หรือไม่ ประการที่สองเจ้าหน้าที่ของเราอำนวยความสะดวกให้แก่คู่ความหรือบุคคลที่มาติดต่อคดีหรือไม่ บางครั้งจะสอบถามจากบุคคลที่มาติดต่อหากเห็นยื่นรอคอยว่ามาคอยอะไร ถ้ามีเหตุขัดข้องก็จะรีบแก้ไขให้ เมื่อได้พักหนึ่งจะขึ้นสั่งงานในห้องอีกสลับกันเช่นนี้ตลอดเวลาราชการ

จนมีพรรคพวกบอกผมว่าเมื่อเวลาผมลงบันไดมาห้องธุรการพวกธุรการจะพูดบอกกันว่า ช่างเต้
เสด็จแล้ว การกระทำของผมดังกล่าวจึงออกจะไม่ใช่หลักการของนักบริหารที่ดี แต่จะอย่างไร
ได้ในเมื่อทางกระทรวงเองไม่มีหลักเกณฑ์ให้ผมปฏิบัติ ดีแต่ว่าเป็นศาลเล็ก ๆ ถ้าเป็นศาล
ใหญ่ผมคงต้องม้วนเสื่อกลับเหมือนกับหัวหน้าศาลบางคนที่ถูกสั่งเข้าประจำกระทรวงก่อนถึง
วาระ นับว่าโชคดี เมื่อคำสั่งย้ายผมไปประจำหน่วยรบศาลแพ่ง ก่อนเดินทาง 2-3 วัน มีเจ้าหน้าที่
ธุรการหญิงคนหนึ่งนำกระดาษ มีคำกลอนมายื่นให้ผมซึ่งมีข้อความว่า

แต่ท่านที่จากไป

ก่อนท่านจากขอฝากกลอนสุนทรไซ

ขอฝากใจด้วยบทกลอนอักษรศรี

ตัวข้าน้อยอ่อนหัดสันตดกวี

กลั่นวีจแทนถ้อยร้อยมาลัย

สิบนิ้วมือพนมขอก้มกราบ

ด้วยซึ่งซาบในบุญเกื้อหนุนให้

ความเจริญความก้าวหน้ากำลังใจ

เปลี่ยนแปลงใหม่แก้ไขในทางดี

เป็นมิ่งขวัญพองใจให้พวกเรา

ขอถือเอาเป็นอย่างมีहांหนี้

ท่านเป็นเสมือนพ่อพระผู้ปราณี

ดวงจิตมี เมตตากรุณา

ด้วยผลงานที่ท่านได้สรรสร้าง

ได้แผ่กว้างยุติธรรมให้ล้าหน้า

ทั้งผลงานอันขึ้นชื่อลือชา

ปรับปรุงมาทุกอย่างให้บางเบา

เมื่อท่านจากไปแล้วอย่าไปลบ

ขอได้กลับมาเยือนเหมือนบ้านเก่า

อยู่ เฝ้าบ้านให้ร้างहांพวกเรา

บ้านยังเฝ้าคอยท่านหันกลับมา

ขออัญเชิญคุณพระรัตนตรัย

ดลบันดาลให้ทุกहांทั้งนั้นหนา

สุขสมหวังดังเจตนา

พรใดมาขอพบประสพเทอญ.

จากเราชาวศาลแขวงพระนครใต้.

และเมื่อผมไปรายงานท่านปลัดกระทรวงเพื่อรับหนังสือไปรายงานตัวที่ศาลแพ่ง ท่านปลัดกระทรวงพูดกับผมว่า งานที่มอบหมายทุกอย่างเรียบร้อย เท่านั้นเอง นักชกมวยวัดไร้ค่าก็จิตใจเป็นที่สุดแล้ว

ห้องสมุดอิเล็กทรอนิกส์ศาลยุติธรรม
(www.library.coj.go.th)

คดีแรงงานในศาลแขวง

ศาลา ศาสตรสาธิต*

- ๑ -

ในส่วนที่เกี่ยวกับลูกจ้างนายจ้างนั้น มีกฎหมายแรงงานบังคับใช้ในปัจจุบันรวม ๔ ฉบับ คือ

๑. ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ บรรพ ๓ ว่าด้วย เอกเทศสัญญาเรื่อง จ้างแรงงาน มาตรา ๕๗๕ ถึงมาตรา ๕๘๖
๒. ประกาศกระทรวงมหาดไทยเรื่อง การคุ้มครองแรงงาน ซึ่งออกโดยอาศัยอำนาจแห่งประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๑๐๓
๓. พระราชบัญญัติแรงงานสัมพันธ์ พ.ศ. ๒๕๑๘
๔. พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแรงงาน และวิธีพิจารณาคดีแรงงาน พ.ศ. ๒๕๒๒

- ๒ -

กฎหมายสี่ฉบับข้างต้น เฉพาะข้อ ๒, ๓ และ ๔ เท่านั้น ที่มีบทกำหนดโทษทางอาญาสำหรับผู้ฝ่าฝืน

ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๑๐๓

ข้อ ๒ ให้กระทรวงมหาดไทยมีอำนาจกำหนดการคุ้มครองแรงงานดังต่อไปนี้

(๑) การใช้แรงงานทั่วไป โดยกำหนดเวลาทำงานปกติ การทำงานล่วงเวลา เวลาพัก วันหยุดประจำสัปดาห์ วันหยุดตามประเพณี วันหยุดพักผ่อนประจำปี และการลาป่วยของลูกจ้าง

(๒) การใช้แรงงานหญิง โดยกำหนดเวลาทำงาน ชนิดของงานซึ่งห้ามหญิงทำ กำหนดอายุของหญิงซึ่งนายจ้างจะรับเข้าทำงาน และการลาของหญิงมีครรภ์

(๓) การใช้แรงงานเด็ก โดยกำหนดเวลาทำงาน ชนิดของงานซึ่งห้ามเด็กทำ กำหนดอายุของเด็กซึ่งนายจ้างจะรับเข้าทำงาน

(๔) อัตราค่าจ้างขั้นต่ำ การจ่ายค่าจ้าง ค่าล่วงเวลา และค่าทำงานในวันหยุด และวันลาสำหรับลูกจ้าง และให้มีคณะกรรมการขึ้นเพื่อพิจารณากำหนดอัตราค่าจ้างขั้นต่ำ

* ผู้พิพากษาประจำกระทรวงช่วยทำงานในตำแหน่งผู้พิพากษาศาลแรงงาน

(๕) การจ่ายค่าชดเชยให้แก่ลูกจ้างในกรณีที่มีการเลิกจ้าง

(๖) ความรับผิดชอบของนายจ้างที่จะต้องจ่ายเงินทดแทนในกรณีที่ลูกจ้างประสบอันตรายหรือเจ็บป่วย หรือถึงแก่ความตายเนื่องจากการทำงาน หรือจากโรคซึ่งเกิดขึ้นตามลักษณะหรือสภาพของงาน หรือโรคซึ่งเกิดขึ้นจากการทำงาน ซึ่งกระทรวงมหาดไทยจะได้กำหนดชนิดของโรคนั้น

(๗) สวัสดิการเกี่ยวกับสุขภาพอนามัยและความปลอดภัยสำหรับลูกจ้าง

(๘) ให้นายจ้างจัดทำทะเบียนลูกจ้าง เอกสารเกี่ยวกับการคำนวณค่าจ้าง ค่าล่วงเวลา และค่าทำงานในวันหยุด และข้อบังคับว่าด้วยการทำงาน

นายจ้างและลูกจ้างผู้ใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามข้อกำหนดของกระทรวงมหาดไทยซึ่งออกตามความในข้อ ๒ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินสองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

โดยสรุป ผู้ฝ่าฝืนประกาศกระทรวงมหาดไทย เรื่องการคุ้มครองแรงงาน อัตราค่าจ้างขั้นต่ำ ฯลฯ ทุกฉบับซึ่งออกโดยอาศัยอำนาจแห่งประกาศของคณะปฏิวัติฉบับที่ ๑๐๓ ทุกเรื่องทุกข้อหา มีอัตราโทษเดียวกัน

พระราชบัญญัติแรงงานสัมพันธ์ พ.ศ. ๒๕๑๘

มีบทกำหนดโทษสำหรับผู้ฝ่าฝืนตั้งแต่มาตรา ๑๒๘ ถึง ๑๔๙ อัตราโทษแตกต่างกันเรียงตามลำดับดังนี้

๑. จำคุก ๒ ปี ปรับ ๔๐,๐๐๐ บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

๑.๑ ไม่ปฏิบัติตามคำวินิจฉัยของคณะกรรมการแรงงานสัมพันธ์ หรือคำวินิจฉัย

อุทธรณ์ของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย (มาตรา ๑๓๒)

๑.๒ นายจ้างปิดงาน หรือลูกจ้างนัดหยุดงานในท้องที่ที่มีการประกาศใช้กฎอัยการศึก หรือประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินฝ่าฝืนคำสั่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย หรือฝ่าฝืนคำสั่งไม่รับลูกจ้างกลับเข้าทำงาน หรือลูกจ้างไม่ยอมกลับเข้าทำงานตามปกติภายในระยะเวลาที่รัฐมนตรีกำหนด (มาตรา ๑๔๑)

๒. จำคุก ๑ ปี ปรับ ๒๐,๐๐๐ บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

๒.๑ ผู้แทน (ลูกจ้าง, นายจ้าง) ในการเจรจา หรือที่ปรึกษา (ลูกจ้าง, นายจ้าง) รับหรือจะยอมรับเงินหรือทรัพย์สินทำให้ลูกจ้างหรือนายจ้างที่ตนเป็นผู้แทนเสียประโยชน์ (มาตรา ๑๒๘, ๑๒๙)

๒.๒ ฝ่าฝืนไม่ปฏิบัติตามคำชี้ขาดข้อพิพาทแรงงาน หรือผู้ชี้ขาดข้อพิพาทแรงงาน

รับหรือยอมจะรับเงินหรือทรัพย์สินทำให้ลูกจ้างนายจ้างต้องเสียประโยชน์
(มาตรา ๑๓๓, ๑๓๔)

๓. จำคุก ๖ เดือน ปรับ ๑๐,๐๐๐ บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ เช่น

๓.๑ เลิกจ้าง หรือโยกย้ายหน้าที่การงานลูกจ้างซึ่งเกี่ยวข้องกับข้อเรียกร้องและอยู่ในระหว่างการเจรจา ไกล่เกลี่ย หรือชี้ขาดข้อพิพาทแรงงาน (มาตรา ๑๓๖)

๓.๒ ลูกจ้างยื่นข้อเรียกร้องให้นายจ้างเพิ่มค่าจ้าง หรือนายจ้างเพิ่มค่าจ้างแต่ลูกจ้างฝ่าฝืนคำสั่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย (มาตรา ๑๓๘)

๓.๓ นายจ้างปิดงานหรือลูกจ้างหยุดงานโดยไม่มีการแจ้งข้อเรียกร้องหรือแจ้งข้อเรียกร้องแล้วแต่เป็นข้อพิพาทแรงงานที่ตกลงกันไม่ได้ (มาตรา ๑๓๙)

๓.๔ ฝ่าฝืนคำสั่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยที่สั่งให้นายจ้างซึ่งปิดงานรับลูกจ้างกลับเข้าทำงาน หรือสั่งให้ลูกจ้างซึ่งนัดหยุดงานกลับเข้าทำงานตามปกติ (มาตรา ๑๔๐)

๓.๕ เลิกจ้างลูกจ้างซึ่งเกี่ยวข้องกับข้อเรียกร้อง หรือบังคับขู่เข็ญให้ลูกจ้างเป็นสมาชิกสหภาพแรงงาน หรือออกจากการเป็นสมาชิกสหภาพแรงงาน (มาตรา ๑๔๔, ๑๔๕)

๔. จำคุก ๑ เดือน ปรับ ๑,๐๐๐ บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ เช่น

๔.๑ นายจ้างหรือลูกจ้างฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามข้อตกลงเกี่ยวกับสภาพการจ้าง หรือคำชี้ขาดข้อพิพาทแรงงานในระหว่างที่มีผลใช้บังคับ (มาตรา ๑๓๑)

๔.๒ บุคคลอื่นซึ่งมิใช่ นายจ้าง ลูกจ้าง ผู้แทนหรือที่ปรึกษาเข้าไปร่วมในการเรียกร้อง การเจรจา ไกล่เกลี่ย การชี้ขาดข้อพิพาทแรงงาน การปิดงาน หรือการประชุมในการนัดหยุดงาน (มาตรา ๑๓๗)

๔.๓ เลิกจ้าง ลดค่าจ้าง ลงโทษกรรมการลูกจ้างโดยไม่ได้รับอนุญาตจากศาลแรงงาน (มาตรา ๑๔๓)

๔.๔ ดำเนินการสมาคมนายจ้าง หรือสหภาพแรงงานที่ยังไม่ได้จดทะเบียน (มาตรา ๑๕๕ วรรคสอง)

๔.๕ ขัดขวางการดำเนินการของผู้ชำระบัญชีเมื่อสมาคมนายจ้าง สหภาพแรงงาน สหพันธ์นายจ้าง หรือสหพันธ์แรงงานได้เลิกไปตามพระราชบัญญัติแรงงานสัมพันธ์ หรือยังคงดำเนินกิจการซึ่งเลิกไปแล้วข้างต้น (มาตรา ๑๕๖, ๑๕๗)

๕. ปรับ ๒,๐๐๐ บาท

๕.๑ สมาคมนายจ้าง สหภาพแรงงาน สหพันธ์นายจ้าง และสหพันธ์แรงงาน ไม่จัดให้มีทะเบียนสมาชิก ประกาศวันเวลาเปิดทำการที่สำนักงานตรวจสอบบัญชี

ประจำปี เสนอบคูลพร้อมรายงานของผู้สอบบัญชีต่อที่ประชุมใหญ่ และไม่ส่ง
สำเนาแก่นายทะเบียนภายใน ๓๐ วัน (มาตรา ๑๔๖ วรรคแรก, ๑๕๐ วรรคแรก
และ ๑๕๓ วรรคแรก)

๖. ปรับ ๑,๐๐๐ บาท

๖.๑ นายจ้างไม่ประกาศข้อตกลง หรือนำข้อตกลงไปจดทะเบียนตามกำหนด
หรือทำสัญญาจ้างแรงงานขัดแย้งกับข้อตกลงเกี่ยวกับสภาพการจ้าง (มาตรา
๑๓๐)

๖.๒ ผู้ซึ่งขาดข้อพิพาทแรงงานไม่ส่งคำชี้ขาดข้อพิพาทแรงงานให้ฝ่ายแจ้งข้อเรียกร้อง
และฝ่ายรับข้อเรียกร้องหรือผู้แทนภายใน ๓ วันนับแต่วันชี้ขาด และไม่นำ
คำชี้ขาดข้อพิพาทแรงงานมาจดทะเบียนภายใน ๑๕ วัน (มาตรา ๑๓๕)

๖.๓ เป็นสมาชิกของสมาคมนายจ้างหรือสหภาพแรงงานโดยรู้ว่ายสมาคมนายจ้าง
หรือสหพันธ์แรงงานยังไม่ได้จดทะเบียน (มาตรา ๑๕๕ วรรคแรก)

๗. ปรับวันละ ๕๐ บาท ตลอดระยะเวลาที่ยังไม่ปฏิบัติ เช่น

๗.๑ ผู้เริ่มก่อการจัดตั้งสมาคมนายจ้าง ผู้เริ่มก่อการจัดตั้งสหภาพแรงงาน ผู้จัดตั้ง
สหพันธ์นายจ้าง ผู้จัดตั้งสหพันธ์แรงงาน กรรมการสหพันธ์นายจ้าง กรรมการ
สหพันธ์แรงงาน ไม่จัดให้มีการประชุมใหญ่สามัญครั้งแรกภายใน ๑๒๐ วัน
นับแต่วันจดทะเบียน (มาตรา ๑๔๔, ๑๔๘, ๑๕๑, ๑๕๒)

๗.๒ ใช้ชื่ออักษรไทยประกอบว่า “สมาคมนายจ้าง” หรือ “สหภาพแรงงาน”
หรือ “สหพันธ์นายจ้าง” หรือ “สหพันธ์แรงงาน” หรืออักษรต่างประเทศ
ซึ่งมีความหมายทำนองเดียวกัน โดยมีได้เป็นสมาคมนายจ้าง หรือสหภาพ
แรงงาน หรือสหพันธ์นายจ้าง หรือสหพันธ์แรงงาน (มาตรา ๑๕๔)

พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแรงงานและวิธีพิจารณาคดี

แรงงาน พ.ศ. ๒๕๒๒

๑. ละเมิดอำนาจศาล (มาตรา ๓๑) อัตราโทษจำคุกไม่เกิน ๖ เดือน หรือปรับ
ไม่เกิน ๕๐๐ บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

๒. ปฏิบัติผิดขั้นตอนหรือฝ่าฝืนบทบัญญัติของกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองแรงงาน
หรือแรงงานสัมพันธ์ และศาลแรงงานสั่งให้คู่ความฝ่ายนั้นปฏิบัติ หรือละเว้นการปฏิบัติ แล้ว
ไม่ปฏิบัติตามคำสั่งศาล ศาลแรงงานมีอำนาจสั่งกักขังได้ไม่เกิน ๖ เดือน (มาตรา ๓๒)

๓. ลูกจ้างตามคำพิพากษาไม่ปฏิบัติตามหมายบังคับคดี (มาตรา ๓๑) ศาลแรงงาน

มีอำนาจออกคำสั่งจับกุมและกักขังจนกว่าจะปฏิบัติตาม

นอกจากกฎหมายทั้ง ๓ ฉบับแล้ว ประมวลกฎหมายอาญามาตรา ๑๑๗ ได้กำหนดความผิด และอัตราโทษที่เกี่ยวข้องกับการนัดหยุดงานหรือปิดงานด้าง ดังนี้

๑. ผู้ยุยงหรือจัดให้เกิดการร่วมนัดหยุดงาน ร่วมกันปิดงานด้างเพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในกฎหมายแผ่นดิน เพื่อบังคับรัฐบาล เพื่อข่มขู่ประชาชน ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน ๗ ปี หรือปรับไม่เกิน ๑๔,๐๐๐ บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ
๒. ผู้ที่ทราบความมุ่งหมาย และเข้ามีส่วนหรือเข้าช่วย ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน ๓ ปี หรือปรับไม่เกิน ๖,๐๐๐ บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ
๓. ผู้ที่ทราบความมุ่งหมาย และใช้กำลังประทุษร้าย ขู่เข็ญว่าจะใช้กำลังประทุษร้าย หรือทำให้หาวดกลัวด้วยประการใด ๆ เพื่อให้บุคคลเข้ามีส่วนหรือเข้าช่วยต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน ๕ ปี หรือปรับไม่เกิน ๑๐,๐๐๐ บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

- ๓ -

พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแรงงานและวิธีพิจารณาคดี

แรงงาน พ.ศ. ๒๕๒๒ มาตรา ๘ กำหนดให้ศาลแรงงานมีอำนาจพิจารณาพิพากษาหรือมีคำสั่งในเรื่องต่อไปนี้

- (๑) คดีพิพาทเกี่ยวกับสิทธิหรือหน้าที่ตามสัญญาจ้างแรงงาน หรือตามข้อตกลงเกี่ยวกับสภาพการจ้าง
- (๒) คดีพิพาทเกี่ยวกับสิทธิหรือหน้าที่ตามกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองแรงงาน หรือกฎหมายว่าด้วยแรงงานสัมพันธ์
- (๓) กรณีจะต้องใช้สิทธิทางศาลตามกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองแรงงาน หรือกฎหมายว่าด้วยแรงงานสัมพันธ์
- (๔) คดีอุทธรณ์คำวินิจฉัยของเจ้าพนักงานตามกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองแรงงาน หรือของคณะกรรมการแรงงานสัมพันธ์ หรือรัฐมนตรีตามกฎหมายว่าด้วยแรงงานสัมพันธ์
- (๕) คดีอันเกิดแต่มูลละเมิดระหว่างนายจ้างและลูกจ้างสืบเนื่องจากข้อพิพาทแรงงาน หรือเกี่ยวกับการทำงานตามสัญญาจ้างแรงงาน
- (๖) ข้อพิพาทแรงงานที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยขอให้ศาลแรงงานชี้ขาดตามกฎหมายว่าด้วยแรงงานสัมพันธ์

จะเห็นได้ว่าพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแรงงานฯ มาตรา ๘ ให้อำนาจศาลแรงงานพิจารณาพิพากษาคดีแรงงานซึ่งเป็นข้อโต้แย้งหรือความรับผิดชอบในทางแพ่ง ข้อเรียกร้องของโจทก์ เช่น เรียกเงินค่าจ้างที่ค้างชำระ ค่าชดเชย ค่าเสียหาย ฯลฯ ไม่ว่าจะมีทุนทรัพย์ต่ำ

เพียงไม่กี่บาทหรือสูงนับเป็นล้าน ๆ บาท ก็ต้องพิจารณาพิพากษาในศาลแรงงาน เนื่องจากศาลชั้นต้นอื่นใดไม่ว่าจะเป็นศาลแพ่ง ศาลจังหวัด หรือศาลแขวงไม่มีอำนาจพิจารณาพิพากษา (มาตรา ๙, ๖๐)

- ๔ -

เมื่อกฎหมายไม่ให้ศาลแรงงานมีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีอาญาที่เกี่ยวข้องกับคดีแรงงานวันแต่ที่บัญญัติไว้โดยเฉพาะ เช่นในมาตรา ๓๒ หรือกรณีละเมิดอำนาจศาล หรือการไม่ปฏิบัติตามหมายบังคับคดี ซึ่งนำบทบัญญัติประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งมาใช้โดยอนุโลม ถ้ามีการฝ่าฝืนบทบัญญัติในเรื่องนั้น ๆ ซึ่งมีโทษทางอาญา ก็จำเป็นต้องฟ้องร้องดำเนินคดีผู้ถูกกล่าวหาต่อศาลชั้นต้น ไม่ว่าจะเป็นศาลอาญา ศาลจังหวัด หรือศาลแขวง แล้วแต่กรณี โดยพิจารณาจากเขตอำนาจศาล ความผิดและอัตราโทษเป็นสำคัญ

ในส่วนที่เกี่ยวกับศาลแขวง พระธรรมนูญศาลยุติธรรมกำหนดให้ศาลแขวงมีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีอาญาซึ่งมีอัตราโทษจำคุกอย่างสูงไม่เกิน ๓ ปี หรือปรับไม่เกิน ๖๐,๐๐๐ บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ (มาตรา ๑๔, ๒๒) คดีแรงงานซึ่งมีโทษทางอาญาดังที่ได้อ้างแล้ววันแต่ที่บัญญัติไว้โดยเฉพาะในพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแรงงานฯ และประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๑๗ วรรคแรก และวรรคสุดท้ายจึงต้องดำเนินกระบวนการพิจารณาในศาลแขวงที่มีเขตอำนาจทั้งสิ้น

นายจ้างหรือลูกจ้างซึ่งเป็นผู้เสียหายอาจไปร้องทุกข์ให้พนักงานสอบสวนดำเนินการสืบสวนสอบสวน รวบรวมถ้อยคำสำนวนส่งพนักงานอัยการดำเนินคดี หรือผู้เสียหายอาจเป็นโจทก์ฟ้องเองก็ได้ ในกรณีนี้ ศาลจะทำการไต่สวนมูลฟ้อง ถ้าเห็นว่าคดีมีมูลก็จะประทับฟ้อง และหมายเรียกจำเลยให้สู้คดีต่อไป

ในทางปฏิบัติไม่ปรากฏว่ามีการดำเนินคดีอาญาเมื่อมีผู้ละเมิดกฎหมายแรงงานซึ่งมีโทษทางอาญามากนัก มีข้อสังเกตดังนี้

๑. สาระสำคัญของกฎหมายคุ้มครองแรงงานหรือแรงงานสัมพันธ์เป็นเรื่องของการใช้สิทธิในทางแพ่ง อาจมีการเจรจาทกลงกันนอกศาล หรือที่กรมแรงงาน หรือที่ศาลแรงงานกลาง ถ้าตกลงกันไม่ได้ก็ดำเนินกระบวนการพิจารณาต่อไปซึ่งมีผลกระทบถึงทรัพย์สินของฝ่ายที่แพ้คดีเมื่อคดีถึงที่สุด

๒. แม้จะมีบทกำหนดโทษไว้หลายสถาน แต่ลูกจ้างนายจ้างมิได้(และไม่ควร)ใช้วิธีการทางอาญาในการแก้ปัญหาเพราะการกระทำเช่นนั้นย่อมทำให้เกิดความแตกแยก สร้างทัศนคติซึ่งปกติเป็นไปในทางลบอยู่แล้วให้มากยิ่งขึ้น ทั้งยังเป็นการเชิญชวนและท้าทายให้อีกฝ่ายหนึ่งหาทางตอบโต้ทุกวิถีทางเมื่อมีโอกาส

๓. คดีที่ขึ้นสู่ศาลแรงงานนั้น กฎหมายบังคับให้ศาลทำการไกล่เกลี่ยให้ทั้งสองฝ่ายตกลงหรือประนีประนอมยอมความกันโดยถือว่าคดีแรงงานมีลักษณะพิเศษซึ่งควรระงับลงได้ด้วย ความเข้าใจและความสัมพันธ์อันดีต่อกัน จากสถิติคดีของศาลแรงงานกลาง ปรากฏว่ามีคดีเป็นจำนวนมากที่ยุติลงได้โดยศาลทำหน้าที่ไกล่เกลี่ยทั้งยังแนะนำมิให้ทั้งสองฝ่ายใช้มาตรการรุนแรงถึงขั้นดำเนินคดีอาญาซึ่งกันและกันหากข้อโต้แย้งบานปลายจนไม่อาจจะจับได้วันแต่จะไม่มีทางเลือกเป็นอย่างอื่น

๔. ความผิดตามกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองแรงงานเป็นความผิดซึ่งสามารถเปรียบเทียบปรับได้โดยคณะกรรมการเปรียบเทียบซึ่งประกอบด้วยอธิบดีกรมแรงงาน อธิบดีกรมตำรวจ หรือผู้แทน และอธิบดีกรมอัยการหรือผู้แทน (ข้อ ๑๒ ประกาศของคณะปฏิวัติฉบับที่ ๑๐๓) เมื่อผู้ถูกกล่าวหายอมรับการเปรียบเทียบและชำระค่าปรับภายในกำหนด คดีก็เป็นอันยุติ

บันทึก

เรื่อง การก่อสร้างอาคารที่ทำการ ศาลแขวงพระนครใต้

ศาลแขวงพระนครใต้หรือแต่เดิมเรียกว่า ศาลปรีศภาที่ ๑ ได้ย้ายที่ทำการมาแล้วหลายครั้งตามความจำเป็นของทางราชการนับถึงนี้เป็นเวลานาน ๕๑ ปีแล้ว เพราะยังไม่มีที่ทำการอันเหมาะสมถาวร ครั้งสุดท้ายเมื่อวันที่ ๑๐ พฤศจิกายน ๒๕๒๓ ได้ย้ายจากที่ทำการบริเวณกระทรวงยุติธรรม ไปเปิดทำการชั่วคราวอยู่ที่อาคารเช่าเลขที่ ๒๐๒๙ ถนนเจริญกรุง แขวงวัดพระยาไกร เขตยานนาวา กรุงเทพมหานคร และในระหว่างเวลาที่เปิดทำการอยู่ที่อาคารเช่านี้ กระทรวงยุติธรรมได้ดำเนินการจัดหาที่ดิน และของงบประมาณจากรัฐบาลเพื่อทำการปลูกสร้างอาคารที่ทำการศาลแขวงพระนครใต้หลังใหม่ขึ้น ตามแผนพัฒนาศาลและกระทรวงยุติธรรมฉบับที่ ๑ (พ.ศ. ๒๕๒๕ - ๒๕๒๙) ซึ่งได้กำหนดให้มีการก่อสร้างอาคารที่ทำการถาวรขึ้น โดยจัดเป็นแผนงานหนึ่งของโครงการปรับปรุงศาลแขวงในกรุงเทพมหานคร ต่อมาในปี พ.ศ. ๒๕๒๔ กระทรวงยุติธรรมได้รับอนุญาตจากกรมธนารักษ์ให้ใช้ที่ดินราชพัสดุ ทะเบียนเลขที่ ๕๓๙ บางส่วนตามโฉนดที่ ๖๒๗ เนื้อที่ ๓ ไร่ ๗๒ ตารางวา ตั้งอยู่ติดกับแม่น้ำเจ้าพระยา ถนนเจริญกรุง แขวงวัดพระยาไกร เขตยานนาวา กรุงเทพมหานคร เป็นสถานที่ปลูกสร้างอาคารที่ทำการศาลแขวงพระนครใต้ ซึ่งอยู่ห่างจากที่ทำการอาคารเช่าประมาณ ๒๐๐ เมตร ปรากฏตามหนังสือกรมธนารักษ์ ด่วนมากที่ กค ๐๔๐๕/๑๒๘๕ ลงวันที่ ๒๒ พฤษภาคม ๒๕๒๔ และที่ กค ๐๔๐๕/๒๓๖๒ ลงวันที่ ๑๓ สิงหาคม ๒๕๒๔ และในปี พ.ศ. ๒๕๒๖ กระทรวงยุติธรรมได้รับงบประมาณค่าก่อสร้างอาคารที่ทำการศาลแขวงพระนครใต้และเรือน โดยในปี ๒๕๒๖ ได้รับงบประมาณแล้ว ๑๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท และในปี ๒๕๒๘ ตั้งงบประมาณให้ ๑๓,๕๕๒,๕๐๐ บาท ส่วนในปี ๒๕๒๗ ไม่ได้ตั้งงบประมาณให้กระทรวงยุติธรรม จึงมีคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินการจ้างเพื่อก่อสร้างอาคารที่ทำการศาลและเรือน มีรายละเอียดดังนี้

คำสั่งกระทรวงยุติธรรม

ที่ ๓๖๓/๒๕๒๖

เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินการจ้างเพื่อก่อสร้าง อาคารที่ทำการศาลแขวงพระนครใต้และเขื่อน

ด้วยกระทรวงยุติธรรมจะดำเนินการจ้างเพื่อก่อสร้างอาคารที่ทำการศาลแขวงพระนครใต้และเขื่อน ในงบประมาณ ๒๕๒๖ และได้ออกประกาศเรียกประกวดราคาแล้ว

ฉะนั้น อาศัยความตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการพัสดุ พ.ศ. ๒๕๒๑ ข้อ ๒๕ และข้อ ๒๖ จึงแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินการจ้างขึ้นเพื่อปฏิบัติการตามระเบียบประกอบด้วยข้าราชการดังนี้

ก. คณะกรรมการรับซองประกวดราคา

๑. ผู้อำนวยการกอง กองกลาง สำนักงานปลัดกระทรวงยุติธรรม เป็นประธานกรรมการ
๒. ผู้อำนวยการกอง กองการเจ้าหน้าที่ สำนักงานปลัดกระทรวงยุติธรรม เป็นกรรมการ
๓. นางปรีดา มั่นคง เจ้าหน้าที่บริหารงานการเงินและบัญชี ๖ เป็นกรรมการ

ข. คณะกรรมการเปิดซองประกวดราคา

๑. ปลัดกระทรวงยุติธรรม เป็นประธานกรรมการ
๒. นายเฉลิม การปลื้มจิตต์ รองปลัดกระทรวงยุติธรรม เป็นกรรมการ
๓. อธิบดีผู้พิพากษภาค ๑ เป็นกรรมการ
๔. เลขาธิการส่งเสริมงานตุลาการ เป็นกรรมการ
๕. ผู้พิพากษาหัวหน้าศาลแขวงพระนครใต้ เป็นกรรมการ
๖. นายมนตรี ศรีเยี่ยมสะอาด ผู้พิพากษาประจำกระทรวง เป็นกรรมการ
๗. ผู้แทนกรมโยธาธิการ เป็นกรรมการ
๘. ผู้อำนวยการกอง กองคลัง สำนักงานปลัดกระทรวงยุติธรรม เป็นกรรมการ

ค. คณะกรรมการตรวจการจ้าง

๑. อธิบดีผู้พิพากษภาค ๑ เป็นประธานกรรมการ
๒. ผู้พิพากษาหัวหน้าศาลแขวงพระนครใต้ เป็นกรรมการ

๓. ผู้แทนกรมโยธาธิการ

เป็นกรรมการ

๔. นายมนตรี ศรีเอี่ยมสะอาด ผู้พิพากษาประจำกระทรวง

เป็นกรรมการ

ตั้ง ณ วันที่ ๑๑ สิงหาคม ๒๕๒๖

(ลงชื่อ) โสภณ รัตนกร
(นายโสภณ รัตนกร)
ปลัดกระทรวงยุติธรรม

ห้องสมุดอิเล็กทรอนิกส์ศาลเยาวชน
(www.library.coj.go.th)

หมายเหตุ ขณะมีคำสั่งฉบับนี้ นายสุเมธ อุปนิสากร เป็นผู้พิพากษาหัวหน้าศาลแขวง
พระนครใต้ จนกระทั่งถึงต้นเดือนพฤษภาคม ๒๕๒๗

คำสั่งกระทรวงยุติธรรม ที่ ๓๗/๘/๒๕๒๗

เรื่อง แต่งตั้งกรรมการตรวจการจ้างก่อสร้างอาคารที่ทำการศาลแขวงพระนครใต้
และเขียนเพิ่มเติม

อนุสนธิคำสั่งกระทรวงยุติธรรมที่ ๓๖๓/๒๕๒๖ ลงวันที่ ๑๑ สิงหาคม ๒๕๒๖ แต่งตั้ง
คณะกรรมการดำเนินการจ้างเพื่อก่อสร้างอาคารที่ทำการศาลแขวงพระนครใต้และเขียนขึ้นเพื่อ
ปฏิบัติการตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการพัสดุ พ.ศ. ๒๕๒๑ และที่แก้ไขเพิ่มเติม
แล้ว นั้น

บัดนี้ เห็นสมควรแต่งตั้งกรรมการในคณะกรรมการตรวจการจ้างเพิ่มขึ้น ฉะนั้น
อาศัยความตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการพัสดุ พ.ศ. ๒๕๒๑ ข้อ ๒๕ และ
ข้อ ๒๖ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยระเบียบฯ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๒๖ จึงแต่งตั้งให้ผู้พิพากษาอาวุโส
ในศาลแขวงพระนครใต้ และผู้อำนวยการกอง กองคลัง สำนักงานปลัดกระทรวงยุติธรรม
เป็นกรรมการในคณะกรรมการตรวจการจ้างเพิ่มขึ้นจากเดิมอีก ๒ นาย

สั่ง ณ วันที่ ๑๗ กรกฎาคม ๒๕๒๗

(นายเชียร เจริญวัฒนา)

รองปลัดกระทรวง รักษาราชการแทน

ปลัดกระทรวงยุติธรรม

หมายเหตุ ขณะมีคำสั่งฉบับนี้จนกระทั่งปัจจุบัน นายเจียม เสาวภา เป็นผู้พิพากษาอาวุโส

กระทรวงยุติธรรมได้ดำเนินการประกาศประกวดราคาก่อสร้างอาคารฯ และเขียน
เมื่อวันที่ ๕ สิงหาคม ๒๕๒๖ และคณะกรรมการเปิดซองประกวดราคาทำการเปิดซองประกวด
ราคา ในวันที่ ๒๕ สิงหาคม ๒๕๒๖ ปรากฏว่าห้างหุ้นส่วนจำกัด พรไพบุลย์ก่อสร้าง เป็น
ผู้ประมูลรับจ้างทำการก่อสร้างได้ ในวงเงินค่าก่อสร้างอาคารที่ทำการ เขียน รั้ว โรงอาหาร

โรงรถ ลานจอดรถ และวัสดุเครื่องใช้ต่าง ๆ รวมเป็นเงินทั้งสิ้น ๒๓,๕๕๒,๕๐๐ บาท ปรากฏตามหนังสือสัญญาจ้างลงวันที่ ๖ ธันวาคม ๒๕๒๖ กำหนดให้แล้วเสร็จบริบูรณ์ภายในวันที่ ๘ มกราคม ๒๕๒๘ แต่เนื่องจากในบริเวณที่ดินที่จะทำการก่อสร้างมีอาคารโกดังไม้ปลูกอยู่ ๑ หลัง ไม่อาจจะมอบที่ดินให้ผู้รับจ้างดำเนินการก่อสร้างได้ กระทรวงยุติธรรม โดยกรมบังคับคดี จึงได้ประกาศขายอาคารโกดัง ในวันที่ ๑๒ เมษายน ๒๕๒๗ กว่าที่ผู้ประมูลซื้อได้ จะทำการรื้อถอนอาคารโกดังออกไปเรียบร้อยแล้วก็กินเวลาประมาณ ๓ เดือน กระทรวงยุติธรรมจึงได้กำหนดให้ผู้รับจ้างเหมาดำเนินการก่อสร้างได้ตั้งแต่วันที่ ๒๔ กรกฎาคม ๒๕๒๗ โดยกระทรวงยุติธรรมได้ขยายระยะเวลาการก่อสร้างให้มีกำหนด ๒๒๔ วัน นับแต่วันถัดจากวันครบกำหนดในสัญญาจ้างเป็นต้นไป จนบัดนี้การก่อสร้างได้เสร็จสิ้นบริบูรณ์แล้ว เป็นอาคารตึก ๖ ชั้น หันหน้าไปทางทิศใต้มีขนาดกว้าง ๑๓ เมตร ยาว ๕๐ เมตร มีห้องพิจารณา ๒๑ ห้อง ชั้นล่างเป็นห้องทำงานเจ้าศาล ห้องทำงานเจ้าหน้าที่ธุรการ และห้องเก็บสำนวน โดยมีห้องลิฟท์อยู่ทางทิศตะวันตกของตัวอาคารติดกับห้องเก็บสำนวน ชั้น ๒ - ๓ - ๔ เป็นห้องพิจารณาคดี มีห้องพักอัยการ ห้องพักทนายความอยู่ที่ชั้น ๒ (ด้านตะวันออกของอาคาร) ชั้นที่ ๕ เป็นห้องทำงานผู้พิพากษาหัวหน้าศาล ห้องทำงานผู้พิพากษา และห้องประชุมใหญ่ ชั้นที่ ๖ เป็นห้องสมุด ห้องประชุมเล็ก และมีห้องว่างลักษณะเป็นห้องโถงอยู่ ๑ ห้อง สามารถดัดแปลงใช้เป็นห้องอเนกประสงค์ได้ ห้องประชุมทั้งสองห้องสามารถจัดเป็นสถานที่ประชุมได้ประมาณห้องละ ๒๐๐ คน ส่วนบนดาดฟ้ามีถังน้ำซีเมนต์ขนาดใหญ่ ๑ ถัง สำหรับเก็บน้ำไว้ใช้ได้อย่างพอเพียง นอกจากนี้ ยังมีห้องซัง ๑ หลัง กว้าง ๑๐ เมตร ยาว ๓๕ เมตร ตั้งอยู่ใกล้ ๆ กับตัวอาคารศาลไปทางทิศตะวันออก และทางด้านทิศตะวันตกของอาคารศาลมีโรงอาหารตั้งอยู่บนชั้น ๑ หลัง กว้าง ๗.๒๐ เมตร ยาว ๑๗.๕๐ เมตร ภายในบริเวณศาลและเขื่อนมีรั้วล้อมโดยรอบ โดยเฉพาะเขื่อนกว้าง ๒๖ เมตร ยาว ๔๔ เมตร สำหรับประตูรั้วศาลที่ใช้เป็นทางเข้า-ออก อยู่ทางด้านทิศตะวันออกของอาคารศาล มีถนนเชื่อมต่อกับถนนเจริญกรุง (เจริญกรุง ๘๕) บริเวณด้านหน้าอาคารศาล รวมทั้งห้องซังเป็นลานซีเมนต์กว้างใช้เป็นที่จอดรถ และมีโรงรถของศาลกว้าง ๕ เมตร ยาว ๒๕ เมตร อยู่ติดกับรั้วศาลด้านทิศตะวันออก นอกจากนี้ที่กล่าวมาแล้ว ยังมี ตู้ โต๊ะ เก้าอี้ทำงานของผู้พิพากษา และของเจ้าหน้าที่ รวมตลอดถึงอุปกรณ์เครื่องใช้ต่าง ๆ อันมีเครื่องพิมพ์ดีด พัดลม โต๊ะ เก้าอี้ห้องประชุม โต๊ะหมู่บูชาพร้อมพระพุทธรูป ภ.ป.ร. จำนวน ๓ ชุด ชุดรับแขก ๓ ชุด ธงชาติ ภาพพระบรมฉายาลักษณ์ นาฬิกาแขวนเครื่องทำน้ำเย็น และอื่น ๆ อีกครบถ้วนบริบูรณ์ นับได้ว่าเป็นอาคารศาลอันสง่างามอีกแห่งหนึ่ง สมกับเป็นสถาบันที่ใช้ประสิทธิ์ประสาทความยุติธรรมแก่ประชาชนสืบไป

หลังจากการก่อสร้างอาคารเสร็จเรียบร้อยแล้ว ก็ได้ย้ายจากอาคารที่ทำการชั่วคราวมาทำงานที่อาคารศาลหลังใหม่ ในวันจันทร์ที่ ๙ กันยายน ๒๕๒๘ และได้ทำพิธีเปิดอาคาร

ในวันจันทร์ที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๒๘ โดยนายพิภพ อะสีติรัตน์ ขณฯ รัฐมนตรีว่าการกระทรวง
ยุติธรรม เป็นประธานประกอบพิธีเปิดอาคาร ในการนี้ ทางศาลแขวงพระนครใต้ได้รับ
ความร่วมมือช่วยเหลือจากทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องในการจัดงานและการจัดทำหนังสือที่ระลึกเป็น
อย่างดี คณะข้าราชการศาลแขวงพระนครใต้ ขอขอบคุณไว้ ณ โอกาสนี้.

(นายทวี เพ็ชรทองช่วย)

ผู้พิพากษาหัวหน้าศาล

๓๐ กันยายน ๒๕๒๘

ห้องสมุดอิเล็กทรอนิกส์
(www.library.coi.go.th)

รายนามผู้มีอุปการะคุณในงานพิธีเปิดอาคารที่ทำการ ศาลแขวงพระนครใต้ และจัดทำหนังสือที่ระลึก

๑. คุณอมร อภิธนาคุณ แห่งแกแกล็กซีภัตตาคารและไนท์คลับ
๒. คุณชูเกียรติ ตัญญาพงศ์ปรัญญ์ แห่งสำนักงานศักดิ์สิทธิ์ทนายความและการบัญชี
๓. คุณสุทิน ไม้เจริญ แห่งสำนักงานสยามธุรกิจและกฎหมาย
๔. คุณมณี เทพภักดี แห่งสำนักงานกฎหมายมณี เทพภักดี
๕. คุณสุเมธ ชลิตาพงศ์
๖. คุณสุวิทย์ พิเศษฐาณิชย์โชค แห่งสำนักงานวังใหม่ทนายความ
๗. คุณจองชัย เทียงธรรม แห่งสำนักงานจองชัย เทียงธรรม
๘. ธนาคารกรุงศรีอยุธยาจำกัด สำนักงานใหญ่
๙. คุณชูศักดิ์ นันทสงวนไทย แห่งสำนักงานหลวงเทพนรินทร์ทนายความ
๑๐. คุณวิจิต อังสนันท์ แห่งสำนักงานเทพยพงศ์ และวิจิตทนายความ
๑๑. ธนาคารทหารไทยจำกัด สำนักงานใหญ่
๑๒. คุณกิริณทร์ ชัชวาลวงศ์ แห่งสำนักงานสหัชชวาลทนายความ
๑๓. สำนักงานคล้อย พัดสุวรรณทนายความ
๑๔. คุณพิศาล ภัทรธรรมมาศ แห่งบริษัทวิศาลและเพื่อนทนายความจำกัด
๑๕. คุณณีนิง ฤาชัย แห่งสำนักงานกฎหมายบางกอกอินเตอร์เนชั่นแนล
๑๖. แผนก ๒ กองกำกับการ ๔ กองตรวจคนเข้าเมือง
๑๗. สถานีตำรวจนครบาลปทุมวัน
๑๘. สถานีตำรวจนครบาลทุ่งมหาเมฆ
๑๙. นิติศาสตร์ ม.ธ. รุ่น ๑๒
๒๐. คุณก้อง สุรชีวกฤต แห่งสำนักงานก้องกฎหมายทนายความ-บัญชี
๒๑. คุณไพโรจน์ หวังวงศ์วิโรจน์ แห่งสำนักงานไพโรจน์และเพื่อนทนายความ
๒๒. คุณเกรียงศักดิ์ ไพบูลย์
๒๓. คุณพีระ ตูลยานุรักษ์ แห่งบริษัทนครหลวงกฎหมายและการบัญชีจำกัด

-
๒๔. สถานีตำรวจนครบาลวัดพระยาไกร
๒๕. คุณชลิต เศรษฐเมธีกุล
๒๖. บริษัทไทยน้ำทิพย์ จำกัด
๒๗. บริษัทไทยอมฤตบรวิเวอรี่ จำกัด
๒๘. คุณสวัสดิ์ โลหารขุน
๒๙. คุณประธาน ดวงรัตน์ แห่งสำนักงานประธาน ดวงรัตน์ ทุนायความ
๓๐. ห้างหุ้นส่วนจำกัด พรไพบุลย์ก่อสร้าง
๓๑. คุณอดุล จันทรสักดิ์
-

ผู้จัดทำ

นายทวี เพ็ชรทองช่วย

นายเจียม เสาวภา

นายประเวศ อัสวรัตน์

นายศุภชัย สมเจริญ

นายบุญส่ง โพธิ์พุทธชัย

นางสาวเพลินจิต ตั้งพุดสกุล

นายสมศักดิ์ อเนกพุฒิ

นายชัยวัฒน์ เวียงธีรวัฒน์

นายจรัส โพธิ์รัชตางกูร

นายตรีวุฒิ สาขากร

นายพิษณุ คำรงเกียรติวัฒนา

นายบุญสิทธิ์ กองสุวรรณ

นายพิศาล อัยยะวรากุล

นายบุญพันธ์ พรรณบัวหลวง

นายเกษม เวชศิลป์

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี
(www.library.coj.go.th)

